CARTEA LUI ENOH (ediţia a IX-a)
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României 9
Cartea lui Enoh/ trad. din etiopiană, note și comentarii: R.H.
Charles; cuv. Înainte: W.O.E. Oesterley; trad. din engleză și îngrij.
ed.: Alexandru Anghel.
— Ed. a IX-a.
— București: Herald, 2022
ISBN 978 – 973 – 111 – 937 – 3
Charles, R.H. (trad.; note)
Oesterley, W.O.E. Pref.)
Anghel, Alexandru, trad (trad.; ed.)
229.913.1
THE BOOK OF ENOCH
Translated from Ethiopie with Explanatory Notes by R.H. CHARLES, D. LITT., D.D.
© 11917, Introductory by W.O.E. Oesterley, D.D.
Society for Promoting Christian Knowledge, London
Cartea lui Enoh
TRADUCERE DIN ETIOPIANÀ, NOTE ȘI COMENTARII: R.H. CHARLES
Cuvânt-înainte:
W. O.E. OESTERLEY
Traducere din engleză și îngrijire ediţie:
ALEXANDRU ANGHEL
EDITURA A HERALD
București
Redactor:
Radu Duma
Corector
Nicoleta Arsenie
DTP:
Codruţ Radu
Lector:
Paul Acsinte
© Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei

cărţi nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informaţiei, fără permisiunea dată de editor. Ediţie în limba română publicată de V & I Herald Grup (Editura Herald), Copyright © 22022

CUVÂNT-ÎNAINTE LITERATURA APOCALIPTICĂ

Întrucât *Cartea lui Enoh* este, în anumite privinţe, cea mai de seamă operă apocaliptică din afara Scripturilor canonice, nu va fi nepotrivit să oferim aici unele remarci cu privire la literatura apocaliptică în general. Scriind despre cărţile ce aparţin acestei literaturi, prof. Burkitt spune foarte clar:

Acestea sunt rămășiţele cele mai caracteristice a ceea ce, cu toată îngustimea și incoerenţa sa, mă voi aventura să numesc „epoca eroică a istoriei evreiești”, perioadă în care evreii au încercat să transpună în fapte menirea lor de popor ales al lui Dumnezeu. Sfârșitul a fost catastrofic, dar acest popor a lăsat doi urmași, Biserica creștină şi școlile rabinice, fiecare ducând mai departe unele dintre ţelurile iniţiale […]. În studierea Apocalipselor este de dorit, mai presus de toate, o înţelegere a credinţelor ce stau la baza acestora, și mai ales a credinţei în Vremea ce va să vină.

f

[…] Noi studiem Apocalipsele pentru a învăţa cum strămoșii noștri spirituali nădăjduiau că Dumnezeu va îndrepta încă o dată lucrurile în final, și că noi, urmașii lor, ne aflăm astăzi aici pentru a le studia, arătând astfel că speranţa lor nu a fost întru totul nefondată1.

Pentru a se realiza semnificaţia celor mai multe lucruri ce se regăsesc în aceste Apocalipse, trebuie să se ia în calcul caracterul de predestinare prezent pe tot cuprinsul acestor scrieri, în totalitatea lor. Autorii acestora au pornit de la convingerea absolută că întreaga desfășurare a lumii – de la început până la sfârșit, atât în ceea ce privește schimbările fizice, cât și în ceea ce privește istoria popoarelor, creșterea și declinul lor, și a

fiecărui individ singular – a fost predeterminată în toate aspectele sale de Dumnezeul Atotputernic, înainte de toţi vecii. Această credinţă a autorilor Apocalipselor este bine ilustrată într-una dintre scrierile mai târzii:

Căci El a cumpănit veacul în balanţă, şi cu număr a numărat El anotimpurile;

Nu va mișca și nici nu va frământa lucrurile, Până ce măsura hotărâtă nu se va plini.

(II (IV) Ezdra 4: 36, 37)

Astfel, timpurile și perioadele desfășurării istoriei lumii au fost predeterminate de Dumnezeu. Numărul anilor a fost fixat cu exactitate. Acesta a fost un postulat fundamental al autorilor Apocalipselor, care și-au dedicat cea mai mare parte din energie calculelor, bazate pe un studiu intens al profeţiei, pentru determinarea perioadei exacte în care istoria va atinge punctul final… ideea subiacentă este una a predestinării1.

Dar toate aceste lucruri, potrivit autorilor de Apocalipse, erau secrete divine ascunse încă de la începutul lumii, fiind revelate oamenilor cu frică de Dumnezeu, cărora li s-a dat facultatea de a pătrunde în lucrurile ascunse ale lui Dumnezeu și a le înţelege; acestor oameni li s-au dat privilegiul și datoria de a revela secretele divine celorlalţi, de aici și numele dat acestora de autori „apocaliptici” sau „revelatori”. Tocmai fiindcă acești autori credeau atât de ferm în această putere pe care o aveau de a privi în lucrurile tainice ale lui Dumnezeu, susţineau că pot să înţeleagă semnificaţia a ceea ce s-a petrecut în trecut și a ceea ce se petrecea în prezent; și pe baza acestei cunoaşteri erau încredinţaţi că au, de asemenea, puterea, dată de Dumnezeu, de a prevedea desfășurarea evenimentelor viitoare și, mai presus de toate, de a ști când va veni sfârșitul lumii – o finalitate spre care întreaga devenire a lumii s-a îndreptat încă de la începuturi.

În ciuda întregului caracter mistic și a viziunii supralumești ce abundă în scrierile apocaliptice, autorii acestora au conștientizat pe deplin nevoia unei religii

practice; ei erau susţinători ai Legii, a cărei respectare loială o priveau ca pe o necesitate pentru toţi oamenii cu frica lui Dumnezeu. În această privinţă, ei aveau afinităţi, în principiu, cu fariseismul, dar concepţia lor în privinţa respectării loiale a Legii se diferenţia de cea a fariseilor, căci, spre deosebire de aceștia, autorii apocaliptici puneau accentul mai degrabă pe spiritul decât pe litera acestei prescripţii. O caracteristică a atitudinii lor în direcţia aceasta o reprezintă cuvintele din *1 Enoh* V. 4:

Dar voi – voi nu aţi fost statornici și nici nu aţi respectat poruncile Domnului.

Ci v-aţi îndepărtat și aţi grăit cuvinte pline de mândrie și grele

Cu ale voastre guri întinate împotriva măreţiei Sale.

O, voi, cu inima învârtoșată, pacea nu o veţi afla.

Și din nou, în XCIX. 2:

Vai de cei ce pângăresc cuvintele dreptăţii

Și încalcă Legea eternă.

În această literatură nu se regăsește acea insistenţă asupra îndeplinirii chiar și a celor mai mărunte precepte ale Legii, cum este cazul în fariseism. Venerarea Legii este una sinceră; aceasta este adevărata călăuză în viaţă, iar pe cei care îi ignoră călăuzirea îi așteaptă pedeapsa.

Ca întreg, literatura apocaliptică prezintă o atitudine universalistă, foarte diferită de îngustimea viziunii naţionaliste a fariseilor. Deși autorii apocaliptici nu sunt totdeauna așa, de obicei cuprind în planul divin al mântuirii neamurile, tot așa cum fac și cu oamenii din propria naţiune; și, asemănător, păcătoșii osândiţi nu se trag numai din rândurile neamurilor, ci totodată şi dintre evrei[1].

Literatura apocaliptică, spre deosebire de mișcarea apocaliptică din care s-a ivit, a început să apară în jurul perioadei 200 – 150 î.Hr.; în orice caz, cel mai vechi exemplu care există cu privire la această literatură – cele mai vechi părţi din *Cartea lui Enoh* – aparţine acestei

1 Punctul de vedere fariseic cu privire la acest lucru poate fi regăsit în Mat. 3: 7-10.

perioade. Lucrări cu caracter apocaliptic au continuat să fie scrise pe o perioadă de încă trei secole; *Cartea a doua (a patra) a lui Ezdra,* una dintre cele mai remarcabile Apocalipse, ţine cu aproximaţie de sfârșitul primului secol creștin. Există Apocalipse scrise într-o epocă ulterioară, unele de un interes secundar, situându-se la o dată mult mai târzie; dar adevărata epocă a literaturii apocaliptice se încadrează în perioada cuprinsă între 200 î.Hr. şi 150 d.Hr.; prin urmare, data de început a acesteia este anterioară marelui reper al istoriei evreiești, Perioada Macabeană.

CARTEA LUI ENOH: PĂRŢILE SALE COMPONENTE ŞI DATELE ACESTORA

Cartea lui Enoh este numită de obicei *1 Enoh,* pentru a o deosebi de Apocalipsa ulterioară acesteia, *Tainele lui Enoh,* cunoscută drept 2 *Enoh.* Prima mai este numită și *Enoh etiopian,* iar ultima *Enoh slavon,* în conformitate cu limbile celor mai vechi versiuni existente în amândouă cazurile. Nu se știe de existenta niciunuia dintre manuscrisele scrise în limba originară după care au fost traduse acestea.

După părerea lui Canon Charles, diversele elemente din care este compusă cartea în momentul de faţă aparţin unor perioade diferite. Următorul tabel va prezenta datele diferitelor părţi ale cărţii. Canon Charles consideră că acestea sunt aproximativ corecte, fără a se aventura în a fi sigur în vreunul dintre cazuri:

CAPITOLELE	CARTEA	PERIOADA
XII-XXXVI	„Apocalipsa Săptămânilor”.	cele mai vechi porţiuni premacabeene
XCIII-XCI12 – 17		
VI-XI, LIV7-LV2	Fragmente din „Cartea	cel mult premaca
LX, LXV-		

LXIX 25 CU, CVII	lui Noe”.	beană	
LXXXIII-XC	„Vedenii le din vis”.	165 – 161 î.Hr.	
LXXII-LXXXII	„Cartea luminător orilor cerești”.	Înainte de 110 Î.Hr.	
XXXVII-LXXI	„Pildele ” sau „Alegoriile”.	– cca. 105 – 64 î.Hr.	
I-V	cea mai târzie porţiune	…dar precreștină	

Capitolul CV, care este alcătuit doar din două versuri, nu poate fi datat, în timp ce capitolul CVIII are natura unui apendice, probabil adăugat ulterior operei ca întreg.

În timp ce datele acestea pot fi privite ca fiind aproximativ corecte, trebuie să observăm că există diferenţe de opinie printre savanţi cu privire la acest subiect. De exemplu, Schürer susţine că, exceptând capitolele XXXVII-LXXI („Pildele” sau „Alegoriile”), întreaga operă aparţine perioadei cuprinse între 130 – 100 î.Hr.; acesta atribuie „Pildele” unei perioade ce nu depășește perioada lui Irod cel Mare. Beer consideră că „Vedeniile din vis” (cap. LXXXIII-XC) sunt din vremea lui Ioan Hyrcanus (135 – 105 î.Hr.); el include în categoria fragmentelor premacabeene doar capitolele XC112 – 17, XCII, XCII11 – 14 și susţine că restul cărţii a fost scris înainte de anul 64 î.Hr. Dalman susţine că nu se poate dovedi că secţiunea XXXVII-LXXI („Alegoriile”) este „produsul perioadei precreștine”, deși recunoaşte din plin caracterul ebraic al acesteia. Burkitt consideră că autorul este „aproape contemporan” cu filosoful Posidonius (135 –

51 î.Hr.).

Există astfel o diversitate de opinii printre autorităţile de vârf în privinţa datei apariţiei cărţii. Faptul că aceasta este, ca întreg, de sorginte precreștină se poate considera ca definitiv stabilit. Mai dificilă însă este întrebarea dacă vreuna dintre părţile acesteia este premacabeană; Charles aduce mai multe argumente pentru a veni în sprijinul ideii că părţi destul de mari din această carte sunt premacabeene; înclinăm să fim de acord cu el, deși încă se mai poate pune la îndoială că s-a spus ultimul cuvânt în această problemă.

PATERNITATEA CĂRŢII

Dat fiind că părţile ce alcătuiesc această carte1 au date diferite, paternitatea lor se pune în mod firesc. Autorul părţilor cu cea mai mare vechime a fost un evreu care a trăit, așa cum a arătat Burkitt, în nordul Palestinei, în ţara lui Dan, la sud-vest de Hermon, în apropierea cursului superior al Iordanului. Acest lucru este important și tinde să arate că aceste cărţi (sau cartea în întregul ei) sunt în realitate palestiniene, circulând astfel printre evreii din Palestina.

Mai mult decât atât, dacă autorul a venit din nord, acest lucru ne ajută să explicăm influenţa pe care această carte a avut-o asupra religiei instituite în Galileea1[2].

Cât despre autorii celorlalte trei cărţi din care este compus *Enoh* („Vedeniile din vis”, „Cartea luminătorilor cerești”, „Pildele”), nu cunoaştem decât ceea ce se poate deduce din punctul de vedere religios ce se regăsește în acestea.

Charles susţine că, deși asistăm la o lipsă de unitate în privinţa autorului acesteia, totuși există o uniformitate potrivit căreia toate cărţile au fost scrise de *hassidimi*[3], sau de către succesorii aceste ra, fariseii. Această perspectivă a fost atacată puternic și slăbită considerabil de Leszynsky într-o lucrare recentă dedicată saducheilor1. În timp ce recunoaşte cu sinceritate caracterul compozit al operei,

2 Burkitt, *op. cit.,* 28-30.

3 „Pioși” sau „sfinți”.

Leszynsky susţine că părţile originale ale acesteia-provin din cercurile saduchee și că obiectivul special al cărţii a fost acela de a aduce o reformă a calendarului. El indică asocierea cărţii cu personajul Enoh ca fiind un element ce susţine argumentul său, căci Enoh a trăit 365 de ani[4], acești ani corespunzând cu numărul de zile din anul solar; baza de calcul a anului a reprezentat unul din punctele fundamentale de diferenţiere între farisei și saduchei, căci în timp ce primii calculau timpul în raport cu anul lunar (360 de zile), ultimii o făceau în conformitate cu anul solar. Aici este bine să ne amintim o remarcă importantă; scriind despre titlurile incorecte date cărţilor apocaliptice, Burkitt spune:

Mai există un aspect legat de pseudonimele de paternitate asupra cărora mă aventurez să cred că nu s-a acordat prea multă atenţie. Și anume că numele nu au fost alese din capriciu; acestea indicau într-o anumită măsură ce subiecte vor fi tratate, precum și punctul de vedere al autorului.

În plus, faptul că „Enoh a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s-a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu” 1 [5] [6] este tot atât de semnificativ, căci astfel Enoh ar fi exact cel care știa totul despre luminătorii cerești; el era cel mai potrivit autor pentru o carte care urma să se ocupe de probleme astronomice. Leszynsky afirmă următoarele:

Caracterul saducheu al operei originale se poate vedea cel mai clar în discuţia cu privire la calendar; capitolele LXXII-LXXXII se numesc, pe bună dreptate, Cartea Astronomiei[7]: „Cartea mersului luminătorilor cerești, relaţiile fiecăruia, după poziţiile, influenţele și perioadele lor, după numele și locurile lor de origine, și după lunile lor… până când se va săvârși noua creaţie ce va dura în veci (LXXII. 1). Acest fragment aproape că sună ca și cum ar fi fost scris de autorul *Cărţii Jubileelor*. Faptul

4 Vezi Gen. 5:21-23.

5 *Op. cit.,* p. 18.

6 Gen. 5:24.

7 „Cartea luminătorilor cerești”, așa cum o numește Charles.

că nu este vorba doar de un interes ştiinţific care să împingă autorul în a da expresie teoriilor sale astronomice, se poate vedea foarte clar din cuvintele concluziei de la sfârşitul secţiunii: „Binecuvântaţi sunt cei drepţi, binecuvântaţi sunt cei care păşesc pe calea dreptăţii şi nu păcătuiesc precum păcătoşii în socoteala zilelor lor, în care soarele străbate cerul, trecând prin porţi şi părăsindu-le timp de treizeci de zile…" (LXXXII. 4 – 7). Aici, tendinţa autorului se poate vedea cu claritate. Acesta doreşte adoptarea anului solar, în timp ce contemporanii săi urmau un calcul diferit, celebrând astfel sărbătorile la momente nepotrivite.

„Păcătoşii care păcătuiesc în socoteala anului" sunt fariseii, iar drepţii binecuvântaţi, *Zaddâkim,* care păşesc pe calea dreptăţii *(Sedek),* aşa cum ne sugerează numele, sunt saducheii"[89]. Acest element ar putea să ne pară lipsit de importanţă, dar îl putem compara cu controversa *quatrodecimană* a Bisericii din perioada secolului al II-lea. În orice caz, acesta reprezintă un argument puternic în sprijinul originii saduchee a *Cărţii luminătorilor cereşti.*

Părţilor premacabeene (presupunând că unele dintre acestea sunt de acest fel) ale *Cărţii lui Enoh* trebuie în mod sigur să li se atribuie o origine *hasidică*; dar acest lucru nu presupune că *toate* celelalte părţi de mai târziu trebuie să fie atribuite fariseilor. Sunt mai ales trei puncte care se opun acestui lucru: unele dintre învăţături care se preocupă de Mesia; spiritul, în general vorbind, universalist, care este întru totul nefariseic; şi atitudinea faţă de Lege, care nu este cea fariseică. Nu trebuie să se nege că unele fragmente (de ex., Cil. 6 *sqq.)* sunt de origine fariseică; şi, totodată, nu ar trebui să ne îndoim că forma dată acum colecţiei a fost lucrată *9*

de un fariseu sau de farisei. Dar se pare că nu s-a dovedit până acum că părţile post-macabeene, în forma lor originală, au provenit din cercuri fariseice. Pare a fi mult

---

8 „Cei drepţi", un joc de cuvinte permis de termenul *Saddû- kîm,* „fiii lui Sadok", adică saducheii.

9 Leszynsky, *op. cit.,* pp. 253 *sqq.*

mai probabil, cu excepţiile deja pomenite, că diferitele părţi componente ale cărţii au fost scrise de autori apocaliptici care nu aparţineau nici cercurilor fariseice şi nici celor saduchee.

9

LIMBA

Cartea lui Enoh nu există decât în Versiunea Etiopiană; aceasta a fost tradusă din Versiunea Greacă din care nu au mai supravieţuit decât câteva fragmente[10]. Versiunea Latină, care și aceasta a fost tradusă din greacă, nu a mai supravieţuit, cu excepţia cap. I. 9 și CU. 1 – 18; fragmentul ce conţine aceste două pasaje a fost descoperit de rev. Al. R. James, de la King's College, Cambridge, la British Museum. Această carte a fost scrisă iniţial în ebraică sau în aramaică; Charles apreciază capitolele VI-XXXVI, LXXXIII-XC ca fiind de sorginte aramaică, restul fiind în ebraică. Este totuși destul de greu de spus cu certitudine care dintre aceste două limbi este cea a originalului.

CUPRINSUL GENERAL

În *Cartea lui Enoh* se găsesc destule elemente care la prima vedere pot părea ciudate și neatractive; totuși, acesta nu trebuie privite ca fiind lipsite de sens, căci ele pregătesc calea pentru alte părţi din carte care au o valoare reală din toate punctele de vedere. În final, chiar și părţile mai puţin atractive, dacă vor fi studiate cu atenţie, vor fi descoperite mult mai demne de interes decât reiese la prima vedere. Din nefericire, partea de început (I-XXXVI), care în mod normal este citită prima, conţine cele mai multe lucruri din carte ce au o importanţă minimă. Este bine să nu uităm că în *Cartea lui Enoh* există cel puţin patru cărţi aproape independente (în afară de unele fragmente noahice și alte părţi, cum vom arăta mai jos); de

10 Cap. I-XXXII. 6 și XIX. 3-XXI. 9 în două exemplare au fost descoperite la Akhmîm în 1886-1887; VI-X. 14, XV. 8-XVI, X și VIII. 4-IX.4 în două exemplare s-au păstrat la Syncellus; LXXXIX. 42-49 apare într-un manuscris grecesc de la Vatican (nr. 1809); de asemenea, mai există și câteva citate în scrierile ecleziastice grecești timpurii; şi I. 9, V. 4, XXVII. 2 sunt citate în Epistola lui Iuda 14:15.

aceea ele pot fi considerate opere separate, putând fi citite ca atare. Nu există niciun motiv să se înceapă cu cartea care se întâmplă să fie prima, mai ales că primele treizeci și șase de capitole nu ţin unul de altul[11]. Dar, în orice caz, s-ar dovedi extrem de folositor dacă s-ar avea o idee generală despre conţinutul fiecărei cărţi în parte înainte de începerea lecturii. De aceea am socotit util să prezentăm un scurt rezumat al fiecăreia dintre aceste cărţi.

I. *Cartea lui Enoh* (capitolele I-XXXVI). Scrierea începe cu o viziune ce apare în visul lui Enoh. În acest vis Enoh este rugat să intervină pentru veghetorii cerului, îngerii, care și-au părăsit lăcașul ceresc pentru a comite nelegiuiri cu fiicele oamenilor. Acesta transcrie petiţia (cf. titlul „Enoh Scribul”) făcută de îngerii căzuţi și apoi se retrage pentru a aștepta răspunsul, care îi apare într-o serie de viziuni. Aceste viziuni nu sunt tocmai ușor de urmărit, ele sunt evident incomplete și într-o oarecare măsură confuze; este posibil ca textul să fi avut de suferit pe parcursul transmiterii. Oricum, petiţia este refuzată; Enoh îi anunţă pe îngerii căzuţi de iminenţa condamnării care (așa cum aflase din viziunile sale) le va fi sortită; ultimele cuvinte ale mesajului pe care acesta trebuie să îl comunice lor este: „Voi pace nu aveţi” (XII-XVI). Apoi urmează relatări ale diverselor călătorii pe care le face Enoh, fiind condus de îngeri de lumină prin anumite ţinuturi ale pământului și prin Sheol. După relatarea *primei călătorii* (XVII-XIX), se face o scurtă trecere în revistă a arhanghelilor, șapte la număr, și a funcţiilor acestora (XX). În *a doua călătorie* este descris locul pedepsei finale a îngerilor căzuţi: „Acest loc este temniţa îngerilor și aici vor sta întemniţaţi pe vecie”. De acolo, Enoh este dus în Sheol, apoi spre vest, unde vede luminătorii cerului. După aceea îngerii îi arată „șapte munţi măreţi”, pe unul dintre ei aflându-se tronul lui Dumnezeu; acesta vede și Pomul Vieţii, care va fi dăruit

11 Din păcate, *Cartea lui Enoh* în întregul ei este ordonată conform unui singur sistem de enumerare; dacă fiecare carte separată ar fi început cu capitolul I ar fi fost mult mai bine. Din motive evidente acest lucru nu poate fi făcut aici.

celor sfinţi și drepţi după marea judecată. De acolo, se întoarce în centrul pământului și vede „lăcașul sfânt”, Ierusalimul, și „valea blestemată” (XXI-XXVII). Cartea se încheie cu ceea ce par a fi fragmente din alte călătorii, spre est, spre nord și spre sud. Demnă de luat în seamă este pomenirea Grădinii Dreptăţii și a Copacului înţelepciunii (XXVIII-XXXVI).

Cele mai multe lucruri scrise în aceste capitole ar putea să pară lipsite de sens și de interes, dar trebuie să nu uităm scopul ce stă la baza acestora. Se crede că îngerii căzuţi au adus păcatul pe pământ; tuturor ticăloșiilor lumii le sunt găsite originile în acţiunile lor. Această cauză a păcatului trebuie distrusă în întregime pentru ca dreptatea să se poată manifesta din plin. De aceea, autorul, atunci când descrie cu lux de amănunte locul final de pedeapsă al îngerilor căzuţi, are de fapt în vedere un scop practic, căci aici vor ajunge și cei care, prin păcat, sunt vlăstarele acestei rase.

Pildele (capitolele XXXVII-LXXI). Există trei Pilde sau Alegorii, toate având la bază ideea distrugerii răului și a triumfului dreptăţii, ca și în cartea precedentă. Dar aici sunt introduse elemente noi și importante, care dau acestei cărţi o valoare specială.

Prima Pildă (XXXVIII-XLIV) este o profeţie a judecăţii ce va veni asupra păcătoșilor și mai ales asupra regilor și a stăpânilor de pe pământ. Pe de altă parte, autorului i se înfăţișează în această viziune sălașul și locul de odihnă al celor drepţi care îl slăvesc neîncetat pe „Domnul Duhurilor”; acesta este titlul dat de obicei lui Dumnezeu în această carte. Aici este pomenit prima dată „Alesul” (cf. Luca 23: 35). Alături de Domnul Duhurilor se mai află cei patru Arhangheli și nenumăraţi alţi îngeri. Aici Enoh află multe din tainele cerurilor.

A doua Pildă (XLV-LVII) duce mai departe aceeași temă și o dezvoltă. O importanţă deosebită o are așezarea pe tronul slavei a Alesului ca Judecător (XLV. 3) și menţionarea titlului acestuia, „Fiul Omului” (XLVI. 2). Un pasaj izbitor este XLVII11 – 7, care vorbește despre izvorul

inepuizabil ai dreptăţii rezervat sfinţilor și aleșilor în prezenţa Fiului Omului și a Domnului Duhurilor. Mai departe este profetizată căinţa Neamurilor (cap. I), o notă universalistă plină de semnificaţie, și vorbește despre învierea morţilor într-un pasaj remarcabil:

În acele zile pământul va înapoia ce i s-a încredinţat, *f 7*

Și Sheol va înapoia ce a primit.

Și Iadul va înapoia ce a fost al lui.

Pilda se sfârșește cu o istorisire a judecăţii, urmată de două pasaje scurte despre ultima luptă dintre puterile păgâne și Israel (LVI. 5 – 8), și întoarcerea din Exil (LVII), pasaje ce nu par a fi așezate în locul lor originar.

A *treia Pildă* (LVIII-LXXI) este clar că a avut de suferit de pe urma introducerii unor materiale străine și probabil că este incompletă. Tema sa principală o reprezintă judecata finală a întregii omeniri și mai ales a mai marilor pământului; judecătorul este Fiul Omului. Unele dintre pasajele care vorbesc despre răsplata viitoare a celor drepţi sunt pline de frumuseţe; următorul merită din plin să fie citat:

Cei drepţi și cei aleși se vor înălţa din pământ, şi vor înceta să aibă frunţile plecate.

Și vor fi înveșmântaţi cu veșminte de slavă.

Și acestea vor fi veșmintele de viaţă de la Domnul Duhurilor:

Și veșmintele voastre nu se vor învechi.

Şi nici slava voastră nu va trece de la voi în faţa Domnului Duhurilor.

În mijlocul Pildei este introdus un fragment noahic destul de întins. Încheierea Pildei se găsește la LXIX 26 – 29; relatarea răpirii finale a lui Enoh (LXX) și două dintre viziunile acestuia (LXXI) nu sunt la locul lor.

Cartea mersului luminătorilor cerești (capitolele LXXII-LXXXII). În LXXIV, 12 se spune:

Soarele și stelele aduc toţi anii cu precizie, astfel încât nu înaintează şi nu întârzie în *f* poziţia lor nici măcar o zi în vecie, ci încheie anii în 364 de zile, într-o rânduială

desăvârșită.

Acest pasaj ne dă un indiciu remarcabil, și anume că timpul este calculat după soare, nu după lună (vezi *supra).* Până să ajungem la capitolul LXXX, această carte nu are atât de multe elemente interesante, relatându-se în detaliu legile după care sunt guvernate soarele, luna, stelele și vânturile; acestea sunt descrise autorului de către Uriel, „îngerul cel sfânt". Cele patru puncte cardinale ale lumii, cei șapte munţi și cele șapte râuri sunt și ele discutate. Lucrurile totuși se schimbă când ajungem la capitolul LXXX. 2 – 8; întregul ton capătă alte accente în

1 Vezi și Ixxxii. 4 – 6. versurile în care se spune că, din cauza păcatului oamenilor, luna şi soarele îi va induce în eroare. *Se* abordează astfel o perspectivă etică ce lipsește cu desăvârșire în capitolele anterioare ale acestei cărţi; acest lucru este valabil și pentru capitolul LXXXI, probabil datorită faptului că niciunul dintre aceste capitole nu se aflau iniţial printre acestea.

Vedeniile din vis (capitolele LXXXIII-XC). Această carte este compusă din două relatări ale unor vedenii din vis. Prima evocă judecata dată asupra lumii prin potop din cauza păcatului; originea păcatului este din nou găsită în circumstanţa căderii îngerilor. Se încheie cu un imn de laudă adresat lui Dumnezeu, în care se rostește o rugăciune pentru ca omenirea să fie ferită de nimicire (LXXXIII-LXXXIV). A doua vedenie din vis este mult mai lungă; se dă o prezentare generală a lumii până la întemeierea împărăţiei Mesianice. Mai întâi, patriarhii, simbolizaţi de tauri etc. (LXXXV); apoi îngerii căzuţi, descriși, de asemenea, într-un limbaj simbolic, cu pedeapsa de care aceștia au parte (LXXXVI-LXXXVIII). Istorisirea continuă apoi cu o tratare particulară a Israelului, din vremea lui Noe până în timpul revoltei macabeene (LXXXIX-XC. 19). În descrierea vedeniilor din vis se folosește un limbaj simbolic; credincioșii Israelului sunt simbolizaţi prin oi, pe când neamurile sunt simbolizate prin fiare sălbatice și păsări de pradă.

Vedenia se încheie cu unele note escatologice

cunoscute: judecarea și osândirea păcătoșilor; întemeierea Noului Ierusalim; convertirea neamurilor, care devin supuse lui Israel; întoarcerea din exil a israeliţilor; învierea celor drepţi și punerea bazelor împărăţiei Mesianice la venirea lui Mesia (XC. 20 – 38).

Secţiunea finală a Cărţii (XCII-CV; XCI, X. 10, 18, 19 intră și ele aici), deși este o operă scurtă, e totuși completă; există însă unele intercalări evidente și e destul de posibil ca unele părţi din text să fi fost dislocate. Această situaţie îngreunează posibilitatea de a înţelege cartea. Dar dacă vom urma călăuzirea lui Charles, dificultăţile vor dispărea. Charles spune că această parte de încheiere a avut de suferit din cauza ultimului scrib al cărţii, atât în ceea ce privește atât interpolarea, cât și dislocarea de text:

Interpolările sunt: XCI. 11, XCIII. 11 – 14, XCIV. 7 d, XCVI.2. Părţile dislocate reprezintă aspectele cele mai importante din carte. Acestea sunt cuprinse (cu excepţia capitolelor XCIII. 13 – 14 și CU. 17 a, ce ar trebui să fie citite imediat după CU. 14) între XCI-X-CIII. Astfel, XCI. 12 – 17, fără îndoială, ar trebui citit imediat după XCIII. Luate împreună, XCIII. 1 – 10, XCI. 12 – 17, formează un întreg independent – *Apocalipsa săptămânilor* – care a fost încorporat în XCI-CIV…

1 Op. cit., p. 218.

Această carte se ocupă de problema recompensei finale a celor drepţi și pedeapsa finală a păcătoșilor. Dar aici este evidenţiată o nouă învăţătură de mare importanţă. Până acum se spunea că, deși pe acest pământ se puteau găsi multe nenorociri și nedreptăţi din cauza suferinţei celor drepţi și a prosperităţii păcătoșilor, cu toate acestea, toate lucrurile se vor îndrepta în lumea ce va veni, unde păcătoșii vor primi ce li se cuvine, iar cei drepţi îşi vor găsi locul meritat. În această carte aflăm că păcătoșii vor fi pedepsiţi, iar cei drepţi vor avea parte de pace și prosperitate, chiar și pe acest pământ, odată cu venirea împărăţiei lui Mesia; și că, în cele din urmă, va veni, odată cu judecata finală, nimicirea fostului cer și pământ și

crearea unui nou cer. Apoi va urma învierea sufletelor drepţilor defuncţi, care vor trăi de-a pururi în pace și bucurie, pe când păcătoșii vor pieri pe vecie. Punctul important, ce constituie o dezvoltare, îl reprezintă ideea unei pedepse a păcătoșilor care să aibă loc pe acest pământ, scena faptelor lor nedrepte.

Fragmentele noahice (VI-XI, LVII. 7-LV. 2, IX, LXV-LXIX. 25, CU, CVII). Aceste fragmente nu prezintă o importanţă prea mare; principalele subiecte evocate sunt reprezentate de: căderea îngerilor și păcatul ce a urmat acestei căderi; judecata dată asupra omenirii, adică Potopul și salvarea lui Noe.

IMPORTANŢA ACESTEI CĂRŢI ÎN STUDIEREA ORIGINILOR CREȘTINISMULUI

Acesta este un subiect ce nu poate fi apreciat întru totul dacă *1 Enoh* nu este studiată în detaliu, mai ales din punctul său de vedere doctrinar și văzând în câte aspecte ale sale reprezintă doctrina și concepţiile populare ale evreilor din timpul ultimelor două secole precreștine. Ca să facem acest lucru aici, am avea nevoie de o cercetare mult prea întinsă; este de ajuns să indicăm doar unele din nenumăratele aspecte ce ar trebui studiate; din perspectiva oferită de acestea se va vedea cât de importantă este această carte în studierea originilor creștinismului. Charles afirmă că „influenţa lui *1 Enoh* asupra Noului Testament a fost mai mare decât a tuturor celorlalte cărţi apocrife și pseudoepigrafice luate la un loc”, el dând o listă formidabilă de pasaje din Noul Testament, care „atât frazeologic, cât și ideatic depind în mod direct sau aduc aminte de pasaje din *1 Enoh”,* ca și o altă listă care arată că mai multe doctrine din *1 Enoh* au avut „un rol neîndoielnic în modelarea doctrinelor corespondente din Noul Testament”.

Aceste pasaje ar trebui studiate – și se va dovedi a fi un studiu foarte interesant – în cartea lui Canon Charles deja pomenită de mai multe ori, pp. xev-ciii. O altă carte de mare valoare este *Jewish and Christian Apocalypses* de Burkitt. Ocupându-se de subiectul 7 *Enoh* și de Evanghelii,

acest scriitor susţine că prima conţine o încercare serioasă de a explica prezenţa Răului în istoria umanităţii, iar încercarea aceasta ne atrage atenţia, căci este în esenţă perspectiva presupusă de Evanghelii, mai ales de Evangheliile sinoptice. Numai atunci când sunt studiaţi ţinând cont ***J f*** de *Cartea lui Enoh,* Matei, Marcu și Luca pot fi înţeleși din perspectiva lor adevărată. Spunând acest lucru, nu am nicio intenţie în a diminua în importanţă mesajului Evangheliilor. Dimpotrivă, cuvintele nouă acum familiare sunt reașezate în mediul potrivit lor. Într-adevăr, îmi pare că unele dintre cele mai cunoscute afirmaţii ale lui Iisus apar în adevărata lor lumină doar dacă sunt privite ca *Midrash* la cuvintele și conceptele ce erau cunoscute acelora care l-au auzit pe galileean, deși acum au fost date uitării atât de evrei, cât și de creștini (p. 21).

Principalele elemente din *Cartea lui Enoh* care au exercitat o influenţă de netăgăduit asupra Noului Testament sunt:

Natura împărăţiei mesianice și a vieţii viitoare.

Mesia.

a. Sheolul și învierea.

Demonologia.

împărăţia. Ne vom ocupa de un singur eveniment prezentat sub acest titlu, care poate fi găsit în cele trei evanghelii sinoptice: Mat. 22: 23 – 33; Marc. 12: 18 – 27; Luc. 20: 27 – 36. Acest eveniment nu poate fi înţeles corect decât din *Enoh.* Atunci când saducheii spun: „Nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toţi au avut-o de nevastă”, aceștia își bazează argumentul pe concepţia materialistă a împărăţiei mesianice – aceasta fiind fără îndoială una populară – redată în 1 En. I-XXXVI, conform căreia membrii acesteia, inclusiv drepţii care au înviat, se vor bucura de toate bunurile pământești și vor avea fiecare câte o mie de copii. Saducheii s-au gândit prin urmare să-l pună pe acest tânăr profet în faţa unei dileme și să-l determine să recunoască, fie că nu există nicio înviere din morţi, fie că poligamia sau poliandria va fi practicată în împărăţia viitoare. Dar dilema se dovedește a fi invalidă,

iar concepţia despre viaţa viitoare evocată prin răspunsul Domnului nostru poate fi asociată aproape exact ca gândire și parţial în cuvinte cu cea descrisă în 1 En. XCI-CIV – adică, va exista cu adevărat o înviere, dar o înviere a duhului, iar drepţii care au înviat bucurându-se „ca îngerii cerului” (1 En. civ. 4; Mat. 22: 30; Marc. 12: 25) vor fi „însoţitorii oștirilor cerești” (1 En. CIV. 6).

Mesia. Mesia este pomenit în XC. 37, 38. Acesta este reprezentat ca fiind conducătorul comunităţii mesianice din care provine, dar nu are un rol special de îndeplinit, iar prezenţa sa în acea descriere pare să se datoreze unei reminiscenţe literare. Această referire la Mesia nu a exercitat nicio influenţă asupra concepţiilor Noului Testament. Dar în ceea ce îl privește pe Mesia descris în Pilde, situaţia este complet diferită. Patru denumiri folosite în Pilde pentru prima dată în literatură cu referire la Mesia ca persoană sunt, după aceea, reproduse în Noul Testament. Acestea sunt „Cristos” (sau „Unsul”), „Cel Drept”, „Alesul” și „Fiul Omului”.

Cristos sau *Unsul.* Această denumire, găsită adeseori în scrierile mai vechi, dar întotdeauna cu referire la regi sau preoţi contemporani, este acum pentru prima dată – vezi XLVIII. 10; LII. 4 – folosită cu referire la împăratul mesianic ideal care va veni. Este asociată aici cu atributele supranaturale. Câţiva ani mai târziu, în Psalmii lui Solomon (17: 36; 18: 6, 8), va avea o altă conotaţie. În acești psalmi, Mesia, deși înzestrat cu daruri divine, este un om și nimic mai mult și provine din casa regelui David.

Cel Drept. Această denumire, ce apare în Fapt. 3: 14; 7: 52; 22: 14 (1 Ioan 2: 1), este pomenită pentru prima dată în *1 Enoh* ca denumire mesianică; vezi 1 En. XXXVIII. 2; LIII. 6. Dreptatea este una dintre caracteristicile principale ale lui Mesia, XLVI. 3.

Alesul. Tot așa, această denumire, apărând prima dată în 1 En. XL. 5; XLV. 3 – 4; XLIX. 2, 4; LI.
5 etc., trece în Noul Testament, Luc. 9: 35, 23: 35, „Cristosul, Alesul”. În Vechiul Testament găsim formula „Alesul Meu”, Is. 42: 1, nu „Alesul”.

Fiul Omului. Această denumire precisă din *1 Enoh* (vezi notele de la XLVI. 2, 3) apare pentru prima dată în literatura ebraică și, din punct de vedere istoric, constituie sursa numelui exprimat în Noul Testament și îi aduce acesteia unele dintre cele mai caracteristice sensuri ce îi sunt atribuite în prezent.

Sheolul. Dacă exceptăm Psalmii, găsim în *1 Enoh* primele exemple în care acest cuvânt poate fi găsit cu sensul dat în Noul Testament. Pentru istoria acestui cuvânt și semnificaţia sa, vezi nota de la LXII. 10. A se observa că X. 6, 13 face referire la o prăpastie de foc pregătită pentru Samâazâz și îngerii săi (cf. Mat. 25: 41; Apoc. 20: 4, 13 – 15).

Este interesant de observat faptul că autorul fragmentului XCI-CIV – care scapă de o polemică susţinută în CIL 4-CIV. 9 împotriva doctrinei Sheolului din Vechiul Testament și se inspiră, în XCI.
din Sirah 1: 25 – ne face să credem că prima carte la care s-a gândit a fost Sirah, care întărește din punct de vedere dogmatic și în mod repetat doctrina Sheolului din Vechiul Testament.

Învierea. Această doctrină, care apare fără îndoială prima dată în Dan. 12, deși o exegeză adevărată va găsi multe aluzii la aceasta în cărţile mai vechi, a devenit loc comun al teologiei ebraice numai prin intermediul lui *1 Enoh* (vezi LI. 1).

Demonologia din *1 Enoh* este în cea mai mare parte reiterată în Noul Testament.

a) îngerii care nu și-au păstrat prima lor condiţie, lud. 6; 2 Petr. 2: 4, sunt Veghetorii angelici care au căzut fiindcă au poftit la fiicele oamenilor, și ale căror cădere și pedeapsă sunt relatate în 1 En. VI-XVI. Aceștia au fost azvârliţi în întuneric încă de la căderea lor.

($) Demonii. Aceștia, conform 1 En. XVI. 1, sunt duhurile rămase din sufletele uriașilor care erau odraslele îngerilor căzuţi și ai fiicelor oamenilor. Acești demoni urmau să aducă suferinţă pe pământ ca duhuri fără trup, fără a întâlni vreo piedică, până la judecata finală.

La fel este și în Noul Testament, demonii sunt duhuri fără trup, Mat. 12: 43 – 5, Luc. 11: 24 – 6. Aceștia nu sunt pedepsiţi până la venirea judecăţii finale: Mat. 8: 29, „Ai venit aici să ne chinuiești *înainte de vremel”* Aceștia sunt supușii Satanei, Mat. 12: 24 – 8.

7) Satana apare în Enoh cu rolul de căpetenie a împărăţiei răului, și totuși o împărăţie supusă Domnului Duhurilor. Satana i-a ademenit pe îngeri și i-a făcut să fie supușii săi, LIV. 6; LXIX. 5. Tot un Satana a ademenit-o și pe Eva, LXIX. 6. Diavolii (ca și la Iov) încă pot să mai apară în cer, XL. 7. Rolurile diavolilor sunt de trei feluri: au ispitit spre păcat, LXIX. 4, 6; i-au învinuit pe cei căzuţi, XL. 7; i-au pedepsit pe cei osândiţi ca îngeri ai pedepsei, LIII. 3; LVI. 1.

Astfel, în Noul Testament există împărăţia păcatului, Mat. 12: 26; Luc. 11: 18; „Dacă Satana scoate afară pe Satana, cum mai poate dăinui împărăţia lui?” Satana i-a adus în rătăcire pe îngeri, Apoc. 12: 4, ca și pe om, 2 Cor. 11: 3. Demonii sunt supușii Satanei, Mat. 12: 24 – 8. Rolul Satanei este acela de a ispiti, Mat. 4: 1 – 12; Luc. 22: 31; de a acuza, Apoc. 12: 10; de a pedepsi, 1 Cor. 5: 5, unde păcătoșii ce nu s-au pocăit sunt daţi pe mâna Satanei pentru a fi pedepsiţi.

NOTÀ

Până la începutul secolului al XX-lea, în Occident, se cunoșteau douăzeci și nouă de manuscrise ale variantei etiopiene a *Cărţii lui Enoh*: cincisprezece în Anglia, opt în Franţa, patru în Germania, unul în Italia și unul în Statele Unite. Pentru ediţiile corespondente acestora, Laurence (1838) a folosit un singur manuscris1, Dillmann (1851) cinci manuscrise1 și Flemming (1902) cincisprezece[12].

Charles, care știa de existenţa tuturor celor douăzeci și nouă de manuscrise, a studiat douăzeci și șase dintre ele, dar a depins doar de douăzeci și trei pentru ediţia sa (1906), care până acum a rămas ediţia standard pentru

12 J. Flemming, *Das Buch Henoch* in *Texte und Untersuchungen,* Neue Folge, VU. I (Leipzig, 1902). Pe lângă cele folosite de Dillmann (pe care el le-a intitulat A, B, C, D, E), Flemming și-a bazat

savanţii anglofoni[13][14]. Totuși, la mai mult de jumătate de secol după apariţia acestei ediţii, au continuat să apară frecvent noi manuscrise necunoscute anterior în Occident ale *Cărţii lui Enoh.* Ţinând cont de importanţa lui *Enoh* în studiul iudaismului intertestamentar și al creștinismului primar, este într-adevăr surprinzător cât de puţin sunt luate în seamă noile descoperiri.

Pe lângă cele șase manuscrise ale *Cărţii lui Enoh* despre care se știe că există în bisericile și mănăstirile etiopiene, peste șaizeci de manuscrise *Enoh* sunt în prezent disponibile savanţilor. Acestea includ microfilme ale unui număr de douăzeci și nouă de noi manuscrise, ce se pot găsi în *Etiopian Monastic Microfilm Library* (EMML), și cinci manuscrise necunoscute lui Charles, aflate acum la Cambridge University Library, la Arhiepiscopia Etiopiană din Ierusalim și la Vatican.

Până acum, cel mai vechi manuscris etiopian al lui *Enoh* era Abbadianus 55, o copie de la sfârșitul secolului al XV-lea găsită la Biblioteca Naţională din Paris; din nefericire, are o valoare scăzută din cauza numeroaselor sale pasaje prescurtate, mai ales după capitolul 83. Este, prin urmare, important că printre manuscrisele nou descoperite putem găsi două copii complete ale lui *Enoh,* care au o vechime mai mare decât Abbadianus 55: Tănăsee 9 – Kebrăn 9 (K-9), datat la sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea1[15], și EMML 2080, din secolul

---

13 ediția pe British Museum (acum, Library), Orient 485,491 (G și M, *g* și *m* la Charles), copia Ryland (P,p la Charles), Berlin-Petermann 2, Nachtr. 29 (Q, *q* la Charles), Abbadianus 35,55,99,197 (T, U, V, W; *t, u, v,* w la Charles) și München 30 (Y, *y* la Charles).

14 R. H. Charles, *The Ethiopie Version of the Book of Enoch,* editată din douăzeci și trei de manuscrise împreună cu versiunile grecească și latină fragmentare, *Anecdota Oxoniensia* (Oxford, 1906); pentru întreaga listă a manuscriselor lui Charles (de la *a* la z, $_1$a, $_1$b), vezi această ediție, Introducerea, pp. xvii-xxi).

15 E. Hammerschmidt, *Äthiopische Handschriften Vom Tânâsee I: Reisebericht und Beschreibung der Handschriften in dem Kloster des Heiligen Gabriel auf der Inseln Kebrăn* (Franz Steiner Verlag GMBH: Wiesbaden, 1973), p. 107 *sq.*

al XV-lea[16]. Primul este, fără îndoială, cel mai important dintre cele două[17].

ABREVIERI, PARANTEZE ŞI SIMBOLURI SPECIALE FOLOSITE ÎN TRADUCEREA LUI *1 ENOH*

a, b, e, d etc. denotă manuscrisele etiopiene.

e denotă manuscrisele etiopiene timpurii, adică *g, g mqt u.*

</> denotă manuscrisele etiopiene de mai târziu, adică *a b e d* etc. (adică de la A la Z, a*} b,* cu excepţia manuscriselor timpurii).

E reprezintă Versiunea Etiopiană.

Gs reprezintă fragmentele Versiunii Grecești păstrată în Syncellus; în cazul lui 8 b-9 b există două forme ale textului, Gs1 şi G52.

Gg reprezintă fragmentul extins al Versiunii Grecești descoperit la Akhmâm și păstrat la Muzeul Gizeh din Cairo.

La traducerea lui *1 Enoh* s-au folosit următoarele tipuri de paranteze și semne grafice având următoarea semnificaţie:

[delimitează cuvintele ce se găsesc în Gg, dar nu şi în E.

J

< delimitează cuvintele ce se găsesc în E, dar nu și în Gg sau Gs.

[...] indică interpolarea unor cuvinte.

O indică adăugirile editorului.

aldinele arată cuvintele ce au suferit corecturi.

11 indică o corupţie a textului.

... = indică zona unde au fost pierdute cuvinte.

---

16 Acest manuscris încă nu a fost catalogat, dar W. E Macomber, de la departamentul oriental de la Hill Monastic Microfilm Library, a datat EMML 2080 în secolul al XIII-lea, o perioadă discutabilă (St. Cloud Daily Times, 25 martie, 1977).

17 Nota de mai sus aparține lui Ephraim Isaac, *New light Upon the Book of Enoch from Newly-Found Ethiopie Mss., J AOS* 103. 2 (1983); precizările sale la text sunt notate cu EI, iar manuscrisele la care face referință, *Fragmentele de la Akhmîm* și *Tânâsee 9 - Kebrăn 9,* sunt notate cu G[a] și respectiv K-9 (N.tr.)

CARTEA LUI ENOH (I-XXXVI)

— V. *Pilda lui Enoh despre soarta viitoare a păcătoșilor și a celor drepți* CAPITOLUL I

Cuvintele binecuvântării lui Enoh1, cu care acesta i-a binecuvântat pe cei aleși <şi pe cei drepţi, care vor trăi în ziua nenorocirii, când toţi cei vinovaţi <și nelegiuiţi> vor fi îndepărtaţi[1819]. 2. Și acesta îşi luă Pilda și spuse – Enoh, un om drept, ai cărui ochi au fost deschiși de către Dumnezeu, avu vedenia Celui Sfânt[20] din ceruri, [pe care îngerii mi-au arătat-o, și de la ei am auzit totul, și de la ei am înţeles ce vedeam, dar nu pentru acest neam, ci pentru unul de departe care va veni. 3. Despre cei aleși am spus, și mi-am început Pilda legată de aceștia:

Cel Mare și Sfânt va veni din sălașul Său.

Și Dumnezeul veșnic va umbla pe pământ, (chiar) pe muntele Sinai1[21].

[Și va apărea din lăcașul Lui]

Și se va ivi în toată puterea măreţiei Sale din cerul cerurilor.

Și toţi vor fi loviţi de spaimă.

Și Veghetorii[22] se vor cutremura.

Și mare frică și groază îi va cuprinde pe toţi din toate părţile pământului.

Și munţii cei înalţi se vor zgudui.

---

18 Cf. Deut. 33:1, „binecuvântarea lui Moise”.

19 Autorul își propune un obiectiv dublu: să vestească condiția binecuvântată a celor drepți din ziua judecății finale, ca și nimicirea păcătoșilor. Primul este cel mai important obiectiv și de aceea îl vestește mai întâi, adăugându-1 pe al doilea la modul subordonat. „îndepărtarea” păcătoșilor nu înseamnă nimicirea acestora, ci, așa cum se va vedea în curând, înseamnă mutarea acestora de pe pământ în locul judecății - George H. Schodde *The Book of Enoch,* Andover, 1882 (GS).

20 Această trecere de la persoana întâi la persoana a treia, cum se întâmplă aici, apare de mai multe ori în această carte. [Schimbări cu un caracter similar pot fi găsite în Gen. 22:12; Isa. 1:29,3:26, 5:8, 22:16, 31:7, 42:20 - GS]

21 Muntele Sinai, unde s-a dat legea, va fi locul judecății viitoare. Cf. Deut. 33:2; Ps. 68:17.

22 Aici, ca și în x. 9,15, xii.4, xiii. 10, xiv. 1,3, xv. 2, xvi. 1,2, xci. 15 = îngeri căzuți. în xii. 2, 3, xx. 1, xxxix. 12,13, xl. 2, xli. 12, Ixxi. 7 = arhangheli. Această denumire apare prima dată în Dan. 4:13, 17, 23.

Iar dealurile înalte vor fi făcute mici.
Și se vor topi precum ceara dinaintea flăcării.
Și pământul va fi zdrobit [cu totul.
Și tot ce se află pe faţa pământului va pieri, şi va fi o judecată a tuturor (oamenilor).
Dar cu cei drepţi El va face pace.
Și îi va feri pe cei aleși.
Și mila va coborî asupra lor.
Și aceștia toţi vor fi ai lui Dumnezeu.
Și vor cunoaşte belșugul.
Și ei [totij vor fi binecuvântaţi.
Și El le va fi de ajutor la toţi aceştia j.
Și li se va înfăţișa lumina.
Și El va face pace cu aceştia j
Și iată! El vine însoţit de zece mii dintre sfinţii [Săi]1
Pentru ca El să aducă judecată împotriva lor[23], şi să-i nimicească pe [toţi; nelegiuiţii: Și pentru a osândi toate făpturile
Pentru faptele [nelegiuite; pe care le-au săvârșit în răutatea lor.
Și pentru toate lucrurile rele pe care păcătoșii nelegiuiţi [le-au vorbiţi împotriva Lui.
CAPITOLUL II[24]
1. Luaţi aminte la tot ce se petrece în cer, cum acestea nu îşi schimbă orbitele, [și] luminătorii care se află în cer cum se înalţă și se așază în ordine fiecare în anotimpul său, și nu se abat de la rânduiala ce le-a fost dată. 2. Priviţi pământul, și luaţi aminte la toate lucrările care se petrec pe acesta, [cât de statornice sunt acestea j, cum minciunul dintre lucrurile de pe pământi nu se schimbă, Jeij toate lucrările lui Dumnezeu îţi apariţiei. 3. Privește vara și iarna1, <cum tot pământul este umplut cu

23 „Asupra lor”. K-9 = „împotriva tuturor”; Gᵃ = *Kara rravruw,* ca și în lud. 14.

24 în ii-v. 3 ordinea naturii este comparată cu dezordinea lumii oamenilor. în Test. Naph. *[Testamentum Naphtali]* iii. 2, 3, oamenilor li se spune să respecte legea lui Dumnezeu, așa cum soarele, luna și stelele respectă rânduiala stabilită, iar veghetorii care și-au părăsit ordinea lor firească sunt ținuți ca un avertisment. Cf. Sirah xvi. 26-28.

apă, și norii, și rouă, și ploaia se așază peste acesta>.

CAPITOLUL III1[25]

Luaţi aminte și vedeţi cum (în timpul iernii) toţi copacii par de parcă s-ar fi veștejit și și-ar fi scuturat toate frunzele, în afară de paisprezece copaci, care nu îşi pierd frunzișul, ci îl păstrează pe cel vechi vreme de doi, trei ani, până la venirea celui nou.

CAPITOLUL IV

Și vedeţi iarăși, în zilele de vară, cum soarele se află deasupra pământului. Și căutaţi umbră și adăpost din pricina dogorii soarelui, și pământul începe să ardă din ce în ce mai mult, și astfel nu mai puteţi călca pe pământ sau pe piatră din pricina acestei călduri.

CAPITOLUL V

Luaţi aminte cum copacii se înveșmântează cu frunze verzi și sunt roditori: așa că ţineţi seama [și aflaţii de toate [lucrările Sale [, și vedeţi cum El, care este veșnic, i-a făcut astfel.

Și [toate] lucrările Sale continuă [astfel] an de an, pe vecie, și toate menirile [pe care] acestea le împlinesc pentru El, și [menirile lor] nu se schimbă, ci totul se face așa cum a rânduit <Dumnezeu>.

Și priviţi cum marea și râurile îndeplinesc în chip asemănător și [nu îşi schimbă] menirile lor [de la poruncile Lui].

Dar voi – voi nu aţi fost statornici și nici nu aţi ascultat poruncile Domnului.

Ci v-aţi îndepărtat și aţi grăit vorbe pline de trufie şi răutăcioase

Cu ale voastre guri întinate împotriva măreţiei Sale.

O, voi, cu inima învârtoșată, pacea nu o veţi afla nicicând!

Vă veţi blestema zilele.

Și anii vieţii voastre vor pieri.

Și [anii nimicirii voastre] vor fi înmulţiţi în veșnică osândă.

---

25 Legat de cei paisprezece copaci care nu se veștejesc niciodată, vezi *Geoponica* xi. 1.

Și îndurare nu veţi mai găsi.

ba. În zilele acelea numele voastre îi vor umple de scârbă pe toţi drepţii, *b.* Și [toţii aceia care blestemă vă vor blestema pe voi.

Și toţi păcătoșii] și nelegiuiţii [vă vor acoperi de ocări.

7 c. Și pentru voi, cei ce sunteţi fără de lege, va fi un blestem.

bd. Şi toţi… vor cunoaşte bucuria, *r J J 1*

Și păcatele vor fi iertate.

d. Și toată îndurarea, și pacea, și îngăduinţa:

Izbăvirea va coborî asupra acestora, o lumină puternică.

Și voi, păcătoșii, izbăvirea nu o veţi cunoaşte, *j.* Ci asupra voastră va domni blestemul.

7 a. Dar pentru aleși, a lor va fi lumina, bucuria și pacea, *b.* Și ei vor moșteni pământul.

Și apoi asupra aleșilor va coborî înţelepciunea.

Și ei cu toţii vor trăi și nu vor mai păcătui, Nici prin necredinţă și nici prin trufie: Căci cei înţelepţi vor fi smeriţi.

Și aceștia nu vor mai greși.

Și nici păcat nu vor mai făptui toată viaţa lor.

Și nici nu vor mai muri din pricina mâniei sau a furiei (divine).

Ci îşi vor încheia numărul zilelor vieţii lor.

Și vieţile lor vor creşte în pace.

Și anii fericirii lor vor fi înmulţiţi1, în bucurie și pace veșnică, Toate zilele vieţii lor.

VI-XI. Căderea îngerilor; coruperea omenirii;

Intervenţia îngerilor pentru omenire. Judecăţile hotărâte de Dumnezeu pentru îngeri; împărăţia Mesianică (un fragment noahic) [2627].

---

26 „Creşte”, „înmulți”, cf. Gen. 1:22 etc., însă aici este vorba de o creștere spirituală.

27 Aceste capitole sunt introduse brusc, vi. 3-8, viii. 1-3, ix.7, x.11 aparţin unui ciclu de mituri Samîazâz. Ca și în Ixix. 2, el este căpetenie, iar Azâzêl doar al zecelea în plan ierarhic. în altă parte în *Enoh,* Azâzêl este căpetenie, iar Samîazâz nu e pomenit.

CAPITOLUL VI

1. Venise o vreme când copiii oamenilor se înmulţiseră și în acele zile li se născuseră fiice frumoase și pline de graţie. 2. Și îngerii, copiii cerului[28], le-au văzut și au poftit după ele, și și-au spus între ei: „Veniţi, să ne alegem femei dintre oameni și să avem copii cu ele”. 3. Și Samiâzâz, care era căpetenia lor, le-a spus: „Eu mă tem că voi nu veţi consimţi să înfăptuiţi aceasta, și numai eu voi suferi pedeapsa unui mare păcat”. 4. Și ei toţi i-au răspuns astfel: „Să facem cu toţii un jurământ, și să ne legăm cu toţii cu blestem că nu vom părăsi acest gând și că vom făptui lucrul acesta”. 5. Apoi au jurat cu toţii și s-au legat cu blestem de acesta. 6. Și erau cu toţii două sute, care au coborât [în zilelej lui lared1 pe vârful muntelui Hermon, și ei i-au zis muntelui Hermon, căci au jurat și s-au legat prin blestem pe acesta. 7. Și acestea sunt numele căpeteniilor lor: Samâazâz, conducătorul lor, Arâkâba, Râmaêêl[29], Kôkabâêl[30], Tâmâêl[31], Râmâêl[32], Dâniêl, Êzêchêêl, Ba râchial, Asâêl, Armârôs[3334], Batârêl, Anânêl, Zachiêl, Samsâpêêl, Satârêl, TûrêP, lômjâêl[35], Sariêl. 8. Aceștia sunt căpeteniile zecilor.

CAPITOLUL VII

1. Și toţi ceilalţi împreună cu aceștia și-au luat

---

28 „Copiii cerului”. Cf. xiii. 8, xiv. 3, xxxix. 1. Vezi xv. 1-7. întregul mit al îngerilor și al fiicelor oamenilor din *Enoh* își are originea în Gen. 6:1-4: „Fiii lui Dumnezeu începuseră a intra la fiicele oamenilor”. Acest episod nu face referire la o înțelegere între se- thieni și cainiți, ci la un mit persan (?) timpuriu în care, înainte de venirea lui Zoroastru, demonii au adus răul pe pământ și s-au unit cu femeile (Bousset, *Rel. d. Jud.* 382, 560). Traducerea inițială a LXX pentru „fiii lui Dumnezeu” era ar/eÀo/ *rov* 0eoû, ca și în Phi- lon, *de Gigantibus,* Iustin Martirul, *Apoi.* i. 5, Eusebiu, Augustin și Ambrozie.

29 Probabil o corupere a lui Arakiêl, ca în G^{s}. în aramaică pny = „pământ” și astfel îndatoririle sale sunt reflectate de propriul nume. în Or. Sib. ii., 215-217 este pomenit ca fiind un înger ce nu a căzut.

30 „Steaua lui Dumnezeu”.

31 „Desăvârșirea lui Dumnezeu”.

32 Vezi 2 Bar. 55:3, Or. Sib. ii, 215-217.

33 „Fulgerul lui Dumnezeu”.

34 „Piatra lui Dumnezeu”.

35 „Ziua lui Dumnezeu”.

neveste, și fiecare și-a ales câte una, și au început să se împreuneze cu ele și să trăiască cu ele, și aceștia le-au învăţat farmece și descântece[36], și culegerea rădăcinilor, și le-au făcut cunoscute plantele.

Și ele au rămas grele, și au născut uriași a căror statură era de trei mii de coţi[37]; 3. Care au început să înfulece toată agoniseala oamenilor. Și când oamenii nu au mai putut să-i sature, 4. Uriașii s-au întors împotriva lor ca să-i mănânce. 5. Și apoi au început să pornească după păsări, după dobitoace, după târâtoare, după pești, și să-și sfâșie carnea unul altuia, și să bea sângele. 6. Și atunci pământul i-a învinuit pe nelegiuiţi.

CAPITOLUL VIII

1. Și Azâzêl[38] i-a învăţat pe oameni cum să facă săbii, cuţite, pavăze, zale, și le-a făcut cunoscute metalele [pământului] și arta de a le cunoaşte; el le-a arătat cum să facă brăţări și podoabe, și cum să folosească vopselele, și cum să-și înfrumuseţeze sprâncenele, cum să folosească pietrele preţioase și tot soiul de culori. 2. Și s-a arătat multă nelegiuire și s-au petrecut păcate trupești, și ei s-au rătăcit şi s-au stricat în tot ce făceau. 3. Samâazâz i-a învăţat tot felul de vrăjitorii și însușiri ale rădăcinilor; Armârôs i-a învăţat cum să dezlege vrăjitoriile; Barâchiâl (i-a învăţat) astrologia; Kôkabâêl, constelaţiile; Êzêchêêl, cunoaşterea norilor;] Arachiêl, semnele pământului; Shamsiêl, semnele soarelui]; și Sariêl, mersul lunii. Și oamenii, fiind tot mai aproape de pieire, au strigat, și

---

36 „Farmece și descântece”, cf. înțel. 12:4, Joseph. *Ant.* viii. 2. 5.

37 „Trei mii de coți”. Syncellus nu menționează înălțimea și fărădelegile uriașilor (versurile 3-6), dar adaugă: „Și ele au zămislit trei feluri (de urmași): mai întâi, uriașii cei mari. Și uriașii ți-au zămislit pe Naphilim, iar Naphilimii i-auț născut pe Eliuzi. Și ei au crescut după mărimea lor”. Cele trei tipuri de uriași se întâlnesc încă din Gen. 6:4; cf. de asemenea, 1 En. Ixxxvi. 4, Ixxxviii. 2 cu Jub. 7:21,22 (Uriași, Nâphîl, Eliô). [Cartea Jubileelor (1) spune că numai a treia clasă de uriași a distrus omenirea - GS]

38 „Să bea sângele”. La evrei reprezenta o mare crimă. Gen. 9:4; 1 Sam. 14:32-34; Fapt. 15:20; Jub. 7:28, 21:6,1 En. xcviii. 11. [Cartea Jubileelor: „Să aveți băgare de seamă cu sângele, să aveți mare băgare de seamă. îngropați-1 în pământ, nu mâncați sânge, căci acesta este sufletul; niciodată să nu mâncați sânge!” - GS]

strigătul lor s-a înălţat la cer…

CAPITOLUL IX

1. Atunci Mihail, Uriel, Rafael și Gabriel și-au coborât privirile din cer și au văzut mult sânge vărsat pe pământ, și cum toată nelegiuirea s-a răspândit pe pământ. 2. Și și-au spus unul altuia: „Pământul lăsat inelocuit strigă cu vocea strigătelor forţ până la porţile cerului. 3. <Și acum, pe voi, sfinţilor din cer>, sufletele oamenilor vă cheamă, spunând: «Duceţi a noastră pricină la Prea-înaltul»”. 4. Atunci ei au spus Domnului veacurilor: „Domn al domnilor, Dumnezeu al dumnezeilor, împărat al împăraţilor [și Dumnezeu al veacurilor! tronul slavei Tale (se înalţă) peste toate veacurile, și al Tău nume este sfinţit și slăvit în vecii vecilor1[39]! 5. Tu le-ai făcut pe toate, și Tu ai putere peste toate, nimic nu este ascuns privirilor Tale, și Tu le vezi pe toate, și nimic nu se poate ascunde de Tine.

Tu ai văzut ce a făcut Azâzêl, care a adus toate nedreptăţile pe pământ și a arătat lumii tainele veșnice care erau (păstrate) în cer, și pe care oamenii se străduiau să le înveţe. 7. Şi Samâazâz, căruia Tu i-ai dat puterea să domnească peste însoţitorii săi. 8. Și ei s-au dus peste fiicele oamenilor de pe pământ, au păcătuit cu ele și s-au pângărit, și le-au arătat păcatele cele mai groaznice. 9. Și femeile au născut uriaşi 1, și pământul a fost acoperit de sânge și de fărădelegi. 10. Și iată acum că sufletele celor morţi strigă la porţile cerului, și glasurile lor s-au înălţat; și nu pot înceta din pricina fărădelegilor de pe pământ. 11. Tu cunoști toate lucrurile înainte ca acestea să se întâmple, și Tu vezi aceste lucruri și nu ne spui ce să facem în privinţa acestora”.

CAPITOLUL X

1. Atunci Prea-înaltul a spus, Cel Mare și Sfânt a grăit, și l-a trimis pe Uriel la fiul lui Lameh, și i-a spus acestuia: 2… [Du-te la Noe [și spune-i în numele meu «Ascunde-te!»[40] și arată-i sfârșitul ce se apropie, unde va fi

39 O rugăciune asemănătoare se găsește și în Ixxxiv. 2 *sqq.,* și este probabil o variantă extinsă a Trisaghionului - GS.

40 „Uriași”: T/râva^ în G^{8}, yryai/raç în G^{s}.

prăpăd pe pământ, și un mare potop se va revărsa peste întregul pământ și va distruge tot ce se află pe acesta. 3. Și arată-i că va putea scăpa și că sămânţa lui se va păstra pentru toate neamurile pământului”. 4. Apoi Domnul a mai zis către Rafael: „Leagă-l pe Azâzêl de mâini și de picioare și aruncă-l în beznă, și fă o crăpătură în pustia din Dudael și azvârle-l acolo1.5. Și așază peste el pietre ascuţite și mari, și acoperă-l cu întuneric ca să stea colo în veci1[41][42], și acoperă-i faţa ca să nu vadă lumina. 6. Iar în ziua marii judecăţi[43] va fi aruncat în foc. 7. Și tămăduiește pământul pe care îngerii l-au întinat, și mărturisește vindecarea pământului, că se vor vindeca de boală și copiii oamenilor nu vor pieri din pricina tainelor pe care Veghetorii le-au descoperit și i-au învăţat pe fiii lor. 8. Și pământul a fost murdărit de învăţăturile lui Azâzêl: lui să i se pună în seamă păcatul”. 9. Iar lui Gabriel i-a spus Domnul: „Pornește către copiii născuţi din destrăbălare și către cei răi, și nimicește [copiii născuţi din destrăbălare și] copiii Veghetorilor din mijlocul oamenilor [și fă-i să pornească]: și împinge-i unul împotriva celuilalt ca să se omoare de unii singuri în luptă, căci zile nu vor mai avea. 10. Și nicio ru gămințe a (taţilor) lor pentru ei să nu fie ascultată; căci aceștia nădăjduiesc că odraslele lor vor avea vieţi veșnice, și că fiecare dintre ei va trăi cinci sute de ani”. 11. Și Domnul i-a spus lui Mihail: „Du-te, leagă-l pe Samâazâz și pe ajutoarele lui care s-au împreunat cu femeile, spurcându-se cu ele în necurăţia lor. 12. Iar când fiii lor se

---

41 Azâzêl, ca principal ofensator și conducător, este pedepsit primul (în *v.* 11 este Samîazâz), acum prin întemniţare și în final prin foc. Este văzut ca fiind înlănțuit în pustia unde a fost condus ţapul ispășitor. Targum-ul din Ierusalim (Ps. Ionatan), comentând Leviticul, spune că ţapul a fost trimis să moară într-un loc arid și aspru din pustia cu pietre ascuțite, adică Beth Hadure sau Beth Haduda (loma. 6:8). Această Beth Haduda (= „Dudael” din acest vers) era o localitate de lângă Ierusalim. Cf. Lev. 16:10,22.

42 „în veci”, eiç τον a/wva, ar putea semnifica diferite perioade, în funcție de contextul în care este folosit. Aici este echivalentul a șaptezeci de generații (cf. v. 12); în v. 10 cinci sute de ani; în altă parte este iarăși o perioadă fără sfârșit.

43 „Ziua marii judecăți” Gᵍ, „marea zi a judecății” E. Această judecată inaugurează judecata finală a îngerilor.

vor fi omorât unul pe celălalt, și când ei vor vedea nimicirea celor iubiţi de ei, leagă-i trainic timp de șaptezeci de neamuri1 pe câmpiile pământului, până în ziua judecăţii și sfârșitului lor, până la judecata ce va fi pentru vecii vecilor. 13. În zilele acelea ei vor fi aruncaţi în prăpastia de foc1[44], JŞIJ în chinurile temniţei în care vor rămâne pe vecie. 14. Și toţi aceia care vor fi osândiţi și nimiciţi vor fi de acum încolo legaţi de ei până la sfârșitul tuturor neamurilor. 15. Nimicește toate sufletele celor răi și ale odraslelor Veghetorilor, căci au făcut rău oamenilor. 16. Nimicește tot răul de pe faţa pământului și fă ca toată fărădelegea să se sfârșească, și fă ca răsadul dreptăţii[45] și al adevărului să iasă la iveală îşi va fi ca o binecuvântare; iar faptele dreptăţii și ale adevărului] vor aduce bucurie veșnică.

Și atunci toţi drepţii vor găsi scăpare.

Și vor trăi până când vor zămisli o mie de fii, şi toate zilele tinereţii și bătrâneţii lor Le vor sfârși în bună pace.

Și atunci tot pământul va fi cultivat în dreptate și va fi sădit cu copaci și se va umple de binecuvântare. 19. Vor fi sădiţi toţi copacii buni, și va fi sădită viţă-de-vie; și via pe care o vor sădi acolo va da vin din belșug; și din toată sămânţa care va fi semănată, câte una (din aceasta) va da o mie de măsuri, și fiecare măsură de măsline va ajunge la zece teascuri de ulei1.20. Pământul va fi curăţit de toate împilările și de toate nedreptăţile, de tot păcatul, și de toată nelegiuirea; și toată murdăria de pe pământ va fi ștearsă de tot*[46]. 21. şi toţi copiii oamenilor vor fi drepţii, și toate neamurile mă vor cinsti pe Mine, și Mie mi se vor închina. Și pământul va fi curăţit de toată murdăria, de toată păcătoșenia, de toată suferinţa și de toată pedeapsa, și nu le voi mai trimite niciodată peste aceasta cât vor dura neamurile și în veci.

---

44 Cf. Apoc. 20:10,14,15 „iazul de foc”, și Mat. 25:41.

45 „Răsadul dreptății”, adică Israel. Israel răsare din sămânța „semănată” de Dumnezeu, Ixii. 8; vezi Ixxxiv. 6, xciii. 2,5,10.

46 Probabil că această curățire aparține împărăției mesianice, nu potopului.

CAPITOLUL XI

1. Şi în acele zile voi deschide tainiţele binecuvântării care se găsesc în cer, pentru a le răspândi [pe pământi asupra muncii și lucrului copiilor oamenilor. 2. Iar adevărul și pacea vor lucra împreună câte zile va avea lumea și cât vor dăinui neamurile oamenilor”.

CAPITOLUL XII

1. Înainte ca lucrurile acestea să se petreacă1, Enoh nu a fost văzut* și niciunul dintre copiii oamenilor nu a știut unde se ascundea el, nici locul unde sălăşluia, nici ce s-a ales de el. 2. (în acest răstimp) lucrul său a fost cu Veghetorii, iar zilele și le-a petrecut cu sfinţii.

Eu, Enoh, îl binecuvântam pe Domnul măreţiei și împăratul veacurilor, și iată! Veghetorii m-au chemat pe mine, Enoh scribul[47], și mi-au spus:

„Enoh, scrib ai dreptăţii, du-te, tspuneleţ Veghetorilor cerului care au părăsit înaltul cerului, eternul loc sfânt, și s-au pângărit cu femei, și au făcut așa cum fac copiii pământului, și și-au luat soţii: «Voi aţi adus mare nimicire asupra pământului: 5. Și nu veţi cunoaşte pacea și nici iertarea păcatelor; și câtă vreme teiţ se bucură de copiii dorf, 6. vor vedea moartea celor iubiţi de teif; se vor plânge de nimicirea copiilor florţ și vor cere îndurare veșniciei, dar îndurare și pace aceștia nu vor avea»”.

CAPITOLUL XIII

1. Și Enoh s-a dus și a zis: „Azâzêl1, pacea nu o vei afla, o grea osândă ţi-a fost rânduită. 2. Și tu nu vei cunoaşte îndurare și nicio frugămintef nu-ţi va fi ascultată, din pricina fărădelegilor pe care tu le-ai arătat și din pricina tuturor lucrărilor nelegiuite, nedrepte și pline de păcat pe care le-ai pregătit pentru oameni”.

După aceea m-am dus și le-am vorbit tuturor, și toţi s-au înfricoșat și i-a cuprins un tremurat îngrozitor.

3. Și ei m-au implorat să scriu o jalbă[48] pentru ei, pentru a

---

47 Cf. xcii. 1. Enoh este numit mai departe scribul dreptății (xii. 4, xv. 1), căci el însuși este un om drept (xv. 1, Ixxi. 14-16) și care, de asemenea, anunță judecata dreaptă ce urmează să vină.

48 Lui Azâzêl i se vorbește aici în conformitate cu x. 4.

căpăta iertare, și eu să citesc jalba lor în prezenţa Dumnezeului ceresc. 5. Căci de atunci nu mai puteau să vorbească (cu El) și nici să-și înalţe ochii către cer din pricina rușinii păcatelor lor pentru care au fost judecaţi. 6. Și eu am scris jalba lor și rugăciunea pentru sufletele și faptele lor în parte, și rugile lor pentru a primi iertare și a li se cruţa [zilele]. 7. Apoi am plecat și m-am așezat lângă apele lui Dan1, în ţara lui Dan, la sud-vest de muntele Hermon și le-am citit jalba până când am fost cuprins de somn.

Și iată că aveam un vis, și am început să am vedenii, și am avut vedenii ale pedepsei, îşi o voce mi-a poruncit] să o vestesc fiilor cerului și să le aduc mustrare. 9. Când m-am deșteptat, m-am dus la ei, și ei toţi stăteau adunaţi laolaltă, plângând către Abelsiâăl, loc așezat între Liban și Sênêsêr1[49], având feţele acoperite.

Și eu le-am împărtășit toate vedeniile ce le-am avut în somn, și am început să vestesc cuvintele judecăţii și să aduc dojană Veghetorilor cerești.

CAPITOLUL XIV

Cartea cuvintelor[50] judecăţii și a dojenilor Veghetorilor veșnici[51], după porunca din vedenie a Celui Sfânt și Mare. 2. Am văzut în somn ceea ce voi spune acum cu limbă de carne și cu suflarea gurii mele, pe

---

49 Senir, un nume al Hermonului - Deut. 3:9, Cânt. 4:8.

50 „Cartea cuvintelor” qG^{g}, „Această carte este cuvântul” E (și în restul manuscriselor).

51 Lit. „care sunt din veșnicie”, în sensul larg al cuvântului. [Nu este vorba de veșnicie în sens absolut si metafizic, ci doar în sens subiectiv, fiind un timp ce se află dincolo de înțelegerea autorului; cf. Orelli, *Heb. Synonyma d. Zeit und Ewigkeit,* p. 69 *sqq.* - GS]

Cartea lui Enoh, Manuscris de la Qumran (Marea Moartă)

care Cel Mare le-a dat omului pentru a vorbi cu ele și pentru a înţelege cu inima. 3. Așa cum El a creat și a dat cornului puterea de a înţelege cuvântul de înţelepciune, tot așa El m-a creat și pe mine și mi-a dat> puterea de a-i certa pe Veghetori, copiii cerului. 4. Eu am scris plângerile voastre, dar, în vedenia mea, jalba voastră nu va fi primită <în toţi vecii, și această judecată v-a fost rânduită; da, (plângerea voastră) nu va fi primită>. 5. Și de acum încolo nu veţi mai urca la cer în vecii vecilor, și de lanţurile] pământului stă poruncit să fiţi legaţi cât timp această lume va dăinui1[52]. 6. Şi că înainte de toate veţi fi martorii

52 Cf. xiii. 5. De asemenea, Athenagoras, *Apologie,* xxv. 1; Origen, *c.*

nimicirii *J f* fiilor iubiţi de voi și nu vă veţi bucura de aceasta, căci vor cădea în faţa voastră uciși de sabie. 7. Iar plângerea voastră pentru ei nu va fi ascultată, și nici pentru voi, chiar dacă plângeţi și vă rugaţi și vorbiţi toate cuvintele aflate în scrierea ce am făcut-o. 8. Vedenia mi s-a arătat astfel: Iată, în vedenie m-au chemat norii[53] și negura m-a strigat, mișcarea astrelor și fulgerele m-au grăbit și m-au zorit, iar bătăile vântului din vedenie m-au ridicat și m-au purtat la cer. 9. Și am mers până am ajuns lângă un perete zidit din pietre de cristal și înconjurat de limbi de foc, și am început să mă cutremur. Am intrat printre limbile de foc și m-am apropiat de o casă mare, clădită din pietre de cristal, iar pereţii acesteia erau din cristal, și temelia era din cristal. 11. Tavanul era o cărare de stele și fulgere, între ele aflându-se heruvimi de foc, iar cerul lor era (limpede ca) apa. 12. Un foc puternic înconjura pereţii, și poarta era ca de foc. 13. Și eu am intrat în casă, și acolo era o dogoare ca de foc și o răceală ca de gheaţă; nu găseai acolo nicio urmă de bucurie, de viaţă; și am fost cuprins de frică, și am început să mă cutremur. 14. Tremurând din toate mădularele, am căzut la pământ. 15. Și am avut o vedenie, și iată! se mai afla o a doua casă, mai mare decât prima. Poarta acesteia stătea deschisă înaintea mea, și era ca de foc. 16. Și erau o minunăţie și o frumuseţe atât de măreţe încât nu am puterea să vi le descriu. 17. Podeaua era de foc și deasupra erau fulgere și o cărare de stele, și avea tavanul tot din foc. 18. Am privit și am văzut <acolo> un tron măre (1; arăta ca de cristal, iar rotile acestuia străluceau ca soarele, și acolo am văzut heruvimii. 19. De dedesubtul tronului ieșeau șiruri de ***J J***

văpăi de nu puteam să privesc. 20. Și Slăvitul stătea acolo, iar veșmântul său strălucea mai puternic decât soarele și era mai alb ca zăpada. 21. Niciunul dintre Ez. 1: 26; Dan. 7: 9; I Regi 22: 19; Is. 6: 1; Ass. Moş. 4: 2; Test.

Celsum v. 52.

53 „M-au chemat norii”. Această expresie este mai puțin obișnuită. Cf. probabil Mat. 17:5. Totuși, ar trebui să ne așteptăm la o idee cum este cea din Ps. 18:10,11, civ. 3.

Levi. 5: 1; Apoc. 4: 2.

Îngeri nu putea intra și nu putea să-i privească faţa din cauza măreţiei și slavei sale, și niciun om nu îl putea privi. 22. Văpaia îl înconjura și un foc mare ardea dinaintea Lui, și nimeni nu se putea apropia de El; în faţa lui (stăteau) mii și mii, și El nu avea nevoie de niciun sfetnic. 23. Sfinţii care se aflau în preajma Lui nu îl părăseau nici noaptea, nici nu se îndepărtau de El. 24. Și am stat până atunci cu faţa plecată, în cutremurare. Și Domnul m-a strigat cu gura Sa, și mi-a zis: „Apropie-te, Enoh, și ascultă-mi cuvântul”. 25. [Și unul dintre sfinţi s-a apropiat de mine și m-a deșteptat], și El m-a îndemnat să mă ridic și să mă apropii de poartă, iar eu mi-am plecat faţa.

CAPITOLUL XV

1. El mi-a răspuns și mi-a grăit, iar eu i-am auzit glasul: „Nu te teme Enoh, om drept și scrib ai dreptăţii[54]; vino mai aproape și ascultă-mi vocea. 2. Și pornește să le spui «Veghetorilor cerului>, care te-au trimis pe tine să mijlocești «pentru ei: «Voi ar trebui să mijlociţi» pentru oameni, iar nu oamenii pentru voi. 3. Pentru ce aţi părăsit înaltul, sfântul și veșnicul cer și v-aţi împreunat cu femeile, și v-aţi spurcat cu fiicele oamenilor și v-aţi luat soţii, și aţi făptuit precum copiii pământului, și aţi născut uriași ca odrasle ale voastre? 4. Fiind sfinţi, plini de duh, cu viaţă veșnică, v-aţi spurcat cu sângele femeilor și aţi născut (copii) cu sângele cărnii, și, asemeni copiilor oamenilor, aţi poftit carnea și sângele [precum] cei care mor și pier. 5. De aceea le-am dat soţii, pentru a le lăsa grele și a face copii cu ele, ca astfel să nu le lipsească nimic pe pământ1.6. Dar voi eraţi [înainte] ca niște duhuri, trăind veșnic, cât toate neamurile lumii. 7. Și de aceea nu v-am dat soţii, căci sălașul duhurilor cerului este cerul. 8. Acum, uriașii care sunt născuţi din duh și din trup vor fi duhuri rele pe pământ, și tot pe pământ va fi sălașul lor. 9. Duhurile cele rele s-au născut din trupuri, căci s-au născut din oameni, și de la sfinţii Veghetori îşi au ele începutul; [aceștia vor fi

54 Vezi xii. 3.

duhuri rele pe pământ, și] duhuri rele se vor numi1[55]. [10. Duhurile cerului în cer îşi vor avea sălaşul, iar duhurile pământului, care s-au născut pe pământ, pe pământ le va fi sălaşul].
Duhurile uriașilor aduc tulburare, prigonire, distrugere, neliniște, lupte, aduc nimicire pe pământ; ele nu mănâncă mâncare, dar vor fi înfometate! și le va fi sete1, și vor aduce nenorocire. Și aceste duhuri se vor ridica împotriva copiilor oamenilor și împotriva femeilor, căci din aceștia] s-au născut.

CAPITOLUL XVI

Din zilele uciderii, nimicirii și pieirii [uriașilor], din sufletele ale căror trupuri duhurile vor nimici înaintea judecăţii – astfel vor nimici ele până în ziua de pe urmă a marii [judecăţi], în care vremea îşi va cunoaşte sfârșitul – da, asupra Veghetorilor și a celor lipsiţi de credinţă (judecata din ziua de pe urmă) se va săvârși cu totul 1[56]. 2. Cât despre Veghetorii care te-au trimis pe tine să te rogi pentru ei, care <înainte> erau în ceruri, (spune-le lor astfel): «Voi aţi fost în cer, dar nu <toate> tainele v-au fost până acum arătate; voi le știaţi pe cele neînsemnate, și pe acestea cu inimile voastre împietrite le-aţi făcut cunoscute femeilor, iar prin aceste taine femeile și bărbaţii au adus răul pe pământ». 4. Și spune-le lor: «Pacea nu o veţi găsi»".

XVII-XXXVII. Călătoriile lui Enoh pe pământ și prin Sheol XVII-XIX. Prima călătorie

CAPITOLUL XVII

1. Și ei m-au luat] şi m-au dus într-un loc în care cei ce se aflau acolo erau ca focul arzător, și, atunci când doreau,

55 Unirea interzisă dintre îngeri și fiicele oamenilor dă naștere unei monstruoase rase de uriași, cu puteri spirituale și dorințe pământești. Astfel, din acești uriași, când vor muri, vor ieși duhuri rele, adică demoni care vor trăi pe pământ. Mai mult decât atât, acești demoni nu vor fi întemnițați precum îngerii căzuți și nici omorâți precum trupurile muritoare ale uriașilor. Cf. Iustin, *Apoi.* ii. 5; tert, *Apoi.* xxii. Lact. *Instit.* ii. 15 consideră că demonii nu sunt altceva decât îngeri malefici.

56 Demonii nu vor fi pedepsiți până la judecata finală, în timp ce Veghetorii vor fi pedepsiți atât înainte, cât și la judecata ultimă. Această doctrină apare și în Jubilee 10:5-11, ca și în NT. Cf. Mat. 8:29.

puteau să ia înfăţișare de oameni*[57]. 2. Și m-au dus în locul întunericului, și la un munte al cărui vârf ajungea la cer. 3. Și am văzut lăcașurile luminătorilor[58] Îşi izvoarele stelelor] și ale tunetelor JŞIJ cele mai mari adâncimi, unde se afla un arc de foc cu săgeţi și tolbă, și co sabie de foc> și nenumărate fulgere. 4. Și m-au dus la apele vii[59], și la focul din apus, care primește fiecare asfinţit al soarelui. 5. Și am ajuns la un râu de foc[60] unde focul curge ca apa și se varsă în marea cea mare[61] dinspre apus. 6. Am văzut râurile cele mari și am ajuns la râul cel mare și la întunericul cel mare, și am intrat în locul unde nu calcă picior de om. 7. Am văzut munţii întunericului iernii și locul de unde ţâșnesc toate apele adâncului. 8. Am văzut toate gurile1 râurilor pământului și deschizătura adâncului.

CAPITOLUL XVIII

1. Am văzut tainiţa tuturor vânturilor, am văzut cum Dumnezeu a făcut cu ele întreaga creaţie și temeliile neclintite ale pământului[6263]. 2. Și am văzut piatra unghiulară a pământului[64], am văzut cele patru vânturi care ţin [pământul și] tăria cerului. 3. <Și am văzut cum vânturile rotesc bolta cerească> și îşi au sălașul între cer și pământ: cele sunt stâlpii cerului[65]». 4. Am văzut vânturile cerului care pun în mișcare pe orbitele lor

---

57 Cf. xix. 1, „luând multe înfățișări”, și II Cor. 11:14.

58 Probabil cămările soarelui și ale lunii, cf. xli. 5.

59 „Apele vii” Gᵍ, „apele vieții” E. Cf. Ps. 36:9; Pild. 10:11,13:14, 14:27,16:22; și mai ales Apoc. 22:17.

60 Pyriphlegethon.

61 *'(iKtavii.* [Este curios faptul că autorul, al cărui obiectiv este cel de a se opune pătrunderii ideilor grecești, se folosește de miturile grecilor, căci se poate vedea foarte clar că afirmațiile sale de aici nu sunt bazate pe VT. Acest „râu de foc” ce se varsă în Okeanos este, într-adevăr, o idee străină grecilor, care totuși

62localizează Hadesul în apropierea Okeanos-ului; cf. Hesiod, *Teo- gonia,* 744, 760, 767, 779. Descrierea dată de Enoh este foarte asemănătoare cu a lui Virgiliu, *Aen.* vi. 259,323,549 *sqq* -GS],

63 Cf. Is. 24:18; 1er. 31:37; Mih. 6:2; Ps. 18:15, 82:5; Pild. 8:29.

64 Cf. Iov. 38:6.

65 Cf. Iov. 26:11 pentru cuvinte, dar nu și ideea.

soarele și stelele.
Am văzut cum vânturile de pe pământ poartă norii[66]: am văzut <căile îngerilor. Am văzut» la capătul pământului tăria cerului de deasupra. Am mers mai departe și am văzut un loc ce arde zi și noapte, unde se găsesc șapte munţi din pietre minunate, trei înspre răsărit și trei înspre miazăzi. 7. Dintre cei aflaţi la răsărit, junulj era din piatră de diverse culori, unul din perle și unul din hiacint1[67], iar cei de la miazăzi erau din piatră roșie. 8. Dar cel din mijloc ajungea la cer ca tronul lui Dumnezeu[68] și era din alabastru, iar vârful tronului era din safir. 9. Și am văzut o văpaie de foc. Și dincolo de munţii aceștia 10. se află capătul pământului cel mare: acolo au fost săvârșite cerurile. 11. Și am văzut o genune adâncă, și coloane <din foc ceresc, iar printre ele am văzut coloane» din care ieșea foc, care erau nemăsurate atât în adâncime, cât și în înălţime. 12. Și, dincolo de acea genune, am văzut un loc ce nu avea tăria cerului de deasupra și nici pământ dedesubt; nu avea apă și nici păsări, ci era un loc pustiu și groaznic. 13. Am văzut acolo șapte stele arzătoare care erau ca munţii, și când am întrebat de ele, 14. Îngerul[69] mi-a răspuns: „Locul acesta este capătul cerului și al pământului, este temniţa stelelor și a oștirilor cerului. 15. Stelele ce se rostogolesc în foc sunt cei care au încălcat porunca Domnului la începutul înălţării lor, căci nu au răsărit la momentul rânduit. 16. Și El s-a mâniat pe ele și le-a întemniţat până la vremea când vina lor va fi ispășită (chiar și) [pentru zece mii de anij".

CAPITOLUL XIX1

Și Uriel a strigat către mine: „Aici se vor afla îngerii

---

66 „Poartă norii" (numai în t, *S)* explică dificultățile din Iov. 36:29, 37:16.

67 „Hiacint" (?) /àaecüç e o corupere a lui (?) *iàtrm^oç,* „jasp". Dar G^{g} are *rafev.* Astfel, *iaiavOou* sau *itwfiivou* este mult mai probabil originalul. Nu putem fi niciodată siguri de identificarea pietrelor sau de descoperirea surselor ideilor din textul nostru. Cf. Ez. 28:13.

68 „Precum tronul lui Dumnezeu". în xxv. 3, chiar *este* tronul lui Dumnezeu. în Is. 14:13, muntele lui Dumnezeu se află la nord. Cf. Ez. 1:4; Iov. 37:22. Cf. „muntele sfânt al lui Dumnezeu", Ez. 28: 13,14,16.

69 Uriel.

care s-au împreunat cu femeile, iar duhurile lor, luând multe înfăţişări, pângăresc oamenii, făcându-i să meargă pe căi greșite și să aducă jertfe demonilor <ca zei>1[70], (aici vor sta) până în <ziua> marii judecăţi în care vor fi judecaţi și vor pieri.

Și femeile care s-au rătăcit cu îngerii vor deveni sirene1". 3. Și numai eu, Enoh, am văzut vedenia, sfârșitul tuturor lucrurilor, și niciun om nu va vedea așa cum am văzut eu.

XX. Numele și însărcinările celor șapte arhangheli CAPITOLUL XX

Și acestea sunt numele îngerilor cei sfinţi care veghează. 2. Uriel, unul dintre îngerii cei sfinţi care este peste lume și peste Tartar. 3. Rafael, unul dintre îngerii cei sfinţi care este peste sufletele oamenilor. 4. Raquel[71][72], unul dintre îngerii cei sfinţi care tse răzbună pe lumea luminătorilor. 5. MihaiP, unul dintre îngerii cei sfinţi care este pus peste ce e mai bun în lume <şi peste haos. Sărachael, unul dintre îngerii cei sfinţi care este peste sufletele care păcătuiesc în duh. 7. Gabriel, unul dintre îngerii cei sfinţi, care este peste Paradis și peste șerpi și Heruvimi. Remiel, unul dintre îngerii cei sfinţi, pe care Dumnezeu l-a rânduit peste cei care învia㎄[73].

XX/. *Locul premergător și final al pedepsirii îngerilor căzuţi (al stelelor căzute).* CAPITOLUL XXI

1. Și m-am îndreptat către un loc unde lucrurile erau fără noimă1.2. Şi am văzut acolo ceva înfiorător: nu era deasupra cer și nici dedesubt pământ, ci un loc lipsit de

---

70 Cf. Deut. 32:17; Ps. 106:37; Bar. 4:7. Acest pasaj și xcix. 7 reprezintă sursa folosită de Terț. *De Idol.* iv. [Acești demoni sunt, conform capitolelor xv și xvi, duhurile uriașilor omorâți. Faptul că zeii păgânilor sunt demoni își găsește expresia în Is. 65:11. în *Dialog, cum Tryph.* § 83, Iustin Martirul face referire la Ps. 96:5 (95:5 după LXX) pentru a-și dovedi afirmația - GS].

71 Cf. Apoc. Bar. 10:8. *treipqv* din LXX este o traducere a lui de ex., Mih. 1:8.

72 El este îngerul păzitor al Israelului, ca și în Dan. 10:13,21,12:1, și în altă parte. Cf. xxvi. 6.

73 Sunt șapte arhangheli în acest capitol, dar în i-xix sunt pomeniți doar patru, cf. xxi-xxxvi.

noimă și îngrozitor. 3. Și acolo am văzut șapte stele din cer înlănţuite unele cu altele, ca niște munţi uriași arzând cu foc. 4. După aceea am spus: „Care este păcatul lor de sunt așa înlănţuite și pentru ce au fost aruncate aici?” 5. Apoi a zis Uriel, unul dintre îngerii cei sfinţi, care era cu mine și era una dintre căpeteniile acestora: „Enoh, de ce întrebi aceasta și de ce dorești adevărul? 6. Acestea sunt dintre stelele [cerului, care au încălcat porunca Domnului și sunt ţinute aici până când vor trece zece milioane de ani, timpul potrivit păcatelor lor”. 7. Și de acolo am plecat într-un alt loc*[74], care era și mai înfricoșător decât cel dinainte, și am văzut un lucru îngrozitor: un foc mare ce ardea cu putere, și locul acela era despicat ca o genune, fiind umplut de coloane de foc ce coborau, și a cărui cuprindere nu o puteam vedea și nici bănui.
După aceea am spus: „Cât de înfricoșător este acest loc și cât de îngrozitor este de privit!” 9. Apoi Uriel mi-a răspuns, unul dintre îngerii cei sfinţi care se afla cu mine, și mi-a zis: „Enoh, de ce te temi și te înfricoșezi atâta?” Și eu am răspuns: „Din pricina acestui loc înfricoșător şi din cauza durerii ce îi sunt martor”.

10. Și el mi-a spus: „Acest loc este temniţa îngerilor și aici vor rămâne pe vecie”.

CAPITOLUL XXII

XXII. Sheol sau Infernul[75]

1. Și de acolo am plecat spre un alt loc, iar el mi-a arătat la apus un <alt> munte mare și înalt [și] din piatră tare.

E Gg

Și în acesta se găseau tpatruţ locuri goale, ce aveau mare adâncime și erau întinse și netede. Cât de netede sunt locurile goale, cât de adânci și întunecate pentru a fi privite.

---

74 Aparent, închisoarea finală a îngerilor aici este prăpastia din xviii. 11,12, ce are dedesubt pustia în care sunt întemnițate deja cele șapte stele.

75 Aceasta este cea mai veche mărturie a doctrinei fariseice sau hasidice despre Sheol sau Hades, care aici este deja complet dezvoltată. Cei aflați acolo au o existență conștientă, iar în Sheol sunt respectate deosebirile morale, nu cele sociale.

Și acolo se aflau tpatruţ locuri goale, adânci și foarte netede: treij dintre ele erau întunecate și unul era luminos; și acolo se găsea o fântână cu apă în mijloc. Și eu am spus: „(Câtţ de netede sunt aceste locuri goale, și adânci, și întunecate la vedere”.

Apoi a răspuns Rafael, unul dintre îngerii cei sfinţi care se afla lângă mine, și a zis către mine: „Aceste locuri goale au fost făcute ca duhurile sufletelor celor morţi să se adune aici, într-adevăr, ca toate sufletele copiilor oamenilor să se adune aici[76].4. Și aceste locuri au fost făcute să îi primească până la ziua judecăţii lor”.

E G.

Am văzut duhurile copiilor oamenilor care au murit, și vocile pline de tânguiri se înălţau la cer.

Apoi l-am întrebat pe Rafael, îngerul care era cu mine, și i-am spus: „Acest suflet al cui este al cărui glas se tânguie?”

5. Am văzut (duhul unui) om mort tânguindu-se, și vocea lui se înălţa la cer în tânguire. 6. Și l-am întrebat pe Rafael, îngerul care mă însoţea, și i-am spus: „Acest suflet care se tânguie al cui este, a cui voce se înalţă și se jeluiește cerului?”

Și el mi-a răspuns: „Acesta este sufletul lui Abel, pe care fratele său Cain l-a omorât, și se tânguie până când sămânţa sa va fi ștearsă de pe faţa pământului și stirpea sa va fi spulberată dintre oameni”.

E

Apoi l-am întrebat de el și de locurile goale: „De ce sunt despărţite unele de altele?”

6. Și el mi-a răspuns și a zis: „Acestea trei au fost făcute ca duhurile celor morţi să poată fi împărţite. Și împărţirea a fost făcută jppentru sufletele celor drepţi, unde este un izvor scânteietor de apă.

Și așa s-a hotărât pentru sunt îngropaţi în pământ și judecata nu le-a fost dată cât au trăit.

---

76 Expresia „sufletele oamenilor” este în sens absolut, presupunând *toate* sufletele, aici autorul fiind în acord cu afirmațiile din VT, unde Sheol, care se deosebește complet de mormânt, este destinat sufletelor morților ce poartă denumirea de *Raphaim,* „umbre” - GS.

Sufletele lor vor fi duse aici, în aceste mari chinuri, până când va veni ziua cea mare a judecăţii și a pedepsei pentru cei ce ţblestemăj în veci, și osândă pentru sufletele lor. Acolo îi va înlănţui El

pentru vecie.
Ce

Apoi l-am întrebat despre locurile goale: „De ce sunt despărţite unele de altele?”
8. Și el mi-a răspuns zicând: „Acestea trei au fost făcute ca duhurile celor morţi să poată fi împărţite. Și această împărţire a fost făcută pentru sufletele drepţilor, în care se află izvorul scânteietor de apă.
Și acesta a fost făcut pentru păcătoșii care au murit și au fost îngropaţi în pământ și judecata nu a fost făcută cât au trăit.
Aici, sufletele acestora vor fi ţinute în aceste chinuri mari, până la ziua cea mare a judecăţii, osândirii și chinurilor damnărilor din veci, ca astfel să (poată fi) dată osândă sufletelor lor. Acolo îi va înlănţui El pentru vecie.
împărţirea aceasta a fost făcută pentru sufletele celor care aduc tânguiri, care se vaită de nimicirea lor, când au fost omorâţi în zilele păcătoșilor.
Așa au fost făcute pentru sufletele oamenilor care nu erau drepţi, ci păcătoși, care au fost nelegiuiţi, aceștia urmând să fie așezaţi printre nelegiuiţi; dar sufletele lor nu vor fi nimicite în ziua judecăţii și nici de acolo nu vor pleca.
După aceea l-am binecuvântat pe Dumnezeul slavei și am spus: „Binecuvântat să fie Dumnezeul meu, Domnul dreptăţii, care va domni în veci”.
Și această împărţire a fost făcută pentru sufletele celor care se tânguiesc, care se plâng de nimicirea lor, când au fost uciși în zilele păcătoșilor.
Și acest lucru s-a făcut pentru sufletele oamenilor care nu vor fi drepte, ci păcătoase, care sunt păcătoase și care se vor afla printre nelegiuiţi; dar sufletele lor nu vor fi pedepsite în ziua judecăţii și nici de acolo nu vor pleca.
După aceea l-am binecuvântat pe Dumnezeul slavei și am

spus: „Binecuvântat să fie Dumnezeul meu, Domnul dreptăţii, care stăpânește lumea”.

XXIII. Focul ce se ocupă de luminătorii cerului

CAPITOLUL XXIII

1. De acolo am plecat spre un alt loc, așezat spre apus, la marginile pământului. 2. Și am văzut un foc în Sheol există mai multe grade ale suferinţei. Cea mai rea pedeapsă pare a fi „uciderea duhului”, dar chiar și acest lucru nu presupunea nimicirea totală.

<dogoritor> ce ardea fără odihnă, ziua și noaptea neîncetat. 3. Și eu am întrebat: „Ce este acesta care nu cunoaşte răgaz?” 4. Atunci Raquel, unul dintre îngerii cei sfinţi care se afla lângă mine, mi-a răspuns: „Acest foc <pe care l-ai văzut> este focul de apus ce tprigoneștȩ luminătorii cerului”.

XXIV-XXV. Cei șapte munţi dinspre nord-vest şi Pomul Vieţii f f

CAPITOLUL XXIV

1. <Și de acolo am plecat spre un alt loc de pe pământ>, și mi-a arătat un munte de foc ce ardea <zi și noapte>. 2. Și am mers dincolo de acesta și am văzut șapte munţi minunaţi ce se deosebeau unul de celălalt, și pietrele acestora erau minunate și frumoase, străluceau și aveau suprafaţa lustruită: <trei către> răsărit, cunul> deasupra celuilalt, și trei către miazăzi, unul peste celălalt, și se mai găseau niște văi adânci, ce nu se atingeau una de cealaltă.

Și al șaptelea munte se afla în mijlocul lor, și îi întrecea în înălţime, asemănându-se cu un tron; și pomi frumos mirositori înconjurau acest tron. 4. Și printre ei se găsea un pom al cărui miros nu îl mai întâlnisem, nemaifiind altul ca el printre aceștia, și nici printre cei ca el: avea un miros neasemuit, iar frunzele, florile şi lemnul acestuia nu se uscau niciodată; şi fructele sale erau minunate şi se asemănau cu cele ale unui palmier. 5. Apoi am zis: „jlâtJ de frumos este acest pom și ce bine mirositor, și cu frunze atât de minunate și flori atât de încântătoare la înfăţișare”. 6. Și atunci mi-a răspuns Mihail, unul dintre îngerii cei

sfinţi <și slăviţi> care se afla lângă mine și care era conducătorul lor.

CAPITOLUL XXV

1. Și el a zis către mine: „Enoh, de ce mă întrebi de mirosul acestui pom și De cej vrei tu să afli adevărul?” 2. Și atunci i-am răspuns, <zicând>: „Vreau să știu despre toate, dar mai ales despre acest pom”.

Și el mi-a răspuns: „Acest munte1 înalt <pe care l-ai văzut>, al cărui vârf este ca tronul lui Dumnezeu, este lăcașul unde Cel Mare și Sfânt, Domnul Slavei, împăratul veșnic, se va așeza atunci când va veni să se plimbe pe pământ, în bunătatea Sa.

Iar acest copac frumos mirositor nu va putea fi atins de niciun muritor până la marea judecată, când El va judeca și va pune capăt tuturor lucrurilor în veci. Atunci acesta va fi dăruit celor drepţi și sfinţi. 5. Fructul său va fi hrană pentru cei aleși: va fi răsădit1 în locul cel sfânt[77], în templul Domnului, împăratul veșnic.

Atunci ei se vor bucura și vor fi fericiţi.

Şi vor intra în locul cel sfânt;

Și mireasma sa le va pătrunde în oase.

Și vor trăi o viaţă îndelungată pe pământ.

Așa cum au trăit și părinţii lor:

Și în zilele lor nu îi vor atinge nicio suferinţă sau vreun chin.

Nici vreo nenorocire”.

Apoi l-am binecuvântat pe Domnul Slavei, împăratul veșnic, care a pregătit asemenea lucruri pentru cei drepţi și a creat și a hărăzit așa ceva pentru ei.

XXVI. Ierusalimul și munţii, văile și apele curgătoare

CAPITOLUL XXVI

Și am mers de acolo spre mijlocul pământului, și am văzut un loc binecuvântat Jân care se găseau pomij cu crengi verzi și înflorite. 2. Acolo am văzut un munte sfânt1[78], dar> sub munte, spre răsărit, se găsea o apă

77 Ierusalimul când va fi purificat. Pentru Noul Ierusalim divin, vezi xc. 29.

78 Muntele Sion.

curgătoare[79] ce se vărsa spre miazăzi. Și am văzut către răsărit un alt munte[80] mai înalt decât acesta, și între ei se găsea o vale adâncă și îngustă, și aici, de asemenea, era o apă ce se vărsa Jpe subi munte. 4. Și în partea de apus se mai afla un munte1[81], la o înălţime mai mică decât primul, și o vale[82] jadâncă și uscată] se afla între aceștia; o altă vale adâncă și uscată se afla la marginile celor trei [munţi]. 5. Și toate văile erau adânci <și înguste>, formate din pietre tari și nu aveau copaci asupra lor. Și am privit cu uimire <pietrele, și m-am minunat> de văi, da, nespus m-am minunat.

XXVII. Menirea văii blestemate

CAPITOLUL XXVII

1. Apoi eu am zis: „Care este menirea acestui tărâm binecuvântat, plin cu atâţia pomi, și a acestei văi blestemate[83] * * * care le desparte?” 2. <Apoi Uriel, unul dintre îngerii cei sfinţi care se afla cu mine, a răspuns, zicând: „Această> vale blestemată este pentru cei care au fost blestemaţi pe vecie; aici se vor aduna toţi cei jblestemaţii care au rostit cu buzele lor cuvinte rușinoase împotriva Domnului și au batjocorit slava Sa.

E

Aici se vor aduna aceștia și aici vor fi ei judecaţi. 3. În zilele de pe urmă, aceștia vor fi martorii judecăţii celei drepte în prezenţa celor drepţi pe vecie: aici cei care au aflat iertarea îl vor binecuvânta pe Domnul slavei, împăratul veșnic.

G.

Aici se vor aduna aceștia și aici va fi locul în care vor sta. 3. În răstimpul de pe urmă, în zilele adevăratei judecăţi în prezenţa celor drepţi pe vecie: aici credincioșii îl vor»

binecuvânta pe Domnul Slavei, împăratul veciei.

---

79 Pârâul Siloe.

80 Muntele Măslinilor.

81 Muntele Pierzaniei.

82 Valea lui Hinom.

83 G^8 = „și (de ce este) această vale blestemată?” înainte, Gheena

în zilele judecăţii celei din urmă, îl vor binecuvânta pentru iertarea ce le-a dat-o”. Atunci l-am binecuvântat pe Domnul Slavei și l-am slăvit, și laude pline de slavă i-am adus.

XXVin-XXXIII. Continuarea călătoriei spre răsărit

CAPITOLUL XXVIII

1. Și de acolo am pornit <spre răsărit>, în mijlocul <șirului de munţi ai deșertului>, și am văzut o pustie și era izolată, plină de copaci și plante. 2. <Şi apa ţâșnea de deasupra. 3. Vărsându-se ca un fluviu îmbelșugat [ce curgea] către nord-vest, aceasta făcea ca de fiecare parte să se ridice nori și rouă.

CAPITOLUL XXIX

1. De acolo am plecat spre un alt loc din deșert, și m-am apropiat de partea dinspre răsărit a acestui șir de munţi. 2. Și <acolo> am văzut copaci parfumaţi ce trimiteau miresme de tămâie și mirt, și aceștia se asemănau și ei cu migdalul.

CAPITOLUL XXX

1. Și, dincolo de acestea, am mers mai departe spre răsărit, și am văzut un alt loc, o vale (plină) cu apă. 2. Și acolo se afla un copac cu un parfum ce îl egala pe cel al arborilor de mastic. 3. Și pe laturile acestor văi am văzut cinamoni frumos mirositori. Și am mers mai departe spre răsărit.

CAPITOLUL XXXI

1. Și am văzut alţi munţi, și printre aceștia se găseau [dumbrăvi de [copaci, de unde izvora nectar, care poartă denumirea de „sarara”[84] și „galbanum”. 2. Și, dincolo de acești munţi, am văzut un alt munte Jân partea de răsărit a capătului pământului}, cunde se găseau copaci de aloe>, și toţi copacii erau plini de stacte, asemănându-se cu migdalii. 3. Şi atunci când erau arse, miroseau mai dulce decât orice mireasmă parfumată.

CAPITOLUL XXXII

G*

1. După aceea, în timp ce priveam spre miazănoapte,

84 „Sarara” E. *a-appav* G* o transliterare a luiun fel de balsam.

peste munţi, am văzut șapte munţi acoperiţi de lavandă aleasă, copaci parfumaţi, scorţișoară și piper.

1. Către nord-est am văzut șapte munţi plini de lavandă aleasă, mastic, scorţișoară și piper.
Și apoi am trecut peste culmile [tuturor} acestor munţi, departe spre răsăritul [pământului}, și am traversat marea Eritreei, m-am îndepărtat de aceasta și am trecut de <îngerul> Zotâêl[85].

Gg

Și am ajuns la Grădina Dreptăţii, și am văzut în spatele acestor copaci mai mulţi copaci mari ce 3. Și am ajuns la Grădina Dreptăţii, și în depărtare se aflau mult mai mulţi copaci și mai mari decât aceștia – creșteau acolo și care aveau o mireasmă minunată, și pomul înţelepciunii de la care aceștia îşi

J f iau hrana și au parte de mare înţelepciune. Ţdoiţ copaci foarte mari se aflau acolo, şi erau foarte frumoși și minunaţi, și pomul cunoaşterii, al cărui fruct sfânt aceștia îl mănâncă și au parte de mare înţelepciune.

[Acel pom are înălţimea bradului, frunzele le arej precum cele ale roșcovului, iar fructul este precum ciorchinele viei, atât de frumos este; și mireasma copacului ajunge până departe. 5. Atunci am spus: „] Cât [de frumos este arborele și cât de minunat este la privit!” 6. Și Rafael, îngerul cel sfânt care era cu mine, mi-a răspuns: „Acesta este pomul înţelepciunii, din care al tău tată bătrân (de ani) și a ta mamă cuprinsă de bătrâneţe, care au fost înaintea ta, au mâncat și au cunoscut înţelepciunea și ochii li s-au deschis; și, când au văzut că erau goi, au fost izgoniţi din grădină”.

CAPITOLUL XXXIII

De acolo am pornit către marginile pământului și am văzut fiare puternice, fiecare deosebindu-se de cealaltă; și (am văzut) păsări ce erau diferite la înfăţișare şi cântec. 2.

85[1] Aici, Adam și Eva par a fi încă în viaţă. Dacă x. 1 aparţine acestei secţiuni, înseamnă că este urmată cronologia samaritea- nă. A se observa că păcatul lui Adam nu este privit ca fiind cauza căderii omului.
' Porţile stelelor sunt descrise în amănunt în Ixxii-lxxxii.

La răsărit de aceste fiare am văzut marginile pământului pe care se sprijină cerul, și porţile deschise ale cerului. 3. Și am văzut cum se înalţă stelele cerului, și am socotit porţile prin care ieșeau acestea1, şi am însemnat toate locurile lor de ieșire, la fiecare stea în parte, ţinând seama de numărul, numele, cursurile, poziţiile, momentele și lunile lor, așa cum mi-a arătat Uriel, îngerul cel sfânt care era cu mine. 4. El mi-a arătat toate lucrurile și mi le-a înscris; și numele acestora mi le-a descoperit, ca și legile pe care le au.

XXXIV-XXXV. Călătoria lui Enoh spre miazănoapte

CAPITOLUL XXXIV

1. De acolo am plecat spre miazănoapte, la marginile pământului, și acolo am văzut o mare și slăvită minune. 2. Și am văzut trei porţi deschise ale cerului: prin fiecare dintre ele ieșeau vânturile de miazănoapte, iar când suflau era frig, grindină, îngheţ, zăpadă, rouă și ploaie. 3. Pe una dintre porţi vânturile suflau ușor, dar când suflau prin celelalte două porţi, o făceau cu putere și aduceau urgie pe pământ.

CAPITOLUL XXXV

1. De acolo am pornit spre apus, la marginile pământului, și am văzut acolo trei porţi deschise ale cerului, așa cum văzusem la trăsăriţi”[86], același număr de porţi și același număr de ieșiri.

XXXVI. Călătoria spre miazăzi CAPITOLUL XXXVI

1. De acolo am pornit către miazăzi, la marginile pământului, și am văzut acolo trei porţi deschise ale cerului, și de acolo sosește rouă, ploaia îşi vântulţ. 2. Și de acolo m-am îndreptat către răsărit, la marginile cerului, și am văzut aici cele trei porţi deschise de la răsărit ale cerului, și unele porţi mai mici deasupra acestora. 3. Prin aceste porţi mai mici trec stelele cerului şi străbat drumul ce le-a fost hărăzit spre apus. 4. Și cum le vedeam îl binecuvântam pe Domnul Slavei, și am continuat să-l binecuvântez pe Domnul Slavei că a făcut minuni atât de

86 A se citi miazănoapte. Sau, mai bine, acest capitol să fie mutat după xxxvi. 3.

slăvite, pentru a arăta măreţia operei Sale îngerilor și duhurilor, și oamenilor, ca ei să-i laude întreaga operă și creaţie, ca ei să-i poată vedea lucrarea măreţiei Sale şi să laude marea lucrare a mâinilor Sale şi să îl binecuvânteze în veci.

PILDELE (XXXVII-LXXI)

CAPITOLUL XXXVII

1. A doua vedenie1 pe care a văzut-o, vedenia înţelepciunii – pe care Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Mahalalei, fiul lui Cainan, fiul lui Enos, fiul lui Seth, fiul lui Adam, a văzut-o. 2. Acesta este începutul cuvintelor înţelepciunii pe care le-am rostit cu voce tare pentru cei ce îşi au sălaș pe pământ: Ascultaţi, voi, oameni din vechime, și înţelegeţi cuvintele Celui Sfânt1[87], pe care le voi rosti în faţa Domnului Duhurilor[88]. 3. Mai bine era să le fi spus numai celor din vechime, dar chiar și celor care le urmează nu le voi ascunde înţelepciunea. 4. Nicicând până în această zi o asemenea înţelepciune nu a mai fost dată de Domnul Duhurilor nimănui, așa cum am primit-o eu, pe potriva înţelegerii mele, după bunul plac al Domnului Duhurilor de la care am parte de viaţă veșnică. 5. Mi s-au dat trei Pilde[89].

pe care le-am vestit cu glas tare celor ce îşi au sălașul pe pământ.

XXXVII-XLIV. Prima Pildă XXXVIII. Judecata viitoare a păcătoșilor CAPITOLUL XXXVIII

Prima Pildă.

Când adunarea celor drepţi se va ivi.

Și păcătoșii vor fi judecaţi pentru păcatele lor, şi vor fi goniţi de pe faţa pământului:

Când Cel Drept va apărea în faţa ochilor celor drepţi.

Ale căror fapte alese sunt în așteptarea Domnului

---

87 „Cuvintele Celui Sfânt” *gmt, fvj).* în alte manuscrise, „sfintele cuvinte”.

88 „Domnul Duhurilor”. Cât privește scrierile contemporane sau timpurii, apare doar în II Mac. 3:24, totuși cf. „Dumnezeul duhurilor oricărui trup”, Num. 16:22,27:16.

89 „Pilde”. Cf. Num. 32:7,18; Iov 27:1 = discursuri elaborate sub forma unei viziuni, profeții sau a unui poem.

Duhurilor.

Și lumina se va înfăţișa celor drepţi și aleși care se află pe pământ.

Unde va fi sălașul păcătoșilor.

Și unde va fi locul de odihnă al celor ce l-au tăgăduit pe Domnul Duhurilor?

Mult mai bine pentru ei era dacă nu se născteau.

Când tainele celor drepţi vor ieși la iveală și păcătoșii vor fi judecaţi.

Și nelegiuiţii vor fi înlăturaţi de lângă cei drepţi și aleși.

Atunci cei ce au în stăpânire pământul nu vor mai fi puternici și preamăriţi:

Și nu vor mai putea privi feţele celor sfinţi.

Căci Domnul Duhurilor a făcut ca lumina Lui să se ivească

Pe feţele celor sfinţi, drepţi și aleși.

Atunci regii și cei cu putere[90] vor pieri

Și vor fi daţi pe mâinile celor drepţi și sfinţi.

Şi de atunci înainte niciunul nu va mai căuta milă de la Domnul Duhurilor.

Căci viaţa lor și-a găsit sfârșitul.

XXXIX. Sălașul celor drepţi și al Celui Ales: laudele celor binecuvântaţi

CAPITOLUL XXXIX

[Și vor veni acele zile în care copiii aleși și sfinţi vor coborî din înaltul cerului și sămânţa lor se va uni cu cea a copiilor oamenilor. 2. Și în acele zile Enoh a primit cărţi ale stăruinţei și mâniei, cărţi ale neliniștii și izgonirii.]

Și ei nu vor căpăta iertare, a spus Domnul Duhurilor.

Și în zilele acelea un vârtej m-a ridicat de la pământ.

Și m-a purtat la marginea cerurilor.

Și acolo am văzut o altă vedenie, lăcașurile1 celor sfinţi.

---

90 Aceștia sunt conducătorii evrei prin naștere și saducheii, fiindcă ei l-au tăgăduit pe Domnul și pe Unsul Său (xlviii. 10), precum și cuvântul ceresc (xlv. 1), și au persecutat casele adunărilor Sale și pe credincioși. Numai xlvi. 7 pare a arăta și spre stăpânito- rii necredincioși, dar acest episod ar putea să facă referire doar la atitudinea necredincioasă sau saduchee a regilor macabeeni (cf. Od. Sol. 1:8, 8:14,17:17).

Și locuința celor drepţi.

Aici ochii mei au văzut lăcașurile lor cu Îngerii Săi cei drepţi.

Și locuința lor cu cei sfinţi.

Și ei se rugau și se plângeau de copiii oamenilor.

Și dreptatea curgea prin faţa lor precum apa, şi iertarea se afla precum rouă pe pământ1[91]: Astfel este printre ei în vecii vecilor.

ba. Și în acel loc ochii mei au văzut pe Alesul dreptăţii și al credinţei[92].

7 a. Și am văzut că sălașul său este sub aripile[93] Domnului Duhurilor.

bb. Și dreptatea va domni în zilele sale.

Și cei drepţi și aleși vor fi nenumăraţi înaintea Sa în vecii vecilor.

7 b. Și toţi cei drepţi și aleși dinaintea Sa vor fi tputernicif precum luminile învăpăiate.

Şi vor rosti binecuvântări neîncetat.

Și ale lor buze vor preamări numele Domnului Duhurilor.

Din faţa căruia dreptatea [și cinstea] nu se va mai nărui.

Acolo vreau eu să locuiesc.

Și duhul meu trage spre acel sălaș: Și acolo de mai înainte îmi era sortit, Căci așa a hotărât Domnul Duhurilor.

în acele zile am proslăvit și preamărit numele Domnului Duhurilor prin binecuvântări și laude, căci El m-a sortit binecuvântării și laudei spre mulţumirea Domnului Duhurilor. 10. Căci vreme îndelungată ochii mei au privit acel lăcaș, și L-am binecuvântat și lăudat, spunând: „Binecuvântat fie El, binecuvântat de la începuturi și în vecii vecilor.

---

91 „Apă” și „rouă” = abundență, cf. xlix. 1, Amos. 5:24.

92 „Credință”, cu siguranță nu în sens creștin; cuvântul *hai- manoth* înseamnă și „devotament” (față de Dumnezeu). Prin urmare, este foarte posibil ca traducătorul creștin să fi folosit aici un cuvânt care să nu fi exprimat cu exactitate originalul - GS.

93 „Sub aripile” = un simbol al ocrotirii, Ex. 19:4; Deut. 32:11,12; 33:12; Mat. 23:37.

înaintea Lui nu există moarte. El știe mai înainte ca lumea să fie creată ce este dintotdeauna și ce va fi din neam în neam. 12. Cei ce nu cunosc somnul Te binecuvântează, ei stau în faţa slavei Tale și binecuvântează, aduc laude și preamăresc, zicând: «Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Duhurilor1 2, ce umple pământul cu suflete»”. 13. Și ochii mei au văzut pe toţi cei care nu cunosc somnul: ședeau înaintea

Lui și binecuvântau și spuneau: „Binecuvântat să fii Tu, binecuvântat fie numele Domnului în vecii vecilor”. 14. Și faţa mea s-a schimbat, căci nu mai puteam vedea1.

XL-XLI. 2. Cei patru arhangheli CAPITOLUL XL

Apoi am văzut mii și mii și miriade și miriade, am văzut o mulţime de necuprins ce stătea dinaintea Domnului Duhurilor. 2. Și pe cele patru laturi de lângă Domnul Duhurilor am văzut patru prezenţe [înaintea] Feţei1[94], care se deosebesc de cei ce nu cunosc somnul, și le-am aflat numele: căci îngerul care m-a însoţit mi-a făcut cunoscute numele și mi-a arătat toate lucrurile tainice.

Și am auzit vocile celor patru [îngeri aflaţi dinaintea] Feţei cum aduceau laudă Domnului slavei. 4. Prima voce îl binecuvântează pe Domnul Duhurilor în vecii vecilor. 5. A doua voce am auzit-o binecuvântându-l pe Cel Ales[95] și pe cei aleși care îl așteaptă pe Domnul Duhurilor. 6. A treia voce am auzit-o că se ruga și implora pentru cei care îşi au sălașul pe pământ și care cerea îndurare pe lângă Domnul Duhurilor. 7. Am auzit și a patra voce alungându-i pe Diavoli1 și împiedicându-i să se apropie de Domnul Duhurilor pentru a aduce învinuiri împotriva celor ce vieţuiesc pe pământ.

După aceasta am întrebat îngerul păcii care era cu mine și care mi-a arătat tot ce e tainic: „Cine sunt aceștia patru [aflaţi înaintea] Feţei pe care i-am văzut și ale căror cuvinte le-am auzit și le-am scris?” 9. Și el mi-a zis: „Primul este Mihail, îngerul milostiv și răbdător; al doilea, care veghează asupra bolilor și tuturor vătămărilor copiilor

94 îngerii de dinaintea Feței provin din Is. 63:9.

95 Îs. 42:1. Termen folosit doar în Pilde (vezi xlvi. 3) și în Luc. 9:35,23:35.

oamenilor, este Rafael; al treilea, care veghează peste toate puterile, este Gabriel; și al patrulea, care veghează căinţa și nădejdea celor care moștenesc viaţa veșnică, se numește Phanuel”. 10. Aceștia sunt cei patru îngeri ai Domnului Duhurilor[96] și cele patru glasuri pe care le-am auzit în acele zile.

CAPITOLUL XLI

Apoi am văzut toate tainele cerurilor și cum este împărţită împărăţia, și cum sunt puse în cumpănă faptele oamenilor. 2. Și acolo am văzut locuinţele aleșilor și ale celor sfinţi, și ochii mei au văzut cum sunt duși de acolo toţi păcătoșii care au respins și tăgăduit numele Domnului Duhurilor, aceștia fiind alungaţi cu totul; ei nu puteau locui acolo din pricina pedepsei pe care Domnul Duhurilor le-a dat-o.

XLI. 3 – 9. Taine astronomice1[97]

3. Și ochii mei au văzut tainele fulgerelor și ale tunetelor, și tainele vânturilor, cum sunt împărţite pentru a sufla asupra pământului, și tainele norilor și ale picăturilor de rouă; și acolo am văzut locul din care pleacă spre a răscoli pulberea pământului.

3. Și acolo am văzut cămările[98] închise de unde sunt împărţite vânturile, cămara grindinei și a vânturilor, cămara ceţii și a norilor, și norul care a plutit peste faţa pământului la începutul lumii. 5. Și am văzut cămările soarelui și lunii, de unde pleacă și unde se întorc, și întoarcerea lor minunată, și cum unul este deasupra celuilalt, orbita lor falnică și cum nu o părăsesc pe aceasta, fără a adăuga sau a lua ceva din aceasta, și păstrează credinţă unul în celălalt, potrivit jurământului prin care sunt legaţi. 6. Mai întâi soarele răsare și îşi străbate calea după porunca Domnului Duhurilor, și mare este numele Lui în vecii vecilor. 7. Mai apoi am văzut atât calea ascunsă,

---

96 „Domnul Duhurilor” a, „Dumnezeul Prea-înalt” 0.

97 Secțiunea 3-8 este străină de context. Ar putea, totuși, aparține Pildelor. Cf. Iov etc. Cu siguranță, ține în caracter și detaliu de xliii. 1,2, xliv, lix, Ixix. 13-25. Vezi xliii.

98 Se bazează pe Iov 38:22.

cât și cea văzută a lunii, ea împlinind cursul pe care merge în acel loc pe timp de zi și de noapte – fiecare ocupând o poziţie opusă celuilalt dinaintea Domnului Duhurilor.

Și aduceau mulţumiri și laude, și odihnă nu aveau;

Căci pentru ei odihna era recunoștinţa.

Și soarele se schimbă deseori într-o binecuvântare sau blestem.

Iar mersul lunii este lumină pentru cei drepţi şi întuneric pentru păcătoșii în numele Domnului.

Care a despărţit lumina de întuneric şi a împărţit sufletele oamenilor, şi a întărit sufletele celor drepţi în numele dreptăţii Sale.

Căci niciun înger nu poate trece înaintea Sa și nicio putere nu poate face acest lucru; căci El numește un judecător1 pentru ei toţi și îi judecă pe toţi înaintea Sa.

XLII. Lăcașul înţelepciunii și cel al nedreptăţii1

CAPITOLUL XLII

înţelepciunea n-a putut afla un loc unde să se așeze.

Și i s-a rânduit un loc în ceruri.

înţelepciunea a coborât de acolo pentru a locui între copiii oamenilor.

Și nu a găsit loc să se așeze.

Ea s-a întors la locul ei, şi s-a așezat printre îngeri[99].

Și nedreptatea și-a părăsit cămara Pe care credea că nu a găsit-o

Și a locuit printre ei, Precum ploaia în deșert şi rouă pe pământul însetat.

XLIII. XLIV. Taine astronomice

CAPITOLUL XLIII

Și am văzut alte fulgere și stelele cerului, și am văzut cum El le-a chemat pe nume și cum ele L-au ascultat. 2. Și am văzut cum sunt cântărite într-o balanţă a dreptăţii, după lumina pe care o aveau; (am văzut) întinderea spaţiilor lor și ziua în care apar, și cum rotaţia lor aduce

---

99 O temă favorită - lauda înțelepciunii. Aceasta locuia în cer, Ixxxiv. 3; Iov 28:12-14, 20-4; Bar. 3:29; Sir. 24:4: a coborât printre oameni, Pild. 1:20; 8; 9:1-10: și nu a găsit niciun loc, 1 En. xciv. 5. Aceasta se va întoarce în vremurile mesianice, v. 8, xlviii. 1, xlix. 1, 3, xci. 10; 2 Bar. 44:14; 4 Ez. 8:52.

fulgerul; și (am văzut) rotaţia acestora după numărul îngerilor, și cum îşi păstrează credinţa una în cealaltă. 3. Și l-am întrebat pe îngerul care era cu mine, care mi-a arătat ce era tainic: „Ce sunt acestea?” 4. Și el a spus: „Domnul Duhurilor ţi-a arătat tâlcul lor pilduitor (lit. „Pilda lor”); acestea sunt numele celor sfinţi aflaţi pe pământ și care cred în numele Domnului Duhurilor în vecii vecilor”.

CAPITOLUL XLIV

Și am mai văzut o apariţie ce avea legătură cu fulgerele: am văzut cum unele stele se ridicau și deveneau fulgere și nu mai puteau să se desprindă de această nouă înfăţișare a lor[100].

XLV-XLVII. Pilda a doua XLV. Soarta apostaţilor; cerul cel nou și pământul cel nou CAPmUJL XLV

1.

Aceasta este a doua Pildă, ce se adresează acelora care tăgăduiesc numele sălașului celor sfinţi și pe Domnul Duhurilor.

Aceștia nu vor urca la cer

Și pe pământ nu vor ajunge:

Aceasta va fi soarta păcătoșilor

Care au tăgăduit numele Domnului Duhurilor, şi pe care îi va aștepta ziua suferinţei și necazului.

în ziua aceea, Alesul Meu se va afla pe tronul de slavă

Și le va cerceta faptele.

Și locurile ce le vor ocupa vor fi nenumărate.

Și sufletele vor prinde tărie în ei când îmi vor vedea Aleșii.

Și când cei care mi-au strigat numele slăvit:

Atunci voi face ca Alesul Meu să locuiască printre ei.

Și voi schimba cerul și voi face din el binecuvântare și lumină veșnică.

Și voi schimba pământul și voi face din el o binecuvântare.

Și voi face ca aleșii Mei să locuiască pământul; Iar păcătoșii și răufăcătorii nu vor pune piciorul acolo.

---

100 Este vorba de stelele căzătoare. Cf. xliii. 2.

' Cel mai frecvent apelativ al lui Mesia din Pilde - GS.

Căci le-am dus pace celor drepţi

Și i-am făcut să stea dinaintea Mea:

Dar păcătoșii vor cunoaşte judecata Mea, Pentru a fi șterși de pe faţa pământului.

XLVI. Stăpânul zilelor și Fiul Omului1 CAPITOLUL XLVI

Și acolo am văzut pe Unul care era Stăpân peste zile.

Avea capul alb precum lâna.

Și lângă El se mai afla o fiinţă al cărei chip avea înfăţișarea unui om.

Și chipul său era plin de bunătate, precum cel al îngerilor sfinţi.

1. Și am întrebat îngerul, care era cu mine și care mi-a arătat toate tainele, despre acel Fiu al Omului[101], cine era și de unde venea, și de ce mergea alături de Stăpânul zilelor? 3. Și el mi-a răspuns astfel:

El este Fiul Omului care deţine dreptatea.

Cu care dreptatea sălăşluiește

Și care descoperă toate comorile lucrurilor tainice.

Căci Domnul Duhurilor l-a ales.

Fiindu-i hărăzită pe veci o soartă dreaptă.

Și acest Fiu al Omului pe care l-ai văzut îi va jridicaf pe regi și pe stăpâni din locurile lor

Și va slăbi frâiele stăpânilor.

Și va sparge dinţii păcătoșilor.

[Și îi va alunga pe regi de pe tronurile lor și din împărăţiile lor].

Căci ei nu L-au proslăvit și nu l-au adus laude.

Și nici închinare nu l-au adus de la primirea împărăţiei lor.

Și va face să se plece feţele celor puternici, şi îi va umple de rușine.

Și întunericul le va fi lor sălaș.

Viermii, locul unde vor dormi.

Și nădejde nu vor mai avea în scăpare

---

101 în Enoh această denumire este un indicator distinctiv al lui Mesia, iar echivalentul grecesc trebuie să fi fost à ufôç -roC *ivOpwnov,* iar nu ulèç *iv6pâmnj.*

Căci ei nu laudă numelui Domnului Duhurilor.
Și aceștia sunt cei care ţiudecăţ stelele cerului.
1 „Cel Bătrân de zile” devine aici „Stăpânul zilelor”, fiind specific doar Pildelor – GS.
[Și îşi ridică mâinile împotriva Prea-înaltului], (Și calcă pe pământ și locuiesc acolor.
Și toate faptele lor arată nedreptatea.
Puterea lor se sprijină pe bogăţii.
Credinţa lor[102] este în ţdumnezeiiţ pe care i-au făcut cu mâinile lor.
Și ei tăgăduiesc numele Domnului Duhurilor.
Și ei nu dau pace caselor celor strânși în numele Său
Și nici credincioșilor care nu tăgăduiesc numele Domnului Duhurilor.
XLVII. Rugăciunea celor drepţi pentru răzbunare ţi bucuria ce o vor avea la sosirea acesteia
CAPITOLUL XLVII
în zilele acelea se va înălţa rugăciunea celor drepţi.
Și sângele celor drepţi se va ridica din pământ până la Domnul Duhurilor.
în zilele acelea, sfinţii care sălăşluiesc sus, în ceruri.
Se vor uni într-un singur glas
Și se vor ruga și vor implora [și vor lăuda.
Și vor aduce mulţumiri și îl vor binecuvânta pe Domnul Duhurilor]
În numele sângelui celor drepţi care a fost vărsat.
Și pentru ca rugăciunea celor drepţi să nu fie în zadar înaintea Domnului Duhurilor.

---

102 O aluzie la tendințele idolatre ale curții saduchee.

[1] în VT acestea sunt registrele cetățenilor israeliți care au dreptul la binecuvântările *temporale* ale poporului ales. Cf. Ex. 32:32 etc.; Ps. 69:28; Is. 4:3; de asemenea, Jubilee 30:20, 22. în Dan. 12:1 acestea fac referire la cei mântuiți. Cf. NT: Filip. 4:3; Apoc. 3:5, 13:8 etc., și ideea exprimată în Luc. 10:20; Evr. 12:23.

Mai sunt și cărțile care țin evidența faptelor bune și rele. Ps. 56:8; Mal. 3:16; Jubilee 30:22; de asemenea, în Dan. 7:10; Apoc. 20:12; Asc. Isa. 12:22 și în *Enoh* doar faptele rele (ca în Is. 65:6), Ixxxi. 4, Ixxxix. 61-77, xc. 17,20, xcviii. 7,8, civ. 7; de asemenea, în 2 Bar. 24:1.
Și tablele cerești ale planurilor lui Dumnezeu. Cf. Ex. 25:9, 40; Dan. 10:21. Ca și în *Enoh* Ixxxi. 1, 2, xciii. 1-3, ciii. 2, 3, cvi. 19, cvii. 1, cviii. 7.

Pentru a li se face dreptate.

Și pentru ca ei să nu mai cunoască suferința.

în zilele acelea l-am văzut pe Stăpânul zilelor când s-a așezat pe tronul Său de slavă.

Și când cărțile celor vii au fost deschise înaintea Lui;

Și toată oastea Sa, care este în înaltul cerului, și toți însoțitorii Săi se aflau în fața Sa.

Și inimile sfinților s-au umplut de bucurie.

Căci numărul celor drepți a fost auzit.

Și rugăciunea celor drepți a fost auzită.

Și sângele acestora a fost cerut înaintea Domnului Duhurilor.

XLVIII. Izvorul dreptății; Fiul Omului; sălașul celor drepți; judecata regilor și a celor puternici

CAPITOLUL XLVIII

Și în acel loc am zărit izvorul dreptății

Care nu seca niciodată;

Și în jurul acestuia se găseau mai multe izvoare ale înțelepciunii;

Și toți cei însetați beau din acestea

Și se umpleau de înțelepciune.

Și ei își aveau sălașul cu cei drepți și cei sfinți și cei aleși.

Și la ceasul acela, acel Fiu al Omului a fost numit în prezența Domnului Duhurilor.

Și numele său în fața Stăpânului zilelor1.

Da, mai înainte ca soarele și semnele1 să fi fost create.

Mai înainte ca stelele cerului să fi fost făcute.

Numele lui a fost chemat dinaintea Domnului Duhurilor.

El va fi toiagul celor drepți de care să se sprijine și să nu cadă.

Și el va fi lumină pentru neamuri.

Și nădejde pentru cei cu inima tulburată.

Toți cei care trăiesc pe pământ vor cădea la pământ și I se vor închina.

Și îi vor aduce laude, îl vor binecuvânta și sărbători cu cântece pe Domnul Duhurilor.

Acesta este motivul pentru care el a fost ales și ascuns înaintea Lui, înainte ca lumea să fi fost creată şi în veci.

1. Și înţelepciunea Domnului Duhurilor l-a arătat celor sfinţi și drepţi;

Căci el a păstrat moștenirea celor drepţi.

Căci ei au urât și au dispreţuit această lume a nedreptăţii.

Au urât lucrările și căile acesteia pentru numele Domnului Duhurilor.

Căci numele Său îi va mântui.

Și va face dreptate vieţii lor.

în acele zile, feţele regilor pământului se vor pleca.

Ca și ale stăpânilor care au pământ din munca mâinilor lor;

Căci, în ziua în care vor cunoaşte chinurile și frământarea, nu vor putea să se salveze.

Și îi voi da pe aceștia pe mâinile aleșilor Mei

Ca paiele în foc, pentru ca ei să ardă în faţa celor sfinţi;

Ca plumbul în apă, pentru ca ei să se scufunde în faţa celor drepţi.

Și să nu mai rămână nimic în urma lor.

în ziua frământării lor [nu] va fi odihnă pe pământ1

Ei vor cădea şi nu se vor mai ridica din nou.

Și nu va fi nimeni care să-i prindă cu mâinile și să îi ridice.

Căci ei l-au tăgăduit pe Domnul Duhurilor și pe Unsul Său1[103].

Fie ca numele Domnului Duhurilor să fie binecuvântat.

XLIX. Puterea și înţelepciunea Alesului[104] CAPITOLUL

---

103 Ps. 2:2. în VT Mesia nu e un termen tehnic precis, ci este folosit cu referire la regii din spița lui David, și chiar cu referire la Cyrus (Is. 45:1). Poate fi găsit în sensul dat mai târziu în Pildele de față, xlviii. 10, Iii. 4: apoi în Od. Sol. 17:36,18:6, 8; 4 Ez. 7:29,12:32; 2 Bar. 29:3 etc.

104 Faptele lui Mesia țin de atributele sale. Cf. Is. 11.

[1] Capitol intercalat sau cel puțin având detalii incompatibile din cauza reminiscenței literare. Ca și în lxxxiii-xc și xci-civ, judecata prin sabie precede împărăția mesianică ce vine treptat laolaltă cu convertirea necredincioșilor,

XLIX

Căci înţelepciunea curge ca apa.
Și slava sa nu seacă niciodată.
Căci el are puterea tuturor tainelor dreaptă ţii.
Și nelegiuirea va dispărea ca o umbră.
Fără a mai dăinui după aceea;
Căci Alesul stă înaintea Domnului Duhurilor
Și slava sa este în vecii vecilor
Și măreţia sa este pentru toate neamurile.
Și în el sălăşluiește duhul înţelepciunii
Şi duhul care aduce bună cunoaştere.
Duhul înţelegerii și al puterii
Și duhul celor care au adormit în dreptate.
Și el va judeca lucrurile ascunse.
Nimeni nu va putea să spună vreun cuvânt de minciună înaintea lui;
Căci ele este Alesul Domnului Duhurilor după bunul său plac.

L. *Slăvirea* și *izbânda celor drepţi; căinţa neamurilor*

CAPITOLUL L

în acele zile va avea loc o schimbare pentru cei sfinţi şi cei aleși.
Și lumina zilelor va cădea asupra lor, Slava și cinstea îi va cuprinde pe cei sfinţi
în ziua frământărilor, când relele se vor abate asupra păcătoșilor.
Și cei drepţi vor izbândi în numele Domnului Duhurilor;
Și El îi va face pe alţii să vadă (acestea)
Pentru ca ei să se căiască

---

urmând apoi judecata finală. Dar în xxxvii-lxx Fiul Omului apare brusc și își începe domnia însoțită de înviere și de judecata finală, fără a se mai lăsa loc căinței sau timpului pentru convertire; cf. Ixii, Ixiii.

[1] Există trei doctrine evreiești privitoare la înviere. (1) Toți izraeliții vor învia. Dan. 12:2; 1 En. i-xxxvi (cu excepția lui xxii. 13), xxxvii-lxx, lxxxiii-xc; Ps. 65 (titlul) în LXX; 2 Mac. 7:9 etc.; 2 Bar. 50-51:6. (2) Toți izraeliții drepți, Is. 25:8, 26:19; Ps. 16:10,11, 17:15, 49:15, 73:24-7; Iov 14:13-15,19:26-7; 1 En. xci-civ; Od. Sol. 3:16,13;9, 14:7,15:15; 2 Bar. 30; Joseph. *Ant.* xviii. 1.3; *Bell. lud.* ii. 8.14. Aceasta este perspectiva talmudică primită. (3) întreaga omenire va învia, înțelepciunea lui Sol. 3:1 etc., 4:7, 5:16, 8:20; Jubilee 23:30.

Și să se lepede de lucrul mâinilor lor.

Ei nu vor avea parte de cinste în numele Domnului Duhurilor.

Și totuși prin numele Său ei vor fi mântuiţi.

Și Domnul Duhurilor va coborî mila Sa asupra lor.

Căci mare este mila Sa.

Și El este drept și, în judecata Sa, în prezenţa slavei Sale nedreptatea va fi nimicită;

La judecata Sa, cel care nu s-a căit va pieri din fata Sa.

De acum încolo nu voi mai avea iertare pentru ei, zice Domnul Duhurilor.

LI. Învierea morţilor și despărţirea prin judecată a drepţilor de păcătoși

CAPITOLUL LI

în acele zile pământul va înapoia ce i s-a încredinţat.

Și Sheol va da îndărăt ce a primit.

Și Iadul va da îndărăt ce a fost al lui[105].

5 a. Căci în acele zile Alesul se va ridica

Și îi va alege pe cei drepţi și pe cei sfinţi dintre ei.

Căci s-a apropiat ziua în care vor fi mântuiţi.

Și în acele zile Alesul se va așeza pe tronul Meu.

Și din gura sa vor izvorî toate tainele înţelepciunii și învăţăturii.

Căci Domnul Duhurilor le-a dăruit acestuia şi l-a umplut de slavă.

Și în acele zile munţii vor sălta ca berbecii

Și dealurile vor sări ca mieii sătui de lapte.

Iar chipurile [tuturor] îngerilor din cer se vor lumina de bucurie.

5 b. Și pământul se va bucura.

Cei drepţi îl vor locui.

Iar cei aleși vor păși pe el.

LII. Cei șapte munţi de metal și Alesul CAPITOLUL

---

105 „Sheolul” și „iadul” de aici = starea intermediară. „Iad” = nimicire sau Abaddon, Iov 26:6; Apoc. 9:10. Aici se înalță trupul, cf. Ixii. 15, i-xxxvi, lxxxiii-xc. De asemenea, 2 Mac. 7:9 seqq.; 2 Bar. 30, 50-51:6; 4 Ez. 7:32, 37. în xci-civ se înalță sufletul și duhul. Cf. Od. Sol. 3:16 etc.

LII

1. După zilele petrecute în locul acela1[106], unde am avut toate vedeniile lucrurilor tainice – căci am fost luat de un vârtej[107] și purtat către apus – 2. Acolo, ochii mei au văzut toate tainele cerului care vor fi: un munte de fier, unul de cupru, unul de argint, unul de aur, unul dintr-un metal moale şi unul din plumb[108].

L-am întrebat pe îngerul care se afla cu mine, spunând: „Ce lucruri sunt acestea pe care le-am văzut în taină?” 4. Și el mi-a zis: „Toate aceste lucruri pe care le-ai văzut vor sluji domniei Unsului Său, pentru ca el să aibă putere și măreţie pe pământ”.

Și îngerul păcii a răspuns, zicând către mine: „Mai așteaptă puţin și ţi se vor descoperi toate lucrurile tainice ce îl înconjoară pe Domnul Duhurilor.

Și acești munţi pe care ochii tăi i-au văzut.

Muntele de fier, cel de cupru, cel de argint, Cel de aur, cel din metal moale și cel din plumb, Toţi aceștia se vor afla în prezenţa Alesului Precum ceara în prezenţa focului

Și, precum apa ce curge de sus [pe acești munţi], Ei vor deveni neputincioși la picioarele sale.

Și se va ajunge în acele zile ca nimeni să nu se poată mântui.

Nici prin aur și nici prin argint, şi nimeni nu va putea să scape.

Și nu va mai fi fier pentru a purta război.

Și nimeni nu va mai putea să se acopere cu zale.

Bronzul nu va mai servi la nimic.

Iar cositorul [nu va mai servi la nimic și] nu va mai fi preţuit.

Și plumbul nu va mai fi dorit.

---

106 în cer, xxxix. 3.

107 „Am fost luat într-un vârtej”. K-9 = „am fost ridicat într-un vânt [ca un] lucru pe roți *(ba-mankʷ orâkʷeră)”* - EI.

108 Ne așteptam să găsim șapte munți. Cinci sunt pomeniți în lxvii.4, iar cositorul este adăugat în Iii. 8. Cf. Origen *Contra Celsum,* vi. 22 legat de porțile celor șapte metale din Misteriile lui Mithra.

Toate lucrurile acestea vor fi îndepărtate de pe faţa pământului.

Atunci când Alesul va veni în faţa Domnului Duhurilor”.

LIII. LVI. 6. Câmpia judecăţii;

Îngerii pedepsirii; adunarea Alesului CAPITOLUL Lin

Acolo, ochii mei au văzut o vale adâncă cu o intrare largă și, cu toţi cei de pe pământ, de pe mare și de pe insule care vor veni să-i aducă daruri și închinări, acea vale tot nu se va umple.

Și cu mâinile lor săvârșesc nelegiuiri.

Și păcătoșii îi sfâșie pe toţi cei pe care-i asupresc cu nelegiuire.

Dar aceștia vor fi nimiciţi în faţa Domnului Duhurilor

Și vor fi alungaţi de pe faţa pământului Său.

Și vor dispărea pe vecie.

Căci am văzut toţi îngerii pedepselor ce sălăşluiesc (acolo) și care pregăteau uneltele lui Satan. 4. Și l-am întrebat pe îngerul păcii care mă însoţea: „Pentru cine pregătesc ei aceste unelte?”

Și el mi-a zis: „Ei le pregătesc pentru regii și stăpânii acestei lumi; prin acestea urmând ca ei să fie nimiciţi.

După aceea Cel Drept și Ales va face să apară casa adunării sale şi de atunci încolo nu vor mai J

cunoaşte suferinţă în numele Domnului Duhurilor.

1 Valea lui Iosafat, unde Dumnezeu urma să adune și să judece neamurile, loil 3: 2, 12.

Acești munţi nu vor mai dăinui ca pământul în faţa dreptăţii sale.

Ci dealurile vor fi ca un izvor de apă

Și drepţii nu vor mai fi asupriţi de păcătoși”.

C APITOLUL LIV

Am privit și m-am întors spre altă parte a pământului, și am văzut acolo o vale adâncă[109] cu un foc arzător. 2. Și îi aduceau pe regi și pe stăpâni și începeau să-i arunce în această vale adâncă. 3. Și acolo ochii mei au văzut cum îşi făceau ei uneltele lor de caznă, lanţuri din fier cu o

109 Gheena.

greutate uriașă.

Și l-am întrebat pe îngerul păcii care se afla cu mine, zicându-i: „Pentru cine sunt pregătite aceste lanţuri?” 5. Și el mi-a răspuns: „Toate acestea sunt pregătite pentru oastea lui Azâzêl, care va fi azvârlită în prăpastia condamnării depline, unde li se vor acoperi gurile cu pietre ascuţite, așa cum a poruncit Domnul Duhurilor.

Mihail, Gabriel, Rafael şi Phanuel îi vor înșfăca în acea zi mare și îi vor azvârli în cuptorul dogoritor, pentru ca Domnul Duhurilor să se răzbune pe ei pentru nedreptatea pe care au făcut-o de a deveni supuși ai lui Satan și de a-i duce la pieire pe locuitorii Pământului”.

LIV. 7 – LV. 2. Fragment noahic despre prima judecată a lumii

„Și în zilele acelea va veni asupra lor pedeapsă de la Domnul Duhurilor, și el va deschide toate cămările apelor aflate deasupra cerurilor și ale izvoarelor ce se află sub pământ. 8. Și toate apele se vor uni cu apele; ce este deasupra cerurilor este parte bărbătească, iar apa ce se află sub pământ este parte femeia-scă1.9. Și vor fi distruși toţi cei aflaţi pe pământ și toţi cei aflaţi la marginile cerului. 10. Și când aceștia îşi vor fi recunoscut nelegiuirile ce le-au săvârșit pe pământ, atunci prin acestea îşi vor găsi ei pieirea.

CAPITOLUL LV

1. Apoi Stăpânul zilelor* s-a căit[110] și a zis: „În zadar i-am nimicit pe toţi cei care trăiesc pe acest pământ”. 2. Și el a făcut legământ pe marele Său nume: „De acum înainte nu voi mai face așa ceva celor care trăiesc pe pământ, și voi așeza un semn pe cer și acesta va fi o făgăduială de bună-credinţă între Mine și ei pentru totdeauna, câtă vreme cerul este deasupra pământului. Și acestea sunt după porunca Mea”.

LV. 3-LVI. 4. Judecata finală a lui Azâzêl, a Veghetorilor și a odraslelor lor

Când mă voi hotărî să îi apuc prin mâna îngerilor în ziua frământărilor și a durerii, voi face ca pedeapsa Mea și

110 Cf. Gen. 8:21.

mânia Mea să coboare peste ei – a spus Dumnezeu, Domnul Duhurilor. 4. Da, tregi măreţii ce locuiţi pe acest pământ, va trebui să-l priviţi pe Alesul Meu cum stă el pe tronul de slavă și îl judecă pe Azâzêl și pe toţi însoţitorii săi și toată oastea sa în numele Domnului Duhurilor”.

CAPITOLUL LVI

1. Am văzut acolo cetele îngerilor pedepsei, iar ei ţineau lanţuri din fier și din bronz. Și l-am întrebat pe îngerul păcii care se afla cu mine, zicând: „Către cine se îndreaptă aceștia care ţin lanţurile?” 3. Și el mi-a răspuns: „Către aleșii lor și către cei iubiţi de ei, pentru ca aceștia să fie azvârliţi în adâncurile văii.

Și apoi acea vale se va umple de aleșii lor și de cei iubiţi de ei.

Și zilele vieţilor lor se vor sfârși.

Și zilele greșelilor lor nu vor mai fi socotite.

LVI. 5 – 8. Ultima luptă a puterilor păgâne împotriva lui Israel

Și în zilele acelea îngerii se vor întoarce

Și se vor năpusti spre răsărit asupra părţilor și a mezilor;

Vor tulbura regii, pentru ca duhul neliniștii să îi cuprindă.

Și îi vor alunga de pe tronurile lor.

Pentru ca ei să salte precum leii din culcușul lor

Și precum lupii înfometaţi în mijlocul turmei1.

Și ei se vor ridica și vor călca cu picioarele lor pământul aleșilor Săi.

[Și pământul aleșilor Săi va fi înaintea lor loc de secerat și cale de străbătut;]

Dar cetatea înţeleptului meu va fi o piedică pentru caii lor.

Și vor începe să se lupte între ei.

Și mâna lor dreaptă le va fi puternică în luptă, Niciun om nu va mai recunoaşte pe fratele său, şi nici fiul pe tatăl său sau pe mama sa.

Până când numărul morţilor se va fi împlinit prin măcelul lor.

Și pedeapsa lor nu va fi fost zadarnică.
în acele zile Sheol îşi va deschide gurile1[111]
Și ei vor fi înghiţiţi
Și nimicirea lor se va isprăvi;
Căci Sheol îi va mistui pe păcătoși în prezenţa aleșilor".

LVII. Întoarcerea din Exil

CAPITOLUL LVII

1. Și s-a întâmplat să văd după aceea o altă mulţime de care de luptă, și oameni suiţi în acestea, care veneau cu vânturile dinspre răsărit și dinspre apus spre miazăzi. 2. Și se auzea zgomotul carelor lor, și, atunci când s-a petrecut această învolburare, sfinţii din cer au auzit și stâlpii pământului s-au mișcat de la locul lor și zgomotul s-a auzit de la un capăt la altul al cerului, într-o singură zi. 3. Și atunci cu toţii vor cădea și se vor închina Domnului Duhurilor. Aici se sfârșește a doua Pildă.

LVIII-LXXI. Pilda a treia LVIII. Fericirea sfinţilor

CAPITOLUL LVIII

Și am început să grăiesc a treia Pildă despre cei drepţi și cei aleși.

Binecuvântaţi sunteţi voi, cei aleși și cei sfinţi.
Căci menirea voastră va fi una glorioasă.
Și cei drepţi vor sta în lumina soarelui.
Și cei aleși, în lumina vieţii veșnice;
Zilele vieţii lor nu vor avea sfârșit.
Şi zilele celor sfinţi vor fi nenumărate.
Și ei vor căuta lumina și vor găsi dreptatea la Domnul Duhurilor;
Cei drepţi vor cunoaşte pacea în numele Domnului veșnic1.

Și apoi celor sfinţi din cer li se va spune
Să caute tainele dreptăţii, moștenirea credinţei;

111 Cf. Num. 16:31-3; Is. 5:14. Vezi lxiii.10.
începe a treia pildă. Se pare că s-a pierdut mult pentru a se face loc fragmentelor noahice. în felul cum se prezintă, cuprinde Iviii, lxi-lxiv, Ixix. 26-9. Tema principală o reprezintă judecata finală împlinită de Fiul Omului, mai ales asupra celor puternici, și fericirea ce îi așteaptă apoi pe cei drepți.

Căci a început să strălucească precum soarele pe pământ

Și întunericul a dispărut.

Și va fi o lumină ce nu va avea nicicând sfârșit.

Și până la o margine (lit „Număr”) de zile aceştia nu vor veni.

Căci mai întâi întunericul va fi distrus

[Și lumina se va așeza înaintea Domnului Duhurilor]

Și lumina dreptăţii se va așeza pe veci înaintea Domnului Duhurilor.

LIX. Luminile şi tunetul 1[112]

CAPITOLUL LIX

[1. În zilele acelea, ochii mei au văzut tainele fulgerelor, ale luminilor și ale judecăţilor ce le îndeplinesc (lit „Judecata lor”); și ele luminează pentru a binecuvânta sau pentru a blestema, după voia Domnului Duhurilor. 2. Și acolo am văzut tainele tunetului, și cum, atunci când răsună în înaltul cerului, este auzit sunetul de acolo, şi m-a făcut să văd judecăţile de pe pământ, că acestea sunt bune și binecuvântate sau că sunt un blestem, după porunca Domnului Duhurilor. 3. Și după aceea mi-au fost arătate toate tainele luminilor și ale fulgerelor, și ele luminează cu binecuvântare și rodnicie.

FRAGMENT DIN CARTEA LUI NOE (LX-LXXI)

LX. Zguduirea cerului;

Behemoth şi Leviathanul; elementele CAPITOLUL LX

1. În ziua a paisprezecea din cea de-a șaptea lună a anului 500 din viaţa lui tenohf1. În Pilda aceea am văzut[113] cum o mare cutremurare a făcut ca cerul cerurilor să se zguduie, iar oștirea Prea-înaltului, îngerii și mii și mii și zece mii de câte zece mii erau cuprinși de o mare neliniște. 2. Și Stăpânul zilelor stătea așezat pe tronul slavei Sale, iar îngerii și cei drepţi se aflau în jurul Său.

---

112 O intruziune de același tip cu xli. 3-8, xliii, xliv, probabil dintr-o apocalipsă noahică.

113 Această dată provine din Gen. 5:32 și este o dată din viața lui Noe, nu a lui Enoh; astfel, în loc de „Enoh”, trebuie să se citească „Noe”. „în ziua a paisprezecea din cea de-a șaptea lună” - ajunul sărbătorii Tabernacolului după legea levitică.

Și m-a cuprins o mare cutremurare.
Și frica a pus stăpânire pe mine.
Picioarele mi s-au muiat.
Și șalele nu m-au susţinut.
Și m-am prăvălit cu faţa la pământ.

Și Mihail a trimis un alt înger dintre cei sfinţi și acesta m-a ridicat, iar când m-a ridicat mi-a revenit duhul; căci eu nu am putut să îndur înfăţișarea cetei sale și freamătul și cutremurarea cerului. Și Mihail1 mi-a zis: „De ce ești tulburat de această vedenie? Până astăzi a fost vremea îndurării Sale; și El a fost milostiv și îndurător faţă de cei care sălăşluiesc pe pământ. 6. Și atunci când ziua, și puterea, și pedeapsa, și judecata vor veni, pe care Domnul Duhurilor le-a pregătit pentru cei ce nu se închină legir drepte, și pentru cei care tăgăduiesc judecata dreaptă, și pentru aceia care iau numele Său în deșert – în ziua aceea se va pregăti pentru cei aleși un legământ, iar pentru păcătoși un mare chin.

Când osânda Domnului Duhurilor va pogorî asupra lor, va pogorî pentru ca osânda Domnului Duhurilor să nu vină în zadar, iar copiii cu mamele lor și copiii cu taţii lor vor fi nimiciţi. După aceea, judecata va avea loc după mila și îndurarea Sa”.

Și în acea zi[114] vor fi daţi doi monștri, un monstru de parte femeiască purtând numele Leviathan, pentru a locui în adâncurile oceanului, peste izvoarele de apă. 8. Iar cel de parte bărbătească purtând numele de Behemoth1, care va ocupa cu pieptul său o mare pustie cu numele de (Duidâint1[115], în partea de răsărit a grădinii[116] unde se află cei aleși și cei drepţi, de unde strămoșul meu a fost luat, al

114 în timpul creației.

115 Cf. „țara Nod” Gen. 4:16 *[Dendain,* „judecata unui judecător” - GS].

116 Fie că este vorba de grădina pământească sau de cea cerească, este goală în xxxii. 3-6, iar drepții care au murit se află la apus -xxii; aceasta este sălașul celor drepți și aleși în vremea lui Enoh și a lui Noe, Ixi. 12, Ix. 8,23; al primilor patriarhi din vremea lui Enoh, Ixx. 2-4; al lui Enoh și Ilie în vremea lui Ilie, Ixxxix. 52; al lui Enoh în Ixv. 2 și aici. Acest pasaj (Ix. 8) și LXX reprezintă cele mai vechi mărturii ale mutării lui Enoh în Paradis. Cf. versiunea latină la Sir. 44:16 și cea etiopiană la Gen. 4:24.

șaptelea de la Adam[117], primul om pe care l-a creat Domnul. 9. L-am rugat pe celălalt înger să-mi arate puterea acelor monștri, cum au fost ei făcuţi într-o singură zi și au fost aruncaţi după aceea, unul în adâncurile mării, iar celălalt pe pământul uscat al pustiei. 10. Iar el mi-a zis: „Tu, fiu al omului[118], cauţi să cunoști ce este ascuns”.

Atunci, celălalt înger, care era cu mine și mi-a arătat ce este ascuns, mi-a spus ce este întâi și ce este în urmă în cer, în înalt, și dedesubtul pământului, în adâncime, și la marginile cerului, ca și la temelia lui. 12. Și cămările vânturilor, cum sunt împărţite vânturile, cum sunt ele cumpănite, (cum) sunt socotite porţile vânturilor, fiecare după puterea vântului, puterea luminilor lunii*[119][120], după puterea ce se potrivește; ca și împărţirea stelelor după numele lor, și cum sunt împărţite aceste împărţiri[121]. 13. Și tunetele, după locul în care cad, și toate împărţirile făcute între fulgerele ce s-ar putea aprinde, și oștirea lor ce o ascultă. 14. Căci tunetul are flocuri de odihnăf ce îi sunt hărăzite câtă vreme așteaptă răsunetul; iar tunetul și fulgerul sunt nedespărţite, și chiar dacă nu sunt una și neîmpărţite, merg laolaltă prin duh și nu se despart. 15. Căci atunci când fulgerul luminează, tunetul îşi face auzit glasul, iar duhul silește la o pauză în răstimpul bubuiturii și împarte egal între ele; căci comoara răsunetelor lor este ca nisipul, și fiecare dintre ei este strunit cât timp durează răsunetul, și este întors înapoi de puterea duhului și împins înainte în toate colţurile pământului. 16. Duhul

---

117 Cf. xciii. 3; lud. 14; Jubilee 7:39.

118 „Fiu al omului” = Noe. Cf. întrebuințarea dată de Ezechiel acestei formule, spre deosebire de cea din Pilde xlvi. 1-3.

119' Cf. xliii. 2, Iov 28:25.

120 „Luminile lunii” = diferitele faze ale acesteia.

121 Puterile naturii sunt personificate sau sunt privite ca inteligențe conștiente. Cf. Jubilee 2:2 „îngerii duhului focului” etc.; Apoc. 7:1, 2,14:18,19:17; Ase. Is. 4:18. [Această modalitate particulară, gnostică, de a face apel la duhuri și îngeri este oarecum o dovadă a originii comparativ târzii a acestor adăugiri. Această idee apare deseori în cărțile evreiești târzii. Augustin *(Quest.* 83, 79) observă: *unaquaeque res visibilis in hoc mundo habetpotestatem angelicam sibi praepositam* - GS].

mării este bărbat și viguros, și, după puterea sa, îl trage îndărăt cu un frâu, și tot așa este împins înainte și împrăștiat printre toţi munţii pământului[122]. 17. Duhul promoroacei este propriul său înger, iar duhul grindinei este un înger bun. 18. Și duhul zăpezii a părăsit cămara sa pe socoteala puterii sale – Acolo se află un duh deosebit, iar ceea ce urcă din acesta este precum fumul și se numește ger. 19. Duhul ceţii nu este unit cu acestea în cămările lor, ci are o cămară specială, căci drumul său este tslăvitj atât pe lumină, cât și pe întuneric, atât iarna, cât și vara, iar în cămara sa este un înger. 20. Și duhul picăturilor de rouă îşi are sălașul la marginile cerului, și este legat de cămările ploii, iar drumul său este în timpul iernii și verii, și norii săi sunt legaţi de cei ai ceţii, unul dând celuilalt. 21. Atunci când duhul ploii iese din cămara sa, îngerii vin și deschid cămara și îl conduc afară, și când este răspândit peste tot pământul se unește cu apa de pe pământ. Și de fiecare dată când se unește cu apa de pe pământ… 22. Căci apele sunt pentru cei ce trăiesc pe pământ, întrucât ele sunt hrană pentru pământ de la Prea-înaltul care este în cer; de aceea există o măsură pentru ploaie, de care se îngrijesc îngerii. 23. Aceste lucruri le-am văzut spre Grădina celor drepţi. 24. Și îngerul păcii care se afla cu mine mi-a zis: „Acești doi monștri, făcuţi după măreţia lui Dumnezeu, vor hrăni…

LXI. Îngerii pornesc să măsoare Paradisul; judecata celor drepţi de către Cel Ales; proslăvirea Alesului și a lui Dumnezeu

CAPITOLUL LXI

Și am văzut în zilele acelea funiile lungi ce li s-au dat acelor îngeri, și și-au luat aripr și au zburat, și au pornit spre miazănoapte[123].

1. Și l-am întrebat pe înger[124], zicându-i: „De ce au luat acești (îngeri) funiile și au plecat?” Și el mi-a zis: „Au

122 Aici sunt explicate fluxul și refluxul mării, care, de asemenea, se presupune că umple râurile munților.

123 Probabil către Paradis.

124 îngerul păcii.

plecat să măsoare”.

Și îngerul care era cu mine a zis:

„Ei vor aduce măsurile celor drepţi.

Și funiile celor drepţi celor drepţi.

Pentru ca ei să se bizuie pe numele Domnului Duhurilor în vecii vecilor.

Aleșii vor locui cu aleșii.

Și acestea sunt măsurile ce vor fi date credinţei şi care vor întări dreptatea.

Aceste măsuri vor descoperi tainele adâncurilor pământului.

Și pe cei care au pierit în pustiu.

Și pe cei care au fost mâncaţi de fiare.

Și pe cei care au fost mâncaţi de peștii din mare.

Ca ei să poată să se întoarcă și să se așeze în ziua Alesului;

Căci niciunul nu va fi nimicit înaintea Domnului Duhurilor.

Și niciunul nu poate fi nimicit.

Și toţi cei care sălăşluiesc în înaltul cerului1 au primit o poruncă și o putere, și o singură voce[125], și o singură lumină precum focul.

2. Și (cu) primele lor cuvinte l-au binecuvântat pe Acela[126].

L-au proslăvit și l-au lăudat cu înţelepciune.

Și ei erau înţelepţi în ce grăiau și în duhul vieţii.

Și Domnul Duhurilor l-a așezat pe Ales pe tronul de slavă.

Și el va judeca toate lucrările celor sfinţi din înaltul cerului.

Și faptele lor vor fi așezate în balanţă.

Și atunci când el îşi va ridica faţa

Pentru a judeca căile lor ascunse prin cuvântul numelui Domnului Duhurilor.

Și făgașul lor după calea judecăţii celei drepte a

125 „O singură voce”, cf. 2 Bar. 30:2 „o singură adunare a unui singur gând”.

126 Domnul Duhurilor sau, altfel, Alesul, *vi* 5.

Domnului Duhurilor.

Atunci, cu toţii într-un singur glas, vor grăi și vor binecuvânta.

Vor slăvi și vor preamări și vor sărbători numele Domnului Duhurilor.

Și El va chema toată oștirea văzduhului, pe toţi sfinţii din înalt și oștirea lui Dumnezeu, pe heruvimi, serafimi și ophanimr și pe toţi îngerii puterilor, îngerii stăpânirilor[127], pe Cel Ales și pe celelalte puteri ale pământului (și) apei[128]. 11. În ziua aceea se va înălţa un singur glas și va binecuvânta, și va slăvi, și va preamări în duhul credinţei, în duhul înţelepciunii, în duhul îngăduinţei, în duhul îndurării, în duhul judecăţii și păcii, și în duhul bunăvoinţei, toţi spunând într-un singur glas: „Binecuvântat este El, fie numele Domnului Duhurilor binecuvântat în vecii vecilor”. îl vor binecuvânta

Toţi cei care nu dorm în înaltul cerului:

!

Toţi sfinţii care se află în cer.

Și toţi aleșii care sălăşluiesc în grădina vieţii.

Și fiecare duh al luminii care are puterea să binecuvânteze, să proslăvească, să preamărească și să se închine numelui Tău binecuvântat.

Și toată făptura va slăvi și va binecuvânta peste măsură numele Tău în vecii vecilor.

Căci mare este mila Domnului Duhurilor și îndelung răbdător este El.

Și toate lucrările Sale și tot ce a creat El le-a descoperit celor drepţi și celor aleși în numele Domnului Duhurilor”.

LXII. Judecata regilor și a celor puternici;
fericirea celor drepţi

CAPITOLUL LXII

Și astfel Domnul a poruncit regilor, celor preamăriţi și celor puternici, precum și celor care sălăşluiesc pe pământ și le-a spus: „Deschideţi ochii și ridicaţi-vă frunţile dacă îl

127 Cf. Rom. 8:38; Ef. 1:21; Col. 1:16; Test. 12 Patr. Levi 3:8.

128 Puterile angelice inferioare care stăpânesc natura.

puteţi recunoaşte pe Cel Ales”.

1 Un duh bun, uman sau angelic. Cf. cviii. 11; Luc. 16: 8.

Și Domnul Duhurilor l-a așezat pe tronul slavei Sale

Și duhul dreptăţii a fost revărsat asupra sa, Cuvântul gurii sale îi va omorî pe toţi păcătoșii şi toţi nedrepţii vor fi nimiciţi din faţa sa.

Și acolo se vor ridica în ziua aceea toţi regii, cei puternici.

Cârmuitorii și cei ce stăpânesc pământul.

Și vor vedea și vor recunoaşte Cum stă el pe tronul slavei sale, şi cum dreptatea este judecată în faţa sa.

Și niciun cuvânt mincinos nu este rostit în faţa sa.

Și durerea lor va fi ca a unei femei aflate în chinurile facerii.

Când copilul ei iese din pântece

Și are dureri când naște.

O parte dintre ei se vor uita la cealaltă

Și se vor îngrozi.

Și îşi vor pleca frunţile.

Și vor fi cuprinși de durere

Când îl vor vedea pe acel Fiu al Omului[129] stând pe tronul slavei sale.

Și regii și cei puternici împreună cu toţi cei stăpânesc pământul îl vor binecuvânta și vor aduce laude celui care stăpânește totul și care a fost ascuns.

1. Căci, încă de la începuturi, Fiul Omului a fost ascuns.

Și Prea-înaltul l-a ţinut în prezenţa măreţiei Sale.

---

129 „Fiu al omului” *a-m,* „Fiul femeii” *m, S-* [Expresia „fiul femeii” se găsește numai aici, dintre toate scrierile apocrife. Aceasta este o dovadă a originii creștine a Pildelor, din moment ce ideea unui Mesia misterios ce vine de sus și dintr-un om ales, născân- du-se pe cale firească, nu putea fi introdusă până ce Cristos nu s-a întrupat. Dar trebuie să ținem cont că Mesia din Pilde este departe de a fi o ființă divină... Mai mult, ținând seama că traducătorii Bibliei etiopiene introduceau deseori expresii neotes- tamentare în VT (cf. Herzog, *R. E.,* xii. P. 310), este foarte posibil ca termenul *femeie* să fi fost introdus de traducătorul crestin sau de către copist în locul termenului *om,* având în vedere că *beezit* (femeie) și *beeze* (om) se deosebesc printr-o singură literă - GS.]

Și l-a descoperit celor aleși.
Și adunarea celor aleși și a celor sfinţi va fi semănată.
Și toţi cei aleși vor sta în ziua aceea înaintea lui.
Și toţi regii, toţi cei puternici, cei preamăriţi și toţi cei care stăpânesc pământul
Vor cădea cu feţele la pământ înaintea sa.
Se vor închina și îşi vor pune nădejdea în Fiul Omului.
Se vor ruga lui și vor implora milă de la el.
Și Domnul Duhurilor îi va sili atât de mult încât ei vor pleca degrabă de lângă El
Și feţele li se vor umple de rușine.
Și întunericul se va adânci pe chipurile lor.
Și El îi va da îngerilor pentru a fi pedepsiţi, Pentru a se răzbuna pe ei din pricină că i-au asuprit pe copiii și pe aleșii Săi.
Și drepţii și aleșii Săi îi vor privi
Și se vor veseli pe seama lor.
Căci mânia Domnului Duhurilor a coborât peste ei.
Și sabia Lui s-a înecat în sângele lor.
Iar cei drepţi și cei aleși vor fi mântuiţi în ziua aceea.
Și de atunci nu vor mai vedea feţele păcătoșilor și ale celor nedrepţi.
Și Domnul Duhurilor va rămâne peste ei, şi ei vor mânca împreună cu Fiul Omului
Și se vor culca și se vor trezi în vecii vecilor.
Cei drepţi și cei aleși se vor ridica de la pământ
Și vor înceta să aibă frunţile plecate.
Și vor fi înveșmântaţi cu straie de slavă.
Și acestea vor fi veșmintele de viaţă de la Domnul Duhurilor:
Și veșmintele voastre nu se vor învechi.
Și nici slava voastră nu va trece de la voi în faţa Domnului Duhurilor.

LXIII. Căinţa zadarnică a regilor și a celor puternici

CAPITOLUL LXIII

1. În zilele acelea cei puternici și regii care stăpânesc pământul (îl) vor implora să li se dea răgaz din mâinile

îngerilor pedepsei cărora au fost încredinţaţi, pentru ca ei să se plece și să se închine înaintea Domnului Duhurilor și să-și mărturisească păcatele în faţa Lui. 2. Și ei să-L binecuvânteze și să-L slăvească pe Domnul Duhurilor, și să spună:

„Binecuvântat este Domnul Duhurilor, Domnul împăraţilor.

Domnul celor puternici, Domnul celor avuţi.

Domnul slavei, Domnul înţelepciunii.

Și minunată este puterea Ta în fiecare taină din neam în neam.

Și slava Ta în vecii vecilor.

Adânci și nesfârșite sunt tainele tale.

Și neţărmurită este dreptatea Ta.

Noi vedem acum că trebuie să-L slăvim

Și să-L binecuvântăm pe Domnul împăraţilor și pe cel care este rege peste toţi regii”.

Și ei vor spune:

„Dacă am avea ușurare, am slăvi, am mulţumi

Și ne-am mărturisi credinţa înaintea slavei sale!

Și acum noi ne dorim puţină ușurare și nu o putem găsi.

Am căutat-o din răsputeri și nu am dobândit-o;

Lumina a dispărut din faţa noastră;

Și acum întunericul ne este sălaș în vecii vecilor.

Căci noi nu am crezut înaintea Lui

Și nici nu am slăvit numele Domnului Duhurilor, [nici nu l-am slăvit pe Domnul nostru].

Căci nădejdea noastră stătea în sceptrul împărăţiei noastre

Și în slava noastră.

Și, în ziua în care vom cunoaşte suferinţa și tulburarea, El nu ne va mântui.

Și nu vom afla răgaz pentru mărturisire

Căci Dumnezeul nostru este drept în toate lucrările, judecăţile și în dreptatea Sa.

Și judecăţile Sale nu ţin seama de oameni.

Și noi fugim din faţa Lui din pricina faptelor noastre.

Și toate păcatele noastre sunt numărate cu

dreptate”.

Ei îşi vor spune unii altora: „Sufletele noastre sunt încărcate de averi nedrepte, dar nu ne pot opri să coborâm de acolo în tpovaraj” 1 Sheolului*[130]”.

După aceea li se vor acoperi feţele de întuneric

Și de rușine în fața acelui Fiu al Omului.

Și vor fi luaţi de lângă el.

Și sabia va rămâne înaintea sa, în mijlocul lor.

Așa grăit-a Domnul Duhurilor: „Aceasta este hotărârea și judecata Mea împotriva celor puternici, a regilor, a celor preamăriţi și a celor care stăpânesc pământul înaintea Domnului Duhurilor”.

LXIV. Vedenia îngerilor căzuţi în locul unde sunt aceștia osândiţi 9 9

CAPITOLUL LXIV

Am mai văzut și alte forme ascunse în acel loc. 2. Am auzit vocea îngerului spunând: „Aceștia sunt îngerii care au coborât pe pământ, și care au arătat tainele copiilor oamenilor, și care au ademenit copiii oamenilor să păcătuiască”.

LXV. Enoh îi prevestește lui Noe potopul și cum acesta va fi ferit CAPITOLUL LXV

1. Și în acele zile Noe a văzut cum pământul se scufundase și cum nimicirea era aproape. 2. Și el a plecat de acolo și s-a dus la marginile pământului și a strigat cu putere după strămoșul său, Enoh; și Noe a strigat de trei ori cu un glas plin de amărăciune: „Auzi-mă, auzi-mă, auzi-mă!” 3. Și am spus către el: „Spune-mi ce se petrece pe

130 „Sheol”. (1) Cea mai veche perspectivă asupra acestui cuvânt apare, de pildă, în Iov 30:23; Num. 16:30. Este locul destinat tuturor celor vii, se află sub pământ și este tărâmul nimicirii, uitării și tăcerii. Individul își continuă existența, dar fără a avea parte de bucurie și contact cu Dumnezeu sau cu alți oameni. Cei buni și cei răi merg împreună, dar sunt reproduse deosebirile ce țin de familie, de naționalitate și cele sociale valabile în lumea de deasupra. Cf. Hadesul homeric. (2) în secolul al II-lea î.Hr., doctrina recompensei viitoare și cea a învierii a schimbat ideea de Sheol într-una a unui loc al răscumpărării și a unui loc ca stare intermediară (cf. li. 1). (3) Datorită faptului că învierea era numai a celor drepți, Sheolul a ajuns să însemne iad sau Gheenă, ca sălaș preliminar sau permanent al sufletelor păcătoase (Ixiii. 10, xcix. 11). Vezi Charles, *The Doctrine of a Future Life*.
Bousset sugerează că acest vers este o interpolare. Se aseamănă cu Ixii. 10.

pământ, căci pământul este într-o stare atât de rea și se zdruncină așa, dacă nu cumva voi pieri și eu odată cu acesta?” 4. După care s-a petrecut o mare tulburare pe pământ, iar o voce s-a auzit din cer și eu am căzut la pământ. 5. Și strămoșul meu, Enoh, a venit și s-a așezat lângă mine și mi-a zis: „De ce m-ai strigat cu un glas atât de amar și de plin de jale?

Domnul a dat o poruncă pentru cei ce sălăşluiesc pe pământ – ca ei piară, căci au aflat toate tainele îngerilor, toate silniciile demonilor, toate puterile lor – cele mai tainice dintre ele –, toate puterile celor care practică magia, puterea vrăjitoriei și puterea celor care făuresc chipuri turnate pretutindeni pe pământ[131]; 7. Și cum este produs argintul din ţărâna pământului, și cum metalul moale poate fi extras din pământ. 8. Căci plumbul și cositorul nu sunt produse din pământ ca și primele, un izvor este cel care le produce, și acolo se află un înger, și acel înger este unul deosebit”. 9. Apoi, strămoșul meu, Enoh, m-a prins de mână și m-a ridicat, zicându-mi: „Du-te, căci eu l-am întrebat pe Domnul Duhurilor despre această tulburare de pe pământ. 10. Și El mi-a zis: «Din pricina nelegiuirilor lor, li s-a hotărât judecata și aceasta nu va fi înlăturată de Mine nicicând. Din pricina vrăjitoriilor ce le-au căutat și le-au învăţat, pământul și cei ce se află pe el vor fi nimiciţi». 11. Și aceștia nu vor avea niciodată loc de căinţă, căci ei le-au arătat tainele, și ei sunt cei osândiţi; cât despre tine, fiul meu, Domnul Duhurilor știe că ești curat și fără vină în această ocară adusă tainelor.

Și El a hărăzit ca numele tău să stea printre cele sfinte.

Și te va păstra pe tine dintre cei care locuiesc pământul.

Și a hărăzit dreptei tale seminţe stăpânire și mare cinste.

Și din sămânţa ta va ieși izvorul celor drepţi și sfinţi, care vor fi fără număr, în veci”.

LXVI. Îngerii apelor cărora li s-a dat poruncă să le ţină în frâu

131 Potopul se datorează stricăciunii aduse prin îngeri.

CAPITOLUL LXVI

Apoi mi-a arătat îngerii pedepselor care sunt pregătiţi să vină și să descătușeze toate puterile apelor aflate sub pământ pentru a aduce judecată și nimicire tuturor celor care [se află și] îşi au sălașul pe pământ. 2. Și Domnul Duhurilor a dat poruncă îngerilor care porniseră ca ei să nu facă apele să se ridice, ci să le ţină în frâu; căci acei îngeri aveau putere peste ape. 3. Și eu am plecat din preajma lui Enoh.

LXVII. Făgăduinţa dată de Dumnezeu lui Noe; locurile unde vor fi judecaţi îngerii și regii

CAPITOLUL LXVII

1. Și în acele zile cuvântul lui Dumnezeu a venit asupra mea și mi-a zis: „Noe, soarta ta a ajuns înaintea Mea, o soartă fără de vină, o soartă a iubirii și a cinstei[132] [133].2. Și acum îngerii meșteșugesc o (lucrare) din lemn[134], iar când ei vor încheia lucrarea lor îmi voi pune mâna peste ea și o voi păzi, și din ea va ieși sămânţa vieţii și se va produce o schimbare ca pământul să nu rămână nelocuit. 3. Și Eu voi da tărie seminţei tale înaintea Mea în vecii vecilor, și îi voi răspândi pretutindeni pe cei ce se află cu tine: și ei nu vor fi neroditori pe faţa pământului, ci vor fi binecuvântaţi și se vor înmulţi pe pământ în numele Domnului”.

4. Și El îi va întemniţa pe îngerii care au arătat nedreptate în acea vale aprinsă pe care strămoșul meu, Enoh, mi-a arătat-o la apus*[135], printre munţii de aur, de argint, de fier, de metal moale și de cositor. 5. Și am văzut acea vale în care era o mare frământare și apele fiind învolburate. 6. Și când s-au petrecut toate acestea, din acel metal topit și din frământarea ce se petrecea în acel loc se ridica un miros de pucioasă și era legat de acele ape, iar

---

132 Aceștia se ocupă doar de a doua judecată din Pilde. Aici se spune, în mod eronat, că sunt agenți ai Potopului și îngerii care stăpânesc apele. Cf. liv. 7 și Ix. 16; Apoc. 16:5.

133 Cf. Gen. 6:9.

134 în Ixxxix. 1, însuși Noe este cel care construiește corabia.

135 împrumut din Iii. 1. Confuzia geografică crește.

valea aceea a îngerilor care au călăuzit (omenirea) spre greșeală ardea dedesubtul pământului[136]. 7. Și prin văile acestuia ies râuri de foc, unde sunt pedepsiţi îngerii care i-au împins spre rătăcire pe cei de pe pământ.

Dar apele acelea' vor sluji în acele zile1 [137] pentru regi, pentru cei mari, pentru cei puternici și pentru cei ce se află pe pământ, spre tămăduirea trupurilor, dar și pentru pedepsirea duhului[138]; duhul lor este plin de dorinţă, pentru ca ei să fie pedepsiţi în trupurile lor[139], căci ei l-au tăgăduit pe Domnul Duhurilor, și văd pedeapsă zilnică și tot nu cred în numele Său. 9. Și cum trupurile lor sunt arse tot mai mult, o schimbare se va petrece și în duhul lor în vecii vecilor; căci niciunul nu va mai rosti vreun cuvânt mincinos în faţa Domnului Duhurilor. 10. Căci judecata va cădea asupra lor pentru că au credinţă în dorinţa trupurilor lor și tăgăduiesc Duhul Domnului[140].11. Și aceleași ape se vor schimba în acele zile; căci atunci când îngerii aceia vor fi pedepsiţi în acele ape, izvoarele apelor îşi vor schimba starea în care se află, iar când îngerii vor urca, apa izvoarelor va deveni rece[141].12. Și l-am auzit pe Mihail spunând: „Această judecată cu care îngerii sunt judecaţi este o mărturie pentru regii cei mari care stăpânesc pământul". 13. Căci aceste ape ale judecăţii slujesc la tămăduirea trupurilor regilor și a dorinţei trupurilor lor; de aceea, ei nu vor vedea și nu vor crede că acele ape se vor schimba și vor deveni foc ce arde la nesfârșit.

LXVIII. Mihail și Rafael, uimiţi de asprimea judecăţii

---

136 Se credea că sub Gheena se afla un foc subteran.

137 Izvoarele calde rezultă din întâlnirea de sub pământ a apei și a focului prin care erau pedepsiți îngerii. Irod cel Mare s-a folosit de un astfel de izvor, Callirhoe, aflat la est de Marea Moartă, Joseph. *Ant.* xvii. 6. 5. Cf. izvoarele termale din Machaerus, Joseph. *Bell. lud.* vii. 6. 3.

138 „Pedepsirea duhului", la judecata finală.

139 „Pedepsiți în trupurile lor". în momentul de față păcatul duhului lor aduce suferință numai asupra trupului, care este tămăduit de ape, dar în Gheena vor suferi atât duhul, cât și trupul.

140 „Tăgăduiesc Duhul Domnului". Această formulă este unică la Enoh.

141 Cf. Origen, *c. Celsum* v. 52.

CAPITOLUL LXVIII

1. După aceea, strămoșul meu, Enoh, mi-a dat învăţătura tuturor tainelor din carte în Pildele care i-au fost înfăţișate, și el mi le-a adunat în cuvintele cărţii Pildelor1[142]. 2. Și în ziua aceea Mihail i-a zis lui Rafael: „Puterea duhului[143] mă face să mă cutremur[144] din pricina asprimii judecăţii lucrurilor tainice[145], a judecăţii îngerilor: cine poate să îndure judecata aspră care a fost îndeplinită și în faţa căreia se risipesc?” 3. Și Mihail i-a zis din nou lui Rafael: „Cine să fie cel a cărui inimă să nu fie înmuiată de toate acestea și a cărui liniște să nu fie tulburată de acest cuvânt de judecată (ce) a fost coborât asupra lor din pricina celor care i-au ademenit astfel?” 4. Și când Mihail se afla în faţa Domnului Duhurilor, i-a zis lui Rafael astfel: „Nu le voi ţine partea în faţa Domnului, căci Domnul Duhurilor s-a mâniat pe ei că s-au purtat ca dumnezeii. 5. De aceea, tot ce stă ascuns va veni asupra lor în vecii vecilor; căci nici înger și nici om1 nu vor avea parte (din aceasta), ci numai ei și-au primit judecata în veci”.

LXIX. Numele şi însărcinările (îngerilor căzuţi și ale) demonilor; jurământul de taină

CAPITOLUL LXIX

Și după această judecată îi vor îngrozi și îi vor face să tremure[146] pentru cele arătate locuitorilor pământului.

Și iată numele acelor îngeri [și acestea sunt numele lor: primul dintre ei este Samiază, al doilea Artâqâfă și al treilea Armên, al patrulea Kôkabêl, al cincilea fâûrâêlj –, al șaselea Rûmiâl, al șaptelea Dâniâl, al optulea înêqâêlf, al nouălea Barâqêl, al zecelea Azâzêl, al unsprezecelea Armârôs, al doisprezecelea Batraiâl, al treisprezecelea j-

142 De observat că Pildele existau deja ca operă completă la îndemâna celui care le-a scris, care mărturisește cum le-a combinat cu fragmentele noahice.

143 „Puterea duhului” O formulare stranie. Halévy sugerează faptul că „putere” aici = Ṭ>, cu sensul de „pedeapsă”.

144 în text = „mă provoacă” = ‘OvnNX

145 Probabil pedeapsa dată pentru tainele divulgate de diavoli.

146 „Nici înger și nici om” nu vor suferi chinurile îndurate doar de acești îngeri căzuți.

Busasêialţ, al paisprezecelea Hanânêl, al cincisprezecelea tâûrêlf și al șaisprezecelea Sâmâpêsâêl, al șaptesprezecelea letrêl, al optsprezecelea Tûmâêl, al nouăsprezecelea Tûrêl, al douăzecilea (Rumââlţ, al douăzeci și unulea Izêzeel. 3. Și aceștia sunt căpeteniile îngerilor lor și numele avute de aceștia, și iată căpeteniile care se află peste o sută, peste cinzeci și peste zeci].

4. Numele primului este leqôn1, adică cel care i-a adus la rătăcire pe (toţi] fiii lui Dumnezeu și i-a adus jos pe pământ, și i-a împins la rătăcire cu fiicele oamenilor*[147]. 5. Și al doilea se numea Asbeêl[148], el a dat fiilor sfinţi ai lui Dumnezeu poveţe nedrepte și i-a împins la rătăcire, încât ei și-au întinat trupurile cu fiicele oamenilor. 6. Al treilea se numea Gâdreêl[149]; el este cel care a arătat copiilor oamenilor toate loviturile de moarte, și el este cel care a ispitit-o pe Eva și care a arătat (fiilor oamenilor armele care aduc moartea: (scutul și platoșa, sabia pentru luptă și toate armele ce aduc moartea copiilor oamenilor. 7. Și acestea au pornit din mâna lui împotriva celor de pe pământ din acea zi pentru veșnicie. 8. Al patrulea se numea Pênêmûe1; el i-a învăţat pe copiii oamenilor ce-i amărăciunea și desfătarea, și i-a învăţat toate secretele înţelepciunii lor. 9. Și a învăţat omenirea să scrie cu cerneală și pergament, și prin urmare mulţi au păcătuit din veci în veci până azi*[150]. 10. Căci oamenii nu au fost creaţi în acest scop, ca ei să îşi dovedească buna lor credinţă cu ajutorul condeiului și cernelii. 11. Ci oamenii au fost creaţi asemenea îngerilor, pentru ca ei să rămână curaţi și drepţi,

---

147 în Pilde, diavolii și îngerii căzuți sunt văzuți ca fiind diferiți. Ultimii au căzut în vremea lui lared în i-xxxvi și xci-civ. Aici totuși rolurile celor doi se confundă: Azâzêl este cauza păcatului în i-xxxvi (x. 8), iar Samîazâz în vi. 3, ix. 7.

148 „Cel ce îl părăsește pe Dumnezeu” sau (Schmidt) „gândul lui Dumnezeu”.

149 Un Diavol ce a ispitit-o pe Eva. în viii. 1 Azâzêl este cel care făurește armele de război. în aramaică i se spune Gadreel = „Dumnezeu este ajutorul meu” bN’Tjy.

150 Arta scrisului este o dovadă a decăderii rasei umane. Cuvântul rostit ar trebui să fie o garanție suficientă pentru cei drepți.

iar moartea, care nimicește totul, să nu poată să îi ajungă; dar prin cunoaşterea ce li s-a dat [de către îngeri], aceștia încep să piară, și această putere fină mistuie și pe mineţ. 2. Al cincilea se numea Kâsdeia; el este cel care a arătat copiilor oamenilor toate loviturile duhurilor şi ale demonilor, loviturile fătului din pântece, ca acesta să moară, [loviturile sufletului], mușcăturile șarpelui, loviturile ce se petrec în timpul căldurii de la amiază, fiul șarpelui ce se numește Tabâët. 13. Și aceasta este tsarcinaţ lui Kâsbeêl, căpetenia jurământului pe care el l-a arătat celor sfinţi atunci când locuia în înaltul slavei, şi numele acestuia este Bâcă. 14. Acest (înger) i-a cerut lui Mihail să-i arate numele ascuns, ca el să-l rostească în jurământ, pentru ca în faţa jurământului și a numelui să se înfioare cei care au dezvăluit copiilor oamenilor tot ce era tainic. 15. Și aceasta este puterea jurământului, căci el este puternic și tare; și el a așezat acest jurământ Akie în mâinile lui Mihail.

Și acestea sunt secretele jurământului…

Și ei sunt întăriţi de jurământul său;

Și cerul a fost atârnat mai înainte ca lumea să fie făcută.

Și prin asta pământul a fost întemeiat pe apă.

Iar din adâncurile tainice ale munţilor ţâșnesc ape minunate.

De la facerea lumii pentru totdeauna.

Prin acel jurământ a fost creată marea.

Iar ca ţtemei al acesteia ţ El a pregătit nisip pentru vremea dezlănţuirii (ei).

Și nu va îndrăzni să treacă de jurământ de la crearea lumii până în veci.

Prin acel jurământ, adâncurile au fost întărite.

Și rămân și nu se mișcă din locul lor în veci.

Prin acel jurământ, soarele și luna îşi săvârșesc mersul lor.

Şi nu se abat de la rânduiala lor în veci.

Prin acel jurământ, stelele îşi săvârșesc mersul lor.

Și El le strigă după nume lor.

Iar ele îi răspund în veci.

[22. Tot așa, duhurile apei, ale vânturilor și ale tuturor zefirilor, și căile (lor) din cele patru hotare ale vânturilor. 23. Acolo sunt ţinute vocile tunetu*f* lui și lumina fulgerelor, acolo sunt ţinute cămările grindinei, cămările promoroacei, cămările ceţii și cămările ploii și picăturilor de rouă. 24. Și toate acestea îşi au credinţa și sunt recunoscătoare înaintea Domnului Duhurilor, și (îl) slăvesc cu toată puterea lor, și hrana lor este fiecare recunoștinţă ce i-o aduc: aduc mulţumiri, slăvesc și preamăresc numele Domnului Duhurilor în vecii vecilor. J

Acest jurământ are putere asupra lor

Și prin el [sunt ocrotite și [căile le sunt ocrotite.

Și drumul lor nu le este nimicit.

Încheierea celei de-a treia Pilde

Și mare era bucuria printre ele.

Și aduceau binecuvântări, și slăveau, și preamăreau.

Căci numele Fiului Omului le-a fost descoperit[151].

Și el s-a așezat pe tronul slavei sale.

Și Fiului Omului i s-a dat suma judecăţii.

Și el a făcut ca păcătoșii să moară și să fie nimiciţi de pe faţa pământului.

Iar cei care au condus lumea spre pierzanie.

Cu lanţuri vor fi aceștia legaţi.

Și vor fi întemniţaţi în locul lor de nimicire.

Și toate lucrările lor vor dispărea de pe faţa pământului.

Şi de atunci nu va mai exista niciun rău;

Căci Fiul Omului s-a ivit

Și s-a așezat pe tronul de slavă.

Și tot răul va fugi din faţa sa, Iar cuvântul Fiului Omului va ieși

Și va fi puternic înaintea Domnului Duhurilor. Aceasta este a treia Pildă a lui Enoh.

LXX. Ultima răpire a lui Enoh CAPITOLUL LXX

1. După ce s-au petrecut acestea, numele său a fost

151 Cf. Apoc. 2:17, 3:12. Vezi, de asemenea, 1 En. xlviii. 7, lxii. 7.

[1] A se observa preexistența Fiului Omului sugerată aici.

ridicat, în timpul vieţii sale, în înalt, la acel Fiu al Omului și la Domnul Duhurilor, din mijlocul celor care locuiesc pe pământ. 2. Și el a fost ridicat în înalt în carele duhului, iar numele său a dispărut dintre aceștia. 3. Și din ziua aceea nu mă mai număram printre ei. Și el m-a așezat între cele două vânturi, între miazănoapte și apus, unde îngerii luaseră funiile pentru a măsura pentru mine locul celor aleși și celor drepţi. 4. Și acolo i-am văzut pe patriarhi și pe cei drepţi, care sălăşluiau în acel loc încă de la începuturi.

LXXI. Două vedenii mai timpurii ale lui Enoh

CAPITOLUL LXXI

După aceea, duhul meu a fost mutat1
Și s-a suit la ceruri.
Și i-am văzut pe fiii cei sfinţi ai lui Dumnezeu1[152].
Aceștia călcau pe flăcări de foc.
Veşmintele lor erau albe.
Iar chipurile le aveau precum zăpada.
Am văzut două râuri de foc.
Şi lumina acelui foc strălucea ca hiacintul[153].
Și am căzut cu faţa la pământ înaintea Domnului Duhurilor.
Și Îngerul Mihail, [unul dintre arhangheli], m-a prins de mâna dreaptă.
Și m-a ridicat și mi-a arătat drumul către toate tainele.
Mi-a arătat toate tainele dreptăţii.
Mi-a arătat toate tainele marginilor cerului, Toate cămările stelelor și toţi luminătorii.
De unde pleacă aceștia în faţa celor sfinţi.
Și el mi-a luat duhul în cerul cerurilor.
Și am văzut acolo ceva ca o construcţie din pietre de cristal.
Și între aceste pietre erau limbi de foc.
Și duhul meu a văzut cercul care împresura acea casă

152[1] Textul are „fii ai îngerilor sfinți”. Vezi Ixix. 4,5, cvi. 5. Expresia „fii ai lui Elohim” din Gen. 6 reprezintă sursa acestei formule.

153 Piatră semiprețioasă de culoare galben-roșiatică.

de foc.
Și în cele patru laturi ale acesteia se aflau râuri de foc.
Care înconjurau casa aceea.
Și de jur-împrejur se aflau Serafimi, Heruvimi și Ophanimi.
Aceștia sunt cei care nu dorm
Și au în pază tronul slavei Sale.
Și am văzut îngeri nenumăraţi.
Mii și mii și miriade și miriade, Ce înconjurau casa aceea.
Mihail, Rafael, Gabriel, Phanuel
Și sfinţii îngeri ce se află deasupra cerurilor, Ce intrau şi ieșeau din casa aceea.
Şi au ieșit din casa aceea.
Mihail și Gabriel, Rafael și Phanuel, şi nenumăraţi alţi îngeri.
Și împreună cu ei era Stăpânul zilelor, Capul său era alb și pur precum lâna.
Și avea un veșmânt de negrăit.
Am căzut cu faţa la pământ
Și întreg trupul mi s-a destins.
Iar duhul mi s-a transfigurat;
Și am strigat cu voce tare.
…cu duhul puterii.
Și am binecuvântat și am slăvit și am preamărit.
Și binecuvântările ce au ieșit din gura mea au fost pe plac Stăpânului zilelor. 13. Și Stăpânul zilelor a venit împreună cu Mihail și Gabriel, Rafael și Phanuel, cu mii și mii și miriade și miriade de îngeri nenumăraţi.
[Pasaj pierdut, în care Fiul Omului este descris ca însoţindu-l pe Stăpânul zilelor și unde Enoh îl întreabă pe unul dintre îngeri (ca și în XLVI. 3) cine este Fiul Omului.]
Și el (adică îngerul) s-a apropiat de mine și m-a salutat cu vocea sa și a zis către mine:
„Acesta este Fiul Omului, care s-a născut pentru dreptate;
Și dreptatea se află peste el.

Și dreptatea Stăpânului zilelor nu îl părăsește”.

Și a zis către mine:

„El coboară asupra ta pacea în numele veacului ce va să vină;

Căci de aici a venit pacea încă de la facerea lumii.

Nu susţin, așa cum face Bousset, *Rel. des. Jud.* 348, Dalman, *Worte Jesu* 200, că textul nostru îl ridică pe Enoh la demnitatea de Mesia.

Și așa va rămâne în tine pentru totdeauna și pe vecie.

Și toţi vor merge pe căile sale de vreme ce dreptatea nu l-a părăsit niciodată;

Cu el îşi vor afla ei sălașurile, și cu el moștenirea lor.

Și nu se vor mai despărţi nicicând și pe vecie.

Fiul Omului va avea viaţă lungă.

Iar cei drepţi vor avea pace și o cale dreaptă în numele Domnului Duhurilor în vecii vecilor”.

Harta Lumii *(fragment),* piatră, Babilon

CARTEA MERSULUI LUMINĂTORILOR CEREȘTI (LXXII-LXXXII)

LXXII. Soarele

CAPITOLUL LXXII

1. Cartea mersului luminătorilor cerești, relaţiile fiecăruia, după poziţiile, influenţele și perioadele lor, după numele și locurile lor de origine și după lunile lor, pe care Uriel, îngerul cel sfânt, care se afla cu mine și care era cârmuitorul lor, mi le-a arătat. Și el mi-a arătat toate legile lor exact așa cum sunt ele, cum este cu toate veacurile

lumii până când se va săvârși noua creaţie ce va dura pe veci. 2. Aceasta este prima lege a luminătorilor: luminătorul Soare răsare prin porţile cerului aflate la răsărit și apune intrând pe porţile cerului care sunt la apus. 3. Și am văzut șase porţi prin care Soarele răsare, și șase porţi prin care apune; și luna răsare și apune prin aceste porţi, ca și cârmuitorii stelelor împreună cu cei pe care-i cârmuiesc: șase la răsărit și șase la apus, una urmând celeilalte într-o rânduială desăvârșită; iar la stânga și la dreapta[154] acestor porţi se găsesc multe ferestre. 4. Întâi se vede înaintând marele luminător numit Soare, iar circumferinţa1 să este asemeni circumferinţei ce***-l J***

rului, și el este plin de foc strălucitor și dogoritor. 5. Carul cu care urcă este condus de vânt, și soarele coboară din cer și se întoarce pe la miazănoapte pentru a ajunge la răsărit, și este călăuzit[155] în așa fel încât ajunge la poarta potrivită (lit. „Această poartă”) și strălucește pe faţa cerului. 6. Astfel se înalţă el în prima lună[156] din poarta cea mare[157], care este a patra [dintre cele șase porţi de la răsăriţi. 7. La cea de-a patra poartă, de unde soarele răsare în prima lună, se găsesc douăsprezece deschizături prin care ies flăcări, atunci când acestea sunt deschise la vremea lor. 8. Când soarele se ridică pe cer, el iese pe cea de-a patra poartă, timp de treizeci de dimineţi succesive, și apune exact în cea de-a patra poartă din partea de apus a cerului[158]. 9. În această perioadă ziua devine mai lungă pe

154 Vezi *Epopeea creației v. 9* babiloniană; *K.* A. *T.*[3] 619, 630.

155 Un disc sau o sferă.

156 Prima lună a evreilor, Abib (Ex. 13:4 [numindu-se *Abib,* „luna cerealelor”, până la sfârșitul exilului, iar după aceea *Nisan* - GS]), perioada echinocțiului de primăvară. Atunci începe anul calendaristic și corespunde lui aprilie.

157 Care se deosebește de cele douăsprezece ferestre ale fiecărei porți (Ixxii. 3, Ixxv. 7), cu flăcările lor dogorâtoare.

158 Autorul înlocuiește semnele zodiacale păgâne cu porți, cf. „cămara” din Ps. 19:5. Deși perfect conștient de anul solar de 365% de zile, el îl calculează ca având 364 de zile sau 52 de sabaturi. Astfel, anul are opt luni de câte 30 de zile și patru de câte 31 de zile fiecare, ziua suplimentară de la ultimele fiind „după semnul său”, adică semnul echinocțiilor și al solstițiilor.

zi ce trece, iar noaptea mai scurtă pe noapte ce trece, până la cea de-a treizecea dimineaţă. 10. În ziua aceea, ziua este mai lungă decât noaptea cu nouă părţi, iar ziua are exact zece părţi, pe când noaptea are opt. 11. Și soarele răsare din cea de-a patra poartă și apune în cea de-a patra și se întoarce la cea de-a cincea poartă treizeci de dimineţi, și răsare prin aceasta și apune în cea de-a cincea. 12. Atunci, ziua se lungește cu o parte și ajunge la unsprezece părţi, noaptea devenind mai scurtă până la șapte părţi. 13. Și se întoarce la răsărit și trece prin cea de-a șasea poartă, și răsare și apune prin cea de-a șasea poartă una-și-treizeci de dimineţi după semnul său* [159] [160].14. În ziua aceea ziua devine mai lungă decât noaptea, ziua se dublează faţă de noapte, ea are douăsprezece părţi, iar noaptea se scurtează la șase părţi. 15. Și soarele se urcă pentru a face ziua mai scurtă și noaptea mai lungă, și se întoarce la răsărit și trece prin cea de-a șasea poartă, și răsare și apune prin aceasta timp de treizeci de zile. 16. Și după ce trec cele treizeci de zile, ziua scade exact cu o parte și ajunge la unsprezece părţi, iar noaptea la șapte. 17. Și soarele trece prin cea de-a șasea poartă dinspre apus, și se duce la răsărit și răsare prin cea de-a cincea poartă timp de treizeci de dimineţi, și apune la apus iarăși trecând prin cea de-a cincea poartă. 18. În ziua aceea, ziua scade cu o parte și ajunge la zece părţi, iar noaptea la opt părţi. 19. Și soarele răsare prin cea de-a cincea poartă și apune prin cea de-a cincea poartă dinspre apus, ieșind prin cea de-a patra timp de una-și-treizeci de dimineţi după semnul său, și coborând la apus.
în ziua aceea, ziua este egală cu noaptea, noaptea ajungând la nouă părţi și ziua la nouă părţi.
20. Și soarele răsare prin poarta aceea și coboară la apus,

Cf. Ixxii. 13,19. Divi-

159 ziunea zilei în optsprezece părți se potrivește nordului Asiei la o latitudine de 49°. [De la prima la a cea de-a șasea, aceste porți sunt, respectiv, Capricornul, Vărsătorul, Peștii, Berbecul, Taurul și Gemenii, iar la întoarcere, de la cea de-a șasea la prima, sunt Racul, Leul, Fecioara, Balanța, Scorpionul și Săgetătorul - GS.]

160 „Semnul său”, aici solstițiul de vară.

și se întoarce la răsărit și răsare timp de treizeci de dimineţi prin cea de-a treia poartă și apune prin cea de-a treia. 22. În ziua aceea, noaptea devine mai lungă decât ziua, și noaptea devine mai lungă decât noaptea și ziua mai scurtă decât ziua până în cea de-a treizecea dimineaţă, noaptea ajungând la exact zece părţi, iar ziua la opt părţi. 23. Și soarele se ridică prin cea de-a treia poartă și coboară prin cea de-a treia poartă dinspre apus și se întoarce la răsărit, și timp de treizeci de zile se ridică prin cea de-a doua poartă dinspre răsărit, și tot așa coboară prin cea de-a doua poartă a cerului, aflată la apus. 24. Și în ziua aceea, noaptea are unsprezece părţi, iar ziua șapte părţi. 25. Și soarele răsare în acea zi prin cea de-a doua poartă și apune la apus prin cea de-a doua poartă, și se întoarce spre răsărit, la prima poartă, timp de una și treizeci de dimineţi, și apune prin prima poartă a cerului, aflată la apus. 26. Și în acea zi noaptea devine mai lungă și ajunge să fie dublă faţă de zi, noaptea ajunge să fie exact de douăsprezece părţi și ziua de șase. 27. Și (cu aceasta) soarele a străbătut diviziunile orbitei sale și iarăși se întoarce la acele diviziuni ale orbitei sale, și intră pe poartă timp de treizeci de zile și apune în partea de apus, care este opusă. 28. Și în noaptea aceea, noaptea scade în lungime cu o parte, și noaptea ajunge să fie de unsprezece părţi, iar ziua de șapte părţi. 29. Și soarele se întoarce și trece prin cea de-a doua poartă dinspre răsărit, și se întoarce de-a lungul diviziunilor orbitei sale timp de treizeci de dimineţi, răsărind și apunând. 30. În ziua aceea, noaptea scade în lungime, noaptea ajungând la zece părţi și ziua la opt. 31. Și în acea zi soarele răsare prin acea poartă, apune la apus și se întoarce spre răsărit, și răsare prin cea de-a treia poartă timp de una-și-treizeci de dimineţi și apune în partea dinspre apus a cerului. 32. În ziua aceea, noaptea scade și ajunge la nouă părţi și ziua ajunge la nouă părţi, și noaptea este egală cu ziua, și anul are exact trei sute șaizeci și patru de zile. 33. Lungimea zilei și a nopţii și scurtimea zilei și a nopţii cresc – prin mersul soarelui sunt făcute aceste deosebiri (lit „Ele sunt

se parate”). 34. Și se ajunge ca drumul acestuia să fie mai lung ziua și mai scurt noaptea. 35. Și aceasta este legea crugului soarelui, și el se întoarce de șaizeci de ori și răsare, adică marele luminător care se numește soare, în vecii vecilor. 36. Și cel care răsare (astfel) este marele luminător și se numește așa din pricina înfăţișării sale, după porunca Domnului. 37. El răsare și apune și nu se micșorează, nu are odihnă, ci aleargă zi și noapte și lumina sa este de șapte ori mai strălucitoare decât cea a lunii; dar mărimea lor este egală1[161].

LXXIII. Luna și fazele sale CAPITOLUL LXXIII

După această lege, am aflat o altă lege ce ţinea de luminătorul mai mic care se numește Lună.

1. Circumferinţa ei este asemeni circumferinţei cerului, carul în care merge este condus de vânt și lumina îi este dată cu măsură (precisă). 3. Răsăritul și apusul ei[162] se schimbă în fiecare lună: zilele ei sunt precum zilele soarelui, iar când lumina ei este uniformă (adică este plină) ajunge la a șaptea parte din lumina soarelui. 4. Și astfel ea răsare. Prima ei fază dinspre răsărit se ivește în cea de-a treizecea dimineaţă1[163]; în ziua aceea ea se face văzută și asta înseamnă pentru voi prima fază a lunii în cea de-a treizecea zi, cu soarele în poarta de unde răsare soarele. 5. Jumătate din ea iese[164] numai cât a șaptea parte, iar circumferinţa ei toată este goală, fără de lumină, în afară de o șeptime din ea (și) a paisprezecea parte din lumina ei. 6. Când primește o șeptime din jumătate din lumina ei, lumina ei ajunge la o șeptime și jumătate din

161 Așa credea și Lucretius, *De Ren Nat.* v. 564-91.

162 Adică locul răsăritului și apusului ei.

163 „A treizecea dimineață” a lunii solare.

164 Schema autorului este dificil de urmărit. Se pare că luna lunară are 30 de zile și 29 de zile în mod alternativ, și este împărțită în două părți. în prima parte, luna crește de la lună nouă la lună plină în 14 zile, atunci când luna are 29 de zile, și în 15 când luna are 30 de zile. în cea de-a doua parte, luna descrește întotdeauna în 15 zile. Luna este divizată în paisprezece părți, fiecare jumătate de câte șapte părți, creșterea lunii datorându-se luminării succesive a fiecăreia dintre cele paisprezece părți. Versurile 5 și 6 iau în calcul perioada de trecere la luna nouă la luna plină de 14 zile, iar versul 7 de 15 zile.

aceasta. 7. Și ea apune odată cu soarele, iar când soarele răsare, luna răsare odată cu el și primește jumătate dintr-o singură parte de lumină[165], și în noaptea în care începe dimineaţa ei [la începutul zilei lunare] luna apune odată cu soarele, și în acea noapte ea rămâne nevăzută, cu paisprezece părţi și jumătate dintr-una din ele. 8. Și ea răsare în acea zi cu exact a șaptea parte și se îndepărtează de răsăritul soarelui, și în zilele rămase se luminează în cele treisprezece părţi (rămase).

LXXIV. Anul lunar

CAPITOLUL LXXIV

Am aflat de un alt crug, de o altă lege a ei, (și) cum, urmând acea lege, ea îşi îndeplinește mișcarea ei lunară. 2. Și pe toate acestea mi le-a arătat Uriel, îngerul cel sfânt, care este conducătorul lor, mi-a arătat poziţiile lor, iar eu am scris poziţiile lor așa cum mi le-a arătat, am scris lunile lor așa cum erau, și înfăţișarea luminii lor până la încheierea celor cincisprezece zile. 3. Cu numai șapte părţi îşi duce până la capăt lumina la răsărit și cu numai șapte părţi îşi duce până la capăt întunericul la apus. 4. În anumite luni îşi schimbă poziţiile și în anumite luni îşi urmează propriul crug. 5. Timp de două luni, luna apune odată cu soarele în cele două porţi din mijloc, a treia și a patra. 6. Ea răsare timp de șapte zile, apoi se întoarce și revine prin poarta de unde răsare soarele, și îşi duce până la capăt toată lumina; și se îndepărtează de soare, iar în opt zile trece prin cea de-a șasea poartă prin care răsare soarele. 7. Când soarele răsare prin cea de-a patra poartă, ea răsare timp de șapte zile, până când se ivește prin cea de-a cincea și se întoarce din nou, în șapte zile, prin cea de-a patra poartă, și îşi duce până la capăt toată lumina; și se îndepărtează, trecând apoi prin prima poartă în opt zile. 8. Și se întoarce din nou, în șapte zile, la cea de-a patra poartă prin care răsare soarele. 9. Așa am văzut eu

165 „Jumătate dintr-o singură parte de lumină”, adică 1/28. Când descreșterea durează 15 zile, luna nu primește decât 1/28 părți, și astfel, în prima dimineață, este practic invizibilă. în cea de-a doua zi ajunge la 1/14, devenind vizibilă.

poziţiile – cum răsare luna și cum apune soarele în acele zile. 10. Dacă sunt adunaţi cinci ani, soarele are un surplus de treizeci de zile și toate zilele care aparţin fiecăruia dintre acești ani, când aceștia sunt plini, ajung la 364 de zile. 11. Și surplusul soarelui și al stelelor este de 6 zile: în 5 ani, 6 zile în fiecare an ajung la 30 de zile; luna rămâne în urma soarelui și a stelelor. 12. Soarele și stelele aduc toţi anii cu precizie, astfel încât nu înaintează și nu întârzie în poziţia lor nici măcar o zi în vecie, ci încheie anii în 364 de zile, într-o rânduială desăvârșită. 13. În trei ani sunt 1092 de zile, în 5 ani 1820 de zile, astfel încât în 8 ani se găsesc 2912 de zile. 14. Doar în cazul lunii zilele ajung, în 3 ani, la 1062 de zile, iar în 5 ani luna rămâne în urmă cu 50 de zile: [adică la totalul (de 1770) trebuie să se adauge (1.000 și) 62 de zile]. 15. În 5 ani sunt 1770

1 Pe o perioadă de două luni luna apune odată cu soarele ca lună nouă și ca lună plină. Când soarele se află în Berbec și Balanţă, luna nouă și luna plină se află în cea de-a treia și cea de-a patra poartă.

de zile, astfel încât pentru lună, în 8 ani, se ajunge la 2832 de zile. 16. [Căci în 8 ani aceasta rămâne în urmă cu 80 de zile], totalul de zile cu care aceasta rămâne în urmă în 8 ani este de 80.17. Anul este împlinit cu precizie în strânsă legătură cu poziţiile lor și cu poziţiile soarelui, care răsare prin porţile prin care acesta (soarele) răsare și apune 30 de zile.

CAPITOLUL LXXV

1. Cei care stăpânesc peste cei ce conduc miile, și care sunt rânduiţi peste toată creaţia și peste toate stelele, au legătură și cu cele patru zile intercalate, fiind nedespărţiţi de slujirea lor, potrivit socotirii anului, și ei slujesc și în aceste patru zile care nu sunt adunate în socoteala anului. 2. Şi din pricina acestora oamenii se înșală1[166], căci acești luminători slujesc cu adevărat poziţiile lor, una la prima poartă, una la a treia poartă a cerului, una la a patra poartă și una la a șasea poartă, și

166 Oamenii calculează greșit, trecând cu vederea zilele intercalate, Ixxxii. 4-6.

precizia anului este îndeplinită prin cele trei sute șaizeci și patru de poziţii separate ale sale. 3. Căci semnele[167], anotimpurile, anii și zilele mi le-a arătat Îngerul Uriel, pe care Domnul slavei l-a așezat pentru totdeauna peste toţi luminătorii cerului, peste cele din cer și din lume, pentru ca ele să cârmuiască în cer și să fie văzute de pe pământ, și să cârmuiască ziua și noaptea, adică soarele, luna, stelele și toate făpturile slujitoare ce îşi săvârșesc revoluţiile în toate carele cerului. 4. Tot așa, Uriel mi-a arătat douăsprezece porţi, deschise în cer pe circumferinţa carului soarelui și prin care pătrund razele soarelui; prin ele se trimite căldură către pământ, atunci când acestea sunt deschise la vremea hărăzită lor. 5. [Și pentru vânturi și duhul picăturilor de rouă când acestea sunt deschise, stând deschise la marginile cerurilor.] 6. Din cele douăsprezece porţi din cer, de la marginile pământului, răsar soarele, luna, stelele și toate lucrările cerului de la răsărit și de la apus. 7. Sunt deschise mai multe ferestre la dreapta și la stânga acestora, iar o fereastră, la vremea (hărăzită) ei, aduce căldură, fiind asemenea porţilor de unde răsar stelele, așa cum le-a poruncit El, și unde acestea se așază după numărul ce îl au. 8. Și am văzut în cer numeroase care alergând prin lume, deasupra porţilor în care se rotesc stelele ce nu apun niciodată. 9. Și una este mai mare1 decât toate celelalte, şi ea este cea care străbate întreaga lume.

LXXVI. Cele douăsprezece vânturi și porţile lor

CAPITOLUL LXXVI

1. La marginile pământului am văzut douăsprezece porţi deschise către toate marginile[168] (cerului), din care vânturile ies și suflă peste pământ. 2. Trei dintre acestea sunt deschise pe faţa cerurilor (la răsărit), celelalte trei spre apus, trei la dreapta (spre miazăzi) cerului și trei la stânga (spre miazănoapte). 3. Primele trei sunt cele dinspre răsărit, trei sunt dinspre tmiazănoapte, trei [după

167 Zodiacul, Ixxii. 13,19.

’ Probabil Ursa Mare.

168 Textul traduce greșit nn prin „vânt”. Vezi Ixxvii. 1.

cele din dreapta] sunt dinspre miazăziţ și trei dinspre apus. 4. Prin patru dintre acestea ies vânturile de binecuvântare și belșug, iar prin celelalte opt ies vânturi de durere – când sunt trimise, acestea aduc nimicire peste tot pământul și peste ape, peste toţi cei care sălăşluiesc aici și peste tot ce se află în apă și pe pământ.

Primul vânt din acele porţi, numit vântul de răsărit, iese pe prima poartă de la răsărit și se îndreaptă către miazăzi; acest vânt aduce pustiirea, seceta, căldura și stricăciunea. 6. Prin a doua poartă, cea de la mijloc, iese ceea ce este potrivit, și de aici vine ploaia, și rodnicia, și rouă; iar de la cea de-a treia poartă, aflată spre miazănoapte, vin frigul și seceta.

După acestea vin, tot prin trei porţi, vânturile dinspre miazăzi: prin prima poartă dintre acestea, vecină cu răsăritul, se ivește un vânt cald. 8. Prin poarta de mijloc, de lângă aceasta, ies la iveală miresme parfumate, rouă și ploaie, belșug și sănătate.

Prin cea de-a treia poartă, înaintând spre apus, se ivește rouă și ploaie, lăcuste și pustiire.

Și după acestea urmează vânturile de apus; din cea de-a șaptea poartă dinspre răsărit vin rouă și ploaia, lăcustele și pustiirea. 11. Din poarta din mijloc vin direct sănătatea, ploaia, rouă și belșugul; iar prin cea de-a treia poartă, dinspre apus, vin norii și promoroaca, ninsoarea și ploaia, rouă și lăcustele.

12. După acestea [patru] urmează vânturile dinspre apus; dinspre prima poartă, ce se învecinează cu apusul, provine rouă și promoroaca, frigul și zăpada și chiciura. Prin poarta de mijloc vine rouă și ploaia, belșugul și binecuvântarea; iar dinspre ultima poartă, ce se învecinează cu miazăziua, vine seceta și pustiirea, nenorocirea și moartea. 14. Și astfel se încheie descrierea celor douăsprezece porţi din cele patru hotare (lit. pătrare) ale cerului – și toate legile lor, toate nenorocirile lor, toate binefacerile lor, eu ţi le-am arătat ţie, fiul meu Matusalem!

LXXVII. Cele patru hotare ale lumii; cei șapte munţi, cele șapte râuri etc.

CAPITOLUL LXXVII

Primul hotar se numește răsărit, căci este primul; al doilea, miazăzi, căci Prea-înaltul va coborî aici; da, aici va coborî Cel care este binecuvântat pe veci. 2. Hotarul de apus este numit cel micșorat, căci acolo toţi luminătorii cerului se micșorează și apun. 3. Și al patrulea hotar, numit miazănoapte, este împărţit în trei părţi: prima parte este pentru sălașul oamenilor; a doua este ocupată de mări, de prăpăstii, de păduri, râuri, întuneric și nori; și a treia parte ţine grădina dreptăţii.

4. Am văzut șapte1 munţi înalţi[169][170], mai înalţi decât toţi munţii de pe pământ; și de acolo se ivește chiciura; și zilele, anotimpurile și anii îşi fac trecerea pe acolo. 5. Am văzut șapte râuri pe pământ mai mari decât toate râurile; unul dintre ele, care venea dinspre apus[171], îşi vărsa apele în Marea cea Mare[172]. 6. Altele două[173] veneau dinspre miazănoapte spre mare și îşi vărsau apele în Marea Eritreei dinspre răsărit. 7. Cele patru (râuri) care au mai rămas vin dinspre miazănoapte spre marea lor, [două dintre elej spre Marea Eritreei și două spre Marea cea Mare și se varsă acolo [și unii spun că în deșert]. 8. Am văzut pe mare și lângă ţărm șapte insule mari: două lângă ţărm și cinci în Marea cea Mare.

LXXVIII. Soarele și luna; creșterea și descreșterea lunii

CAPITOLUL LXXVIII

1. Numele soarelui sunt: Oriârês şi, al doilea, Tômâs. 2. Luna are patru nume: primul nume este Asônia, al doilea Eblă, al treilea Benâsê și al patrulea Erie1[174]. 3.

169 A se observa recurența cu care apare numărul șapte în această carte, ca și la scriitorii evrei în general. Cf. xviii. 6, xxiv. 2, xxxii. 1, Ixi. 11, Ixxii. 37, xci. 16, xciii. 10.

170 Nu cei din xviii. 6, xxiv. 2, xxxii. 1, deși în definitiv provin din aceeași sursă.

171 Aparent Nilul.

172 Mediterana. Cf. Num. 34:6, 7.

173 Tigru și Eufrat.

174 Halévy leagă cele două nume ale soarelui de cele două anotimpuri, cel rece și cel fierbinte, din Palestina, iar cele patru nume ale lunii de fazele sale.

Aceștia sunt cei doi mari luminători; circumferinţa lor este asemeni circumferinţei cerului, și mărimea circumferinţelor la amândouă este asemănătoare. 4. În circumferinţa soarelui sunt șapte părţi de lumină ce se adaugă acestuia mai mult decât lunii, și, după măsuri precise, aceasta este răspândită până când a șaptea parte din soare este consumată. 5. Și acești (luminători) apun și intră prin porţile dinspre apus și se rotesc pe la miazănoapte, răsărind prin porţile de la răsărit, de pe suprafaţa cerului. 6. Și când luna răsare cu o jumătate din a șaptea parte, ea se ivește pe cer: jla ea lumina creștej; în cea de-a paisprezecea zi îşi întregește lumina. 7. Și ei îi sunt transmise cincisprezece părţi de lumină până în a cincisprezecea zi (când) lumina ei este întregită, în funcţie de semnul anului, și ea ajunge să fie de cincisprezece părţi, și luna crește prin (adăugarea altor) paisprezece părţi.

Atunci când descrește, (luna) descrește în prima zi până la paisprezece părţi din lumina ei, în a doua zi până la treisprezece părţi de lumină, în a treia la douăsprezece, în a patra la unsprezece, în a cincea la zece, în a șasea la nouă, în a șaptea la opt, în opta la șapte, în a noua la șase, în a zecea la cinci, în a unsprezecea la patru, în a douăsprezecea la trei, în a treisprezecea la două, în a paisprezecea la jumătate dintr-o șeptime, iar lumina ce i-a mai rămas dispare cu totul în ziua a cincisprezecea. 9. În anumite luni, luna are douăzeci și nouă de zile și altă dată douăzeci și opt. 10. Și Uriel mi-a arătat o altă lege: chipul în care lumina este transmisă de către soare lunii și pe ce parte a lunii este transmisă. 11. Pe toată perioada în care luna crește în lumină, ea o transmite către ea însăşi când este în faţa soarelui, timp de paisprezece zile [lumina ei este întregită în cer], iar când ea este luminată pe tot cuprinsul, lumina ei este întregită din plin în cer. 12. În prima zi i se spune lună nouă, căci în ziua aceea lumina se ridică pe ea. 13. Devine lună plină exact în ziua când soarele apune la apus, și ea răsare pe timp de noapte de la răsărit, și luna strălucește toată noaptea până când soarele

răsare în partea opusă ei și luna este văzută în partea opusă soarelui. 14. Pe partea de unde se ivește lumina lunii, tot acolo descrește până când dispare toată lumina și toate zilele lunii se află la capătul lor, și circumferinţa ei este goală, lipsită de lumină. 15. Și trei luni ea le face în treizeci de zile, și în timpul ei ea face trei luni de câte douăzeci și nouă de zile fiecare, în care îşi completează descreșterea în prima perioadă și la prima poartă timp de o sută șaptezeci și șapte de zile. 16. Și la vremea ieșirii ei, ea apare timp de trei luni (de câte) treizeci de zile fiecare, și pentru trei luni ea apare timp (de) douăzeci și nouă de zile pentru fiecare. 17. Noaptea, ea apare, ca omul, timp de douăzeci de zile de fiecare dată, iar ziua, ea apare ca cerul și nu mai există nimic altceva la ea decât lumina proprie.

LXXIX-LXXX. Recapitularea unora dintre legi

CAPITOLUL LXXIX

Și acum, fiule1, ţi-am arătat totul, iar descrierea legii stelelor cerului este încheiată. 2. Și el mi-a arătat toate legile lor pentru fiecare zi, pentru fi

Matusalem.

ecare anotimp, pentru fiecare an, pentru răsăritul ei și pentru rânduiala dată ei în fiecare lună și în fiecare săptămână. 3. Și descreșterea lunii ce are loc la cea de-a șasea poartă, căci la această poartă lumina ei este întregită, după aceea începând descreșterea; 4. (Descreșterea] ce are loc la prima poartă în vremea hărăzită, până când sunt trecute o sută șaptezeci și șapte de zile, care, socotite în săptămâni, dau douăzeci și (cinci) de săptămâni și două zile. 5. Ea rămâne în urma soarelui și a ordinii stelelor cu exact cinci zile de-a lungul unei singure perioade[175] și când acest loc pe care-l vezi a fost traversat. 6. Aceasta este înfăţișarea fiecărui luminător pe care arhanghelul Uriel, care este conducătorul lor, mi-a arătat-o.

CAPITOLUL LXXX

Și, în acele zile, Îngerul Uriel mi-a spus: „Iată, ţi-am

175 Jumătate de an. Vezi Ixxiv. 10-17.

arătat tot, Enoh, și ţi-am dezvăluit totul pentru ca tu să vezi soarele și luna, pe cârmuitorii stelelor cerului și pe toţi aceia care le rotesc, însărcinările lor, fazele și plecările lor.

LXXX. 2 – 8. Pervertirea naturii și a corpurilor cerești datorată păcatului oamenilor

în zilele păcătoșilor anii se vor scurta.

Sămânţa lor nu va ieși la timpul ei pe pământurile și câmpurile lor.

Toate lucrurile de pe pământ se vor strica
Și nu vor ieși la timpul lor;
Ploaia va fi întoarsă înapoi
Și cerul (o) va păstra la sine.

în acele vremuri roadele pământului vor fi întârziate
Și nu vor crește la timpul lor.
Și fructele copacilor vor fi ţinute de la timpul lor.

Luna îşi va schimba rânduiala
Și nu va apărea la timpul ei.

[Și în acele zile soarele va fi văzut și va călători în timpul serii ţia capătul marelui carf la apus]

Și va străluci mai luminos decât este rânduiala luminii.

Și mulţi cârmuitori ai stelelor se vor abate de la rânduiala (stabilită).

Și îşi vor schimba crugurile și însărcinările.

Și nu vor apărea la vremurile hărăzite lor.

întreaga rânduială a stelelor va fi ascunsă de păcătoși

Și gândurile celor de pe pământ se vor înșela în privinţa lor.

[Și se vor abate de cărările lor].

Da, aceștia se vor înșela și vor crede că ele sunt dumnezei.

Şi răul se va înmulţi în sânul lor, şi pedeapsa se va coborî asupra lor la ei să fie nimiciţi cu toţii”.

LXXXI. Tablele cerești şi misiunea lui Enoh

CAPITOLUL LXXXI

El a zis către mine:

„Privește, Enoh, aceste table cerești

Și citește ce stă scris acolo.

Și ia seama la fiecare lucru”.

Și eu am văzut tablele cerești și am citit tot ce era scris (acolo) și am înţeles totul, și am citit cartea tuturor faptelor oamenilor și ale tuturor copiilor cărnii care vor locui pământul până la cea mai îndepărtată generaţie. 3. Și am binecuvântat pe Domnul, împăratul slavei pe veci, că El a făurit toate minunăţiile lumii.

Și am preamărit pe Domnul pentru îndurarea sa, şi L-am binecuvântat pentru copiii oamenilor.

Și după aceea am spus:

1 O interpolare. Acest capitol este un fel de mozaic, provenind probabil de la cel care a compus manuscrisul complet. „Cei șapte sfinţi” din Ixxxi. 5 sunt luaţi din Ixxxvii. 3; „tablele cerești” din Ixxxi. 1, 2 din xeiii. 2, ciii. 2; „cărţile judecăţii” din IxxXIX. 61, 64; în timp ce Ixxxi. 5, 6 fac referire la Ixxxii. 1, 2 și xei. 1.

„Binecuvântat este omul care moare în dreptate şi în bine.

Și care nu este scris în nicio carte a nedreptăţii, şi împotriva căruia nu se găsește nicio zi a judecăţii”.

Cei șapte sfinţi m-au luat și m-au așezat pe pământ, în faţa ușii casei mele, și au zis către mine: „Să spui toate acestea fiului tău, Matusalem, și vestește-i pe toţi copiii tăi că nimeni nu este drept în faţa Domnului, căci El este Creatorul lor. 6. Te vom lăsa un an cu fiul tău, până când vei da (ultimele) tale porunci, pentru ca tu să-i înveţi pe copiii tăi și să scrii ce ai văzut pentru aceștia, și să mărturisești copiilor tăi; și în al doilea an ei te vor lua din mijlocul lor.

Fie ca inima ta să fie puternică.

Căci cel bun va anunţa dreptatea celui bun;

Cel drept se va bucura cu cel drept.

Și îşi vor spune cuvinte de laudă unul altuia.

Dar păcătoșii vor muri împreună cu păcătoșii, Iar răzvrătirii vor coborî împreună cu răzvrătiţi!

Cei care fac dreptate vor muri din pricina faptelor oamenilor

Și vor fi luaţi din pricina faptelor nelegiuiţilor” 1.

K-9 = „Și cei care fac dreptate nu vor muri *(i-yemawetu)* din cauza faptelor [rele ale] oamenilor. Acesta [potopul] se va aduna (*yetgaba,* cf. Num. 20: 26) din cauza faptelor păcătoșilor” – EI.

Şi în acele zile ei au încetat să-mi mai vorbească și eu m-am întors la ai mei, binecuvântând pe Domnul lumii.

LXXXII. Însărcinarea dată lui Enoh;
cele patru zile intercalate;
stelele ce cârmuiesc anotimpurile și lunile

CAPITOLUL LXXXII

Așadar, fiul meu Matusalem, toate aceste lucruri pe care ţi le spun și ţi le scriu’ – și ţie ţi-am spus totul și ţi-am dat cărţi despre toate acestea – așa să păstrezi tu, fiul meu Matusalem, cărţile din mâna tatălui tău, ca să le transmiţi neamurilor lumii1[176].

1. Ţi-am dat înţelepciune ţie și copiilor tăi, la ei să o dea copiilor lor neam după neam Această înţelepciune care este peste cugetarea lor.

2. Cei care o vor înţelege nu vor dormi.

Ci vor asculta cu urechea lor pentru a învăţa această înţelepciune.

Și va fi pe placul celor care o vor găsi mai gustoasă decât mâncarea cea bună.

Binecuvântaţi sunt cei drepţi, binecuvântaţi sunt cei care merg pe calea dreptăţii și nu păcătuiesc asemeni păcătoșilor, în toate zilele lor când soarele străbate cerul, intrând și ieșind pe porţi câte treizeci de zile, împreună cu cârmuitorii a mii de mulţimi de stele și cu cei patru intercalaţi care împart cele patru părţi ale anului, care le conduc și care intră cu ele timp de patru zile. 5. Oamenii se vor înșela cu privire la ei și nu îi vor socoti în întreaga socoteală a anului; da, oamenii se vor înșela și nu îi vor recunoaşte cum trebuie. 6. Ei aparţin socotelii anului și

176 Adică tuturor generațiilor, nu numai generațiilor îndepărtate, cum găsim în i-xxxvi. Vezi i. 2. Cf. Terț. *De Cultu Fem.* i. 3, „Cum Enoch filio suo Matusalae nihil aliud mandaverit quam ut notitiam eorum posteris suis traderet”.

sunt trecuţi (acolo) pentru totdeauna, unul la prima poartă, unul la a treia, unul la a patra și unul la a șasea, și anul se încheie la trei sute șaizeci și patru de zile.

7. Calculul de acolo este exact, căci luminătorii, lunile, sărbătorile, anii şi zilele mi le-a arătat Uriel, căruia Domnul întregii creaţii a lumii i-a dat să cârmuiască cetele cerești. 8. Și el are putere peste noapte și peste zi, ca să facă lumina să dea lumină oamenilor – soarele, luna, stelele şi toate puterile cerului care se rotesc în carele lor circulare. 9. Acestea sunt grupele de stele ce se află la locurile lor, la sărbătorile lor și la lunile lor.

Iată și numele celor care le cârmuiesc, care văd ca ele să intre la timpul lor, în rândul lor, în anotimpurile lor, în perioadele lor de înrâurire și în poziţiile lor. 11. Cei patru conducători ai lor care separă cele patru părţi ale anului sunt cei care intră primii, după ei urmează cei doisprezece conducători ai grupelor care separă lunile; iar pentru cele trei sute șaizeci (de zile) sunt căpeteniile miilor care împart zilele; pentru cele patru zile intercalate sunt conducătorii care separă cele patru părţi ale anului. 12. Și aceste căpetenii care stăpânesc miile se află între conducători, fiecare în spatele unei poziţii, dar conducătorii lor sunt cei care fac separarea. Acestea sunt numele conducătorilor care separă cele patru părţi ale anului care sunt rânduite: Mâlkâêl, Hel emmêlêk, Mêl eial și Nârêl[177].

Şi numele celor care îi conduc: Adnâr el, îiâsûsa el și Elômê el – aceștia trei îi urmează pe conducătorii grupelor, și există unul care îi urmează pe cei trei conducători ai grupelor care îi urmează pe acei conducători ai poziţiilor care separă cele patru părţi ale anului.

La începutul anului, Melkei îl răsare primul și conduce, care este numit (Tam ăinâţ și soare, și toate zilele cârmuirii sale sunt în număr de nouăzeci și unu de zile. 16. Și acestea sunt semnele care se vor vedea pe pământ în zilele stăpânirii sale: năduşeală, căldură și calmuri; și toţi

177 Milkiel este derivare din Helemmelek. Aceștia patru stăpânesc anotimpurile, fiecare având în subordonare câte trei, unul pentru fiecare lună.

copacii poartă fruct și apar frunze la toţi copacii, și recolta de grâu, și trandafirii, și toate florile ce apar pe câmp, iar copacii anotimpului de iarnă se usucă. 17. Și acestea sunt numele conducătorilor care sunt sub aceștia: Berka el, Zêlebs el și un altul, căpetenie peste o mie, care este adăugat, și care se numește Hâlûjâsëph, și zilele stăpânirii acestui (conducător) se află la sfârşit.

Următorul conducător după el este Hêl emmêlêk, numit soare strălucitor, și toate zilele luminii sale sunt în număr de nouăzeci și unu de zile.

Și acestea sunt semnele zilelor (sale) 1 de pe pământ: căldură dogoritoare și secetă, iar copacii îşi dau fructele – și fructele lor sunt coapte și pregătite –, oile se împerechează și rămân grele, toate roadele pământului sunt adunate și tot ce se află pe câmp, iar strugurii sunt tescuiţi; toate aceste lucruri se petrec în zilele aflate sub stăpânirea sa.

Acestea sunt numele, grupele și conducătorii căpeteniilor miilor: Gâdââiat, Hê el, ca și Asfâêl, numele căpeteniei peste o mie ce se adaugă lor; și zilele stăpânirii sale se află la sfârșit.

VEDENIILE DIN VIS (LXXXIII-XC)

LXXXIII-LXXXIV. Prima vedenie din vis a Potopului

CAPITOLUL LXXXIII

Acum, fiul meu Matusalem, îţi voi împărtăși toate vedeniile ce le-am văzut și pe care ţi le voi povesti. 2. Două vedenii am avut înainte de a lua soţie, fiind foarte diferite între ele; prima a fost când învăţam să scriu, a doua înainte de a o lua pe mama ta, (când) am văzut o vedenie îngrozitoare. Și m-am rugat la Domnul în privinţa lor. 3. Mă așezasem în casa bunicului meu Mahalalei, (când) am văzut într-o vedenie că cerul s-a prăbușit și a căzut pe pământ. 4. Și când am căzut la pământ am văzut cum pământul a fost înghiţit într-o mare genune, și munţii erau agăţaţi deasupra munţilor, colinele se cufundau în coline și copacii erau rupţi și aruncaţi în genune, unde se duceau până la fund. 5. Văzând acestea, am vorbit și mi-am ridicat (glasul).

Enoh și-a luat soţie la 65 de ani (Gen. 5: 21). Acolo unde sunt pomenite aceste viziuni, ea este numită Edna, 1 En. Ixxxv. 3, cf. Jubilee 4: 19. Putem observa că în lxxxiii-xe se găsesc numai visele, pe când în celelalte secţiuni Enoh interacţionează cu îngerii deschis, fiind înălţat cu trupul. Totuși, pe baze *ascetice,* ne-am aștepta ca răpirea trupească să se petreacă înainte de căsătorie, iar vedeniile după aceea.

strigând cu putere: „Pământul este nimicit!” 6. Și bunicul meu Mahalalei m-a trezit, în timp ce mă aflam lângă el, și mi-a zis: „Pentru ce strigi, fiul meu, și pentru ce jelești tu atât de mult?” 7. I-am povestit vedenia ce o văzusem și el a zis către mine: „Tu, fiule, ai văzut un lucru îngrozitor și vedenia ta din vis este despre tainele întregului păcat de pe pământ, care trebuie să se afunde în genune și să fie nimicit printr-o mare nimicire. 8. Acum, fiule, ridică-te și roagă-L pe Domnul slavei, căci tu ești credincios, ca să rămână cineva pe pământ și ca El să nu nimicească tot pământul. 9. Fiule, din cer toate acestea se vor coborî pe pământ și pe pământ va fi mare nimicire. 10. După aceea, eu m-am ridicat și m-am rugat, și am implorat, și mi-am scris ruga pentru neamurile de pe pământ, și toate ţi le voi şi arăta ţie, Matusalem, fiul meu. 11. Când am ieșit şi am văzut cerul, soarele care se ridica la răsărit, ***9 1 1***

luna care cobora la apus, un număr mic de stele, întregul pământ și totul așa cum îl știa Eljla început, atunci L-am binecuvântat pe Domnul judecăţii și L-am preamărit, căci El a făcut ca soarele să se ivească de la ferestrele dinspre răsărit, încât el s-a urcat și s-a înălţat pe bolta cerului și a apus și a continuat să meargă pe calea ce i s-a arătat.

CAPITOLUL LXXXIV

Am ridicat mâinile și L-am binecuvântat pe Cel Sfânt și Mare și grăit-am cu suflarea gurii mele și cu limba de carne lăsate de Dumnezeu copiilor oamenilor ca să vorbească cu ele:

„Binecuvântat să fii, Tu, Doamne, împărate, Mare și

puternic în măreţia Ta.

Stăpân al întregii creaţii a cerului, împăratul împăraţilor și Dumnezeu al lumii.

Și puterea Ta, domnia și măreţia Ta vor dăinui în vecii vecilor.

Și stăpânirea Ta va fi peste toate neamurile;

Toate cerurile îţi sunt Ţie tron în veci

Și tot pământul sprijin al picioarelor Tale în vecii vecilor.

Căci Tu le-ai făcut și le stăpânești pe toate

Și nimic nu poate sta în calea Ta;

Înţelepciunea nu se îndepărtează de la locul tronului Tău

Și nici din preajma Ta nu pleacă.

Tu le cunoști și le vezi și le auzi pe toate

Și nimic nu se ascunde de la Tine [căci Tu vezi totul].

îngerii cerurilor Tale au vina încălcării poruncilor Tale.

Și mânia Ta stă peste trupurile oamenilor până la marea zi a judecăţii.

O, Doamne, Mare împărat.

Te implor să-mi asculţi rugăciunea, Să-mi lași urmași pe pământ

Ca să nu piară tot neamul omenesc.

Să lași pământul nelocuit

Și să fie nimicire veșnică.

Acum, Doamne, nimicește-i de pe pământ pe cei care Te-au mâniat.

Dar pe cei drepţi și credincioși fă-i să fie răsad al seminţei veșnice.

O, Doamne, nu îţi întoarce faţa de la rugămintea robului Tău”.

LXXXV-XC. A doua vedenie din vis a lui Enoh; istoria lumii până la întemeierea împărăţiei mesianice

CAPITOLUL LXXXV

1. După aceea, am avut un alt vis, și îţi voi povesti, fiule, tot visul. 2. Și Enoh și-a ridicat (vocea) și a vorbit către fiul său Matusalem: „Ţie, fiul meu, îţi voi vorbi, ascultă cuvintele mele, apleacă urechea la vedeniile din

visul tatălui tău. 3. Înainte de a o lua pe mama ta, Edna, am văzut într-o vedenie.

Aici, ca și în Ezechiel, oamenii sunt simbolizaţi prin animale: patriarhii prin tauri, credincioșii de mai târziu prin oi. Cf. Ez. 39: 3, 6, 8. Neamurile sunt simbolizate prin fiarele sălbatice și păsările de pradă, cf. Ez. 39: 17; Veghetorii căzuţi, prin stele; îngerii ce nu au căzut, prin oameni. Totuși, uneori se renunță la acest simbolism, același simbol putând să varieze în semnificaţie. Naraţiunea se bazează, în cea mai mare parte, pe VT, fiind introduse și unele elemente mitice din exegeza ebraică de mai târziu.

În patul meu, iată, un taur ce ieșea din pământ, și acel taur era alb; a fost urmat de o juncă și împreună cu (ultima) au mai ieșit doi tauri, unul negru și celălalt roșu. 4. Taurul cel negru l-a luat în coarne pe cel roșu și l-a urmărit pe pământ, și de atunci nu l-am mai putut vedea pe acel taur roșu.

Taurul cel negru a crescut și junca s-a dus cu el și am văzut cum de la acesta s-au născut mai mulţi tauri care i s-au asemănat și i-au urmat. 6. Și prima juncă s-a îndepărtat de primul taur pentru a-l căuta pe cel roșu, dar nu l-a găsit, și jelea cu mare jale1 după el și îl căuta. 7. M-am uitat cum taurul acela de la început s-a dus la ea și a liniștit-o, și de atunci ea nu a mai plâns. 8. Apoi ea a născut un alt taur alb* 2 și după acesta ea a mai născut mulţi tauri și multe junei.

Și am văzut în somn cum taurul alb a crescut și a devenit un taur mare, și i s-au născut mulţi tauri albi și ei i se asemănau. Aceștia au început să aibă și ei mulţi tauri albi, unul după altul, (și mai) mulţi.

„Jale”, bax, un joc de cuvinte pentru Abel, ban. [Cartea Jubileelor iv spune că Adam și Eva au plâns după Abel „de patru ori câte șapte ani” – GS].

LXXXVI. Căderea îngerilor și coruperea omenirii

CAPITOLUL LXXXVI

1. În timp ce dormeam am văzut din nou cu ochii mei cerul de deasupra, și am văzut cum o stea1 a căzut din cer

și cum s-a ridicat și a mâncat și a păscut în mijlocul acestor tauri. 2. Apoi am văzut cum taurii mari și negri1 și-au schimbat staulele și pășunile, și cirezile, începând să trăiască unii cu ceilalţi. 3. Și am văzut în vedenie și m-am uitat către cer și, iată, am văzut nenumărate stele ce coborau şi se aruncau din cer la steaua aceea de la început, și au devenit tauri printre cirezile acelea și au păscut cu ele (în mijlocul lor}. 4. Și m-am uitat la ei și am văzut, iată, cum toţi au început să intre în călduri și au început să se aburce peste junei, și ele toate au rămas grele și au născut elefanţi, cămile și măgari. 5. Și toţi taurii s-au înspăimântat de aceștia și au început să muște cu dinţii lor și să sfâșie și să lovească cu coarnele lor. 6. Și au început să-i sfâșie pe acei tauri; și, iată, toţi copiii pământului au început să se înfricoșeze și să se cutremure înaintea lor și să fugă de ei.

LXXXVII. Venirea celor șapte arhangheli CAPITOLUL LXXXVII

1. Am văzut cum au început să se împungă și să se sfâșie unul pe celălalt, și pământul a început să geamă cu putere. 2. Și mi-am ridicat din nou ochii către cer, și am văzut o vedenie, și, iată, veneau din cer făpturi care erau ca niște oameni albi; și au venit patru din acel loc și alţi trei care-i însoţeau. 3. Și aceștia trei m-au prins de mână și m-au ridicat, departe de neamurile pământului, și m-au dus către un loc înalt, și mi-au arătat acolo un turn[178] înălţat cu mult deasupra pământului, și toate colinele erau joase. 4. Și unul a zis către mine: „Rămâi aici să vezi ce se va întâmpla cu acești elefanţi, cu aceste cămile și cu acești măgari, și cu stelele și cu taurii, și cu ei toţi”.

LXXXVIII. Pedeapsa dată de arhangheli îngerilor căzuţi CAPITOLUL LXXXVIII

1. Și am văzut cum unul dintre aceia patru care ieșiseră mai întâi a apucat prima stea care căzuse din cer și a legat-o de mâini și de picioare și a aruncat-o în

178 Acest turn pare a fi Paradisul, și, astfel, în lxxxiii-xc, avem o concepție a locului și locuitorilor acestuia foarte diferită de ceea ce se găsește înainte. Vezi Ix. 8.

genune, o genune îngustă, adâncă, întune

Manuscris de la British Museum *(Orient.* No.485, Fol.836) conţinând descrierea uneia dintre călătoriile lui Enoh la cer.

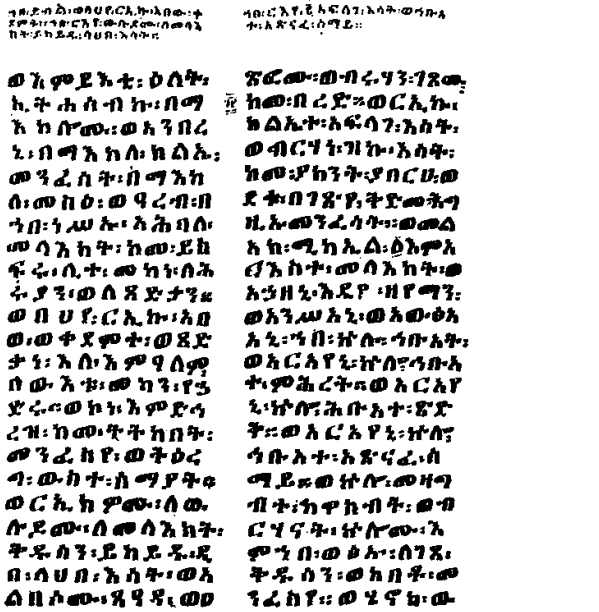

cată și îngrozitoare1.2. Și unul dintre ei trase o sabie și o dădu elefanţilor, cămilelor și măgarilor; atunci, ei începură să se lovească între ei, și întregul pământ a început să se cutremure din cauza lor[179]. 3. Și, în timp ce priveam în vedenie, iată, unul dintre cei patru care coborâseră a adunat și a luat toate stelele cele mari ale căror părţi rușinoase erau precum cele ale cailor, și le-a legat de picioare și de mâini și le-a aruncat în prăpastia pământului[180].

LXXXIX. 1 – 9. Potopul și salvarea lui Noe

CAPITOLUL LXXXIX

1. Unul dintre cei patru s-a dus la taurul cel alb și l-a învăţat o taină fără ca acesta să se înfricoșeze[181]; și el s-a

179 în x. 9,10, Gabriel este cel care îndeplinește această sarcină.

180 în x. 12-14, Mihail leagă și închide Veghetorii. Samîazâz nu este menționat aici.

181 Cf. x. 1-3, unde Uriel îl vizitează pe Noe în același scop. Pentru a

născut taur și a devenit om și și-a meșterit o mare corabie și a locuit în aceasta; și cu el au mai locuit în acea corabie încă trei tauri, şi ei erau închiși înăuntru. 2. Și mi-am ridicat ochii din nou către cer și am văzut o mare boltire ce avea deasupra șapte cascade, și aceste cascade se vărsau într-o curte[182]. 3. Și am văzut cum s-au deschis izvoarele pe cuprinsul acelei mari curţi și cum acea apă a început să se umfle și să se ridice la suprafaţă, și am văzut acea curte până când a fost toată acoperită de apă. 4. Și apa, întunericul și ceaţa au început să crească peste aceasta, și apa s-a înălţat peste acea curte și a început să se verse de acolo și s-a pus peste pământ1.5. Și toate cirezile acelei curţi au fost adunate până când am văzut cum se lăsau la fund, erau înghiţite și piereau din pricina apei. 6. Dar corabia aceea plutea pe deasupra apei, iar taurii, elefanţii, cămilele și măgarii se duceau la fundul apei împreună cu toate animalele1[183], până când nu le-am mai văzut și ele nu mai puteau să scape, pierind în adâncul apelor. 7. Și am văzut cum cascadele acelea au fost îndepărtate de la acea boltire și cum prăpăstiile pământului au fost acoperite și altele au fost deschise[184]. 8. Și atunci apa a început să se verse în ele, până când pământul s-a făcut văzut; iar corabia s-a așezat pe pământ, iar întunericul s-a retras și a apărut lumina. 9. Acel taur alb, care a devenit om, a ieșit din corabie însoţit de cei trei tauri, și unul dintre aceștia trei era alb ca taurul acela, unul era roșu ca sângele și unul era negru; și taurul alb a plecat de lângă ei[185].

LXXXIX. 10 – 27. De la moartea lui Noe până la Exod

Și ei au început să aducă pe lume animalele câmpului și păsări, de unde s-au ivit diferite soiuri1[186]: lei, tigri, lupi,

construi corabia, Noe devine om.

182 Ținând cont că oamenii sunt simbolizați prin animale, pământul este numit „curte”, iar cerul „mare boltire” - GS.

183 „Toate animalele”: animalele adevărate.

184 Autorul concepe potopul ca fiind cauzat de despicarea străfundurilor pământului.

185 Momentul când Noe a murit.

186 „Soiuri”. Aici *'ahzâb* înseamnă genuri, cu referire atât la animale, cât și la om.

câini, hiene, mistreţi, vulpi, veveriţe, porci, ulii, vulturi și corbi; și printre ele se născu și un bou alb[187].11. Și ele începură să se muște unele pe altele; dar taurul alb care se născuse printre ele a zămislit un măgar sălbatic[188] și un taur alb, și măgarii sălbatici devenită tot mai mulţi. 12. Dar boul alb care s-a născut din el a zămislit un mistreţ negru[189] și o oaie albă[190]; și primul a născut mai mulţi mistreţi, iar oaia a născut mai multe oi. 13. Și când cele douăsprezece oi au crescut, au dat-o pe una dintre ele7 măgarilor, și măgarii la rândul lor au dat-o lupilor8, și oaia a crescut printre lupi. 14. Și Domnul le-a adus pe cele unsprezece oi să trăiască cu aceasta și să pască alături de ea printre lupi: și ele s-au înmulţit și au ajuns să fie multe turme de oi. Și lupii au început să se teamă de ele și le-au prigonit, până când le-au nimicit mieii, pe care îi aruncau într-un râu cu apă multă. Oile au început să jelească după copilașii lor și să se tânguie Domnului lor. 16. Și oaia care a fost scăpată de lupi1 a fugit la măgarii sălbatici; și am văzut cum oile se tânguiau și plângeau și se rugau la Domnul lor cu toată puterea lor, până când Domnul oilor a coborât la strigătele lor din sălașul ceresc și a venit la ele și le-a păstorit. 17. Și El a chemat-o pe oaia care a scăpat de lupi și i-a vorbit, zicându-i să se ducă la lupi ca să le spună să nu se mai atingă de oi. 18. Și oaia aceea a pornit spre lupi, după porunca Domnului, și o altă oaie1 2 i-a ieșit în cale și a însoţit-o, și ele amândouă s-au dus și au intrat în adunarea lupilor și le-au vorbit, și i-au certat să nu se mai atingă de oi de acum încolo. 19. Și după aceea am văzut cum lupii prigoneau din ce în ce mai mult, cu toată puterea lor; și oile au început să se jelească. 20. Și Domnul a coborât la ele și ele au început să-i lovească pe lupii aceia; și lupii au început să se tânguiască, iar oile au tăcut și nu s-au mai jelit. 21. Și am văzut când oile au plecat din

187 Avram.

188 Ismael. în versurile 15, 16 arabii și madianiții sunt numiți „măgari sălbatici”. Cf. Gen. 16:12. Isaac este „taurul alb”.

189 Esau.

190 Egiptenii.

mijlocul lupilor; dar ochii lupilor erau întunecaţi, și lupii aceia au pornit după oi cu toată puterea lor. 22. Și Domnul oilor s-a dus cu ele și cu cea care le conducea, și toate oile Sale L-au urmat; și faţa Lui era orbitoare, slăvită și înfricoșătoare la privit. 23. Și lupii au început să urmărească oile până când au ajuns la o apă mare. 24. Și marea aceea a fost despărţită, iar apa stătea de-o parte și de alta înaintea lor, şi Domnul lor le-a condus şi s-a așezat între ele și lupi. 25. Și, întrucât lupii încă nu zăreau oile, au pornit în mijlocul mării și le-au urmărit pe oi. 26. Și când ei l-au văzut pe Domnul oilor, s-au întors ca să fugă din faţa Sa, dar marea s-a adunat la loc și s-a făcut așa cum a fost creată, și apa s-a umflat și s-a ridicat până ce i-a acoperit pe lupii aceia. 27. Și am văzut cum toţi lupii care urmăreau oile acelea au pierit și au fost înecaţi.

LXXXIX. 28 – 40. Israel în deșert, primirea Legii, intrarea în Palestina

28. Oile au scăpat de apă și au plecat în pustie, unde nu se găsea apă și nici iarbă; și și-au deschis ochii și au început să vadă; și eu L-am văzut pe Domnul oilor păstorindu-le și dându-le apă și iarbă, și pe oaia aceea, care mergea în fruntea lor și le conducea. 29. Și oaia aceea s-a urcat pe vârful stâncii aceleia înalte[191], și Domnul oilor a trimis-o la celelalte (oi). 30. Și apoi L-am văzut pe Domnul oilor că stătea înaintea lor și chipul Său era mare și înfricoșător și măreţ, și toate oile acelea L-au văzut și s-au înfricoșat în faţa Sa. 31. Și ele toate s-au înfricoșat și s-au cutremurat din pricina Lui, și ele i-au spus oii care se afla cu ele: „Noi nu putem să stăm dinaintea Domnului nostru sau să ne uităm la El”. 32. Și oaia care le conducea s-a urcat din nou pe vârful stâncii aceleia, dar oilor au început să li se tulbure privirile și să se depărteze de calea pe care ea le-a arătat-o, însă oaia aceea nu știa nimic din toate acestea. 33. Și Domnul oilor s-a mâniat mult pe ele, și oaia aceea a văzut acestea și a coborât din vârful stâncii și s-a dus la acele oi, și le-a aflat pe cele mai multe orbite și

191 Moise urcă pe vârful muntelui Sinai, Ex. 19.
' în tabernacol.

rătăcite. 34. Și când ele au văzut-o, s-au înfricoșat și s-au cutremurat la apariţia acesteia și au vrut să se întoarcă la ţarcurile lor. 35. Și oaia aceea a luat alte oi să o însoţească și s-a dus la oile care se rătăciseră și a pornit să le omoare; și oile s-au înspăimântat de apariţia ei, și astfel oaia aceea le-a adus înapoi pe oile care se rătăciseră, şi ele s-au întors la ţarcurile lor. 36. Şi am văzut în această vedenie cum oaia aceea a devenit om şi a ridicat o casă Domnului oilor și a așezat toate oile în casa aceea'. 37. Am văzut oaia aceasta care a întâlnit-o pe oaia aceea, ce le-a condus pe celelalte la adormire; și am văzut cum toate oile cele mari au pierit și locul le-a fost luat de cele mici, și au ajuns la o pășune și s-au apropiat de un râu'. 38. Atunci, oaia aceea, conducătorul lor care a devenit om, s-a retras din mijlocul lor și a adormit[192][193], și toate oile au căutat-o și au jelit-o cu mare jale. 39. Și am văzut cum s-au oprit din plâns și au traversat acel fluviu, și s-au ridicat două oi[194] ca să conducă în locul celor care le-a condus și au adormit (lit. „Au adormit și le-au condus"). 40. Și am văzut cum au ajuns oile la un loc bun, pe un pământ plăcut și minunat[195], și am văzut cum oile acelea și-au potolit foamea; și casa aceea se afla în mijlocul lor, pe pământul minunat.

LXXXIX. 41 – 50. Din vremea Judecătorilor până la construirea Templului

Uneori ochii lor erau deschiși, alteori erau orbiţi, până când o altă oaie s-a ridicat și le-a condus, și le-a adus pe toate înapoi, și ochii le-au fost deschiși.

Câinii, și vulpile, și mistreţii[196] s-au apucat să mănânce oile acestea până când Domnul oilor a ridicat un berbec din mijlocul lor, care le-a condus. 43. Și berbecul acela[197] a început să lovească cu coarnele câinii, vulpile și mistreţii până când i-a nimicit pe ţtoţiţ. 44. Și oaia ai cărei ochi erau

192 Iordanul cu „o pășune" în partea dinspre est.

193 Moartea lui Moise. Cf. Deut. 34.

194 Iosua și Caleb.

195 Palestina. Cf. Dan. 11:16,41.

196 Filistenii (46,47), amoniții (55) și, respectiv, edomiții (12,43, 49, 66).

197 Saul, care nu i-a nimicit totuși pe toți.

deschişi 1 l-a văzut pe berbecul acela, care se afla printre oi, până când acesta tsi-a lepădat slavaţ și a început să împungă oile acelea, să le năpăstuiască și să se poarte rușinos. 45. Și Domnul oilor a trimis un miel1 la alt miel și l-a crescut să fie berbec și conducător în locul berbecului aceluia care fei-a lepădat slavaţ. 46. Și s-a dus la acesta și a vorbit cu el singur și l-a crescut să fie berbec, și l-a făcut căpetenia și conducătorul oilor; dar în tot acest timp câinii nu încetau să prigonească oile. 47. Și primul berbec l-a urmărit pe cel de-al doilea berbec, și cel de-al doilea miel s-a ridicat și a fugit din faţa acestuia; și am văzut câinii cum l-au tras în jos pe primul berbec. 48. Și cel de-al doilea berbec s-a ridicat și a condus oile [tinere]. 49. Și oile acelea au crescut și s-au înmulţit; și toţi câinii, vulpile și mistreţii s-au înspăimântat și au fugit din faţa lui, și acel berbec a dat cu coarnele şi a omorât fiarele sălbatice, și fiarele acelea sălbatice nu au mai avut putere asupra oilor și nu le-au mai jefuit de nimic. 48 b. Și berbecul acela a zămislit multe oi și apoi a adormit, și o oaie tânără a devenit berbec în locul său, devenind căpetenie și conducător al oilor acelora.

Fragment din MS Vatican, publicat de Mai, *Patrum Nova Bibliotheca,* t, îi descifrat de Gildemeister în *ZDMG,* 1855, PP.621, 622 (Sursa: R.H. Charles)

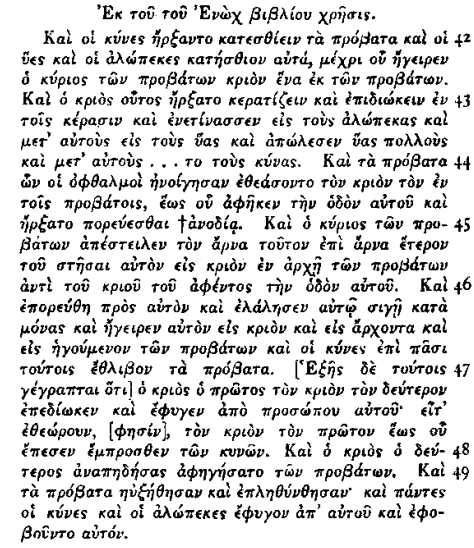

Ἐκ τοῦ τοῦ Ἐνὼχ βιβλίου χρῆσις.

Καὶ οἱ κύνες ἤρξαντο κατεσθίειν τὰ πρόβατα καὶ οἱ 42
ὗες καὶ οἱ ἀλώπεκες κατήσθιον αὐτά, μέχρι οὗ ἤγειρεν
ὁ κύριος τῶν προβάτων κριὸν ἕνα ἐκ τῶν προβάτων.
Καὶ ὁ κριὸς οὗτος ἤρξατο κερατίζειν καὶ ἐπιδιώκειν ἐν 43
τοῖς κέρασιν καὶ ἐνετίνασσεν εἰς τοὺς ἀλώπεκας καὶ
μετ' αὐτοὺς εἰς τοὺς ὗας καὶ ἀπώλεσεν ὗας πολλοὺς
καὶ μετ' αὐτοὺς . . . το τοὺς κύνας. Καὶ τὰ πρόβατα 44
ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ ἠνοίγησαν ἐθεάσοντο τὸν κριὸν τὸν ἐν
τοῖς προβάτοις, ἕως οὗ ἀφῆκεν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ
ἤρξατο πορεύεσθαι †ἀνοδίᾳ. Καὶ ὁ κύριος τῶν προ- 45
βάτων ἀπέστειλεν τὸν ἄρνα τοῦτον ἐπὶ ἄρνα ἕτερον
τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς κριὸν ἐν ἀρχῇ τῶν προβάτων
ἀντὶ τοῦ κριοῦ τοῦ ἀφέντος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ 46
ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ σιγῇ κατὰ
μόνας καὶ ἤγειρεν αὐτὸν εἰς κριὸν καὶ εἰς ἄρχοντα καὶ
εἰς ἡγούμενον τῶν προβάτων καὶ οἱ κύνες ἐπὶ πᾶσι
τούτοις ἔθλιβον τὰ πρόβατα. [Ἐξῆς δὲ τούτοις 47
γέγραπται ὅτι] ὁ κριὸς ὁ πρῶτος τὸν κριὸν τὸν δεύτερον
ἐπεδίωκεν καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· εἶτ'
ἐθεώρουν, [φησίν], τὸν κριὸν τὸν πρῶτον ἕως οὗ
ἔπεσεν ἔμπροσθεν τῶν κυνῶν. Καὶ ὁ κριὸς ὁ δεύ- 48
τερος ἀναπηδήσας ἀφηγήσατο τῶν προβάτων. Καὶ 49
τὰ πρόβατα ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν· καὶ πάντες
οἱ κύνες καὶ οἱ ἀλώπεκες ἔφυγον ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐφο-
βοῦντο αὐτόν.

Și casa aceea1 a devenit mare și întinsă, și era înălţată pentru oile acelea; (și) s-a ridicat pe casă un turn înalt* și mare pentru Domnul oilor, și casa aceea era joasă, dar turnul era înalt, și Domnul oilor s-a așezat pe acel turn și ele au așternut o masă plină[198] înaintea Lui.

LXXXIX. 51 – 67. Cele două împărăţii ale lui Israel și Iuda; distrugerea Ierusalimului

Și am văzut din nou cum oile acelea au căzut din nou în greșeală și au pornit pe multe căi și au uitat de locuinţa lor, și Domnul oilor le-a chemat pe unele din rândurile oilor și le-au trimis la oi, dar oile au început să le omoare. 52. Și una dintre ele a scăpat și nu a fost omorâtă, s-a îndepărtat și a jelit cu putere după oile acelea; și ele căutau să o omoare, dar Domnul oilor a salvat-o de oile acelea și a adus-o la mine și a făcut-o să stea aici[199].
Și multe alte oi El le-a trimis la oile acelea să dea mărturie asupra lor și să plângă pentru ele.
53. Și apoi am văzut că atunci când au părăsit casa Domnului și turnul Său au căzut în rătăcire și ochii li s-au tulburat; și am văzut cum Domnul oilor a adus vărsare de

198 Prinosuri și jertfe.

199 Este vorba de ridicarea la cer a lui Ilie.

sânge în mijlocul lor, în turmele lor, până când oile acelea au chemat vărsarea aceea de sânge și au trădat locul Său1.55. Și El le-a dat pe mâinile leilor, tigrilor, lupilor, hienelor1[200], în mâinile vulpilor și în cele ale tuturor fiarelor sălbatice, și fiarele acelea sălbatice au început să sfâșie oile. 56. Și am văzut cum El a părăsit casa și turnul lor și le-a dat pe toate pe mâinile leilor, ca să le sfâșie și să le nimicească, în mâinile tuturor fiarelor sălbatice. 57. Și am început să strig din toate puterile mele și să îl rog pe Domnul oilor să îi vorbesc în numele oilor care erau sfâșiate de toate fiarele sălbatice. 58. Dar El a rămas neclintit, deși vedea aceste lucruri, și se veselea că ele erau mâncate, înghiţite și jefuite, și le-a lăsat să fie sfâșiate în mâinile tuturor fiarelor. 59. Și El a chemat șaptezeci[201] de păstori și le-a încredinţat oile acelea pentru ca ei să le păstorească, și El le-a vorbit păstorilor și celor care îi însoţeau: „Fie ca de acum înainte fiecare dintre voi să le păstorească și tot ce Eu vă voi porunci, voi să faceţi. 60. Vi le voi da numărate cum se cuvine și vă voi spune care dintre ele trebuie omorâte – și pe acelea voi să le nimiciţi1”. Și le-a dat lor oile acelea. 61. Apoi l-a chemat pe altul* 1 [202]și i-a vorbit: „Bagă de seamă și ia aminte la tot

200 „Leii” și „tigrii”, adică asirienii și babilonienii. La 56,65 „leii” sunt babilonienii. „Lupii” sunt egiptenii și „hienele” sunt, poate, etiopienii.

201 „Șaptezeci” 3, „șapte” a. Cei șaptezeci de păstori reprezintă cea mai problematică piatră de poticnire din Enoh. Aceștia sunt cu siguranță îngeri, din următoarele rațiuni: (1) cu toții trăiesc în același timp și primesc sarcinile împreună, potrivit Ixxxix. 59;

(2) trebuie să păzească oile și să permită ca numai unele dintre ele să fie omorâte de neamuri, deci nu pot fi conducători păgâni;
oamenii ar fi fost simbolizați prin animale; (4) în perioada de început Dumnezeu era păstorul Israelului, acum El se retrage și însărcinează în acest sens șaptezeci de îngeri de-ai Săi; (5) îngerului care ține evidența, aflat la Ixxxix. 61, i se zice „altul”; (6) la judecată, aceștia sunt așezați alături de îngerii căzuți, xc. 21-25; (7) Dumnezeu le vorbește în mod direct; după exil, Israel nu a mai

202 fost păstorit direct de Dumnezeu, ci de către trimișii săi. Teoria celor șaptezeci de păstori reprezintă o extindere a concepției celor șaptezeci de ani ai lui Ieremia și celor șaptezeci de perioade ale lui Daniel. Evenimentele ce s-au desfășurat între căderea Ierusalimului și împărăția mesianică sunt împărțite în patru perioade: (1) până la întoarcerea din exil, petrecută sub domnia lui Cyrus; (2) până la cuceririle lui Alexandru; (3) până la cuceririle

ce vor face păstorii acelor oi, căci ei vor nimici mai multe dintre ele decât le-am poruncit. 62. (Văzând) orice încălcare și nimicirea ce va fi adusă de păstori, să iei aminte câte vor nimici aceștia după porunca Mea și câte după pofta lor; ţine socoteală la fiecare păstor în parte toate nimicirile ce le va face acesta. 63. Și să îmi aduci în faţă numărul celor nimicite și al celor date nimicirii, ca să am o mărturie împotriva lor și ca să știu fiecare faptă a păstorilor, ca Eu să înţeleg și să văd ce fac ei, dacă respectă sau nu porunca dată de Mine. 64. Dar ei să nu știe acest lucru și tu să nu le spui lor, și nici să nu le atragi atenţia, ci doar să însemnezi la fiecare dintre ei toate nimicirile ce le vor aduce la vremea lor și să le așezi pe toate în faţa Mea”. 65. Și am văzut cum păstorii aceia au păstorit la vremea lor, și au început să omoare și să nimicească mai mult decât li se poruncise, dând oile acelea pe mâinile leilor. 66. Leii și tigrii au mâncat cele mai multe dintre oi, iar cu ei au mâncat şi mistreţii; şi au ars turnul acela și au dărâmat casa aceea. 67. Și m-am mâhnit nespus din pricina acelui turn și că fusese dărâmată acea casă a oilor, și apoi n-am mai putut să văd dacă oile acelea au intrat în casa aceea.

LXXXIX. Prima perioadă a conducătorilor angelici: de la distrugerea Ierusalimului la întoarcerea din robie

68. Păstorii și însoţitorii lor au dat oile acelea tuturor fiarelor sălbatice, ca să le sfâșie, şi fieca*re* dintre aceștia a primit, la vremea lui, un număr exact; celălalt a scris într-o carte câte dintre ele a nimicit fiecare dintre ei. 69. Și fiecare a omorât și a nimicit cu mult mai multe decât se poruncise; și eu am început să mă tângui și să jelesc după oile acelea. 70. Și în vedenie am văzut că cineva scria și însemna fiecare oaie nimicită de păstori, zi după zi, și a dus cartea cu el și a arătat-o toată Domnului oilor – (chiar) tot ce au făcut aceștia și toţi pe care fiecare dintre aceștia i-au făcut să dispară și i-au nimicit. 71. Cartea a fost citită înaintea Domnului oilor, și El a luat cartea din mâinile lui și a citit-o, a însemnat-o și a pus-o deoparte.

---

seleucide ale Palestinei; (4) până la domnia lui Mesia.

LXXXIX. A doua perioadă: din vremea lui Cyrus până în timpul lui Alexandru cel Mare

72. Apoi am văzut cum păstorii au vegheat timp de douăsprezece ore și, iată, trei dintre oile acelea1 s-au întors și au intrat și au început să ridice tot ce se dărâmase din casa aceea; mistreţii1 au încercat să le împiedice, dar nu au reușit. 73. Și au început ele să zidească așa cum era înainte și au înălţat turnul acela, ce s-a numit turnul înalt; și au început din nou să așeze o masă în faţa turnului, dar toată pâinea ce se afla pe aceasta era murdară și stricată. 74. Atingând toate acestea, ochii oilor acelea au orbit și nu au mai putut vedea, ca și (ochii) păstorilor lor; și au fost date în număr mare păstorilor lor pentru a fi nimicite, și ei au călcat cu picioarele peste ele și le-au mâncat. 75. Și Domnul oilor a rămas neclintit până când toate oile au fost împrăștiate pe tot câmpul printre ele (printre fiare) și ei (păstorii) nu le-au scos din mâinile fiarelor. 76. Cel care a scris cartea a dus-o sus, a arătat-o și a citit-o în faţa Domnului oilor, și s-a rugat pentru ele și L-a implorat, arătându-i toate faptele păstorilor, și a dat mărturie Lui împotriva tuturor păstorilor. 77. Și a luat cartea și a așezat-o lângă El, după care a plecat.

XC. 1 – 5. A treia perioadă: de la Alexandru cel Mare la stăpânirea greco-siriană

CAPITOLUL XC

1. Și am văzut cum treizeci și cinci1 [203] de păstori au luat în grijă (oile), și ei și-au încheiat vremea lor ca și primii; apoi le-au primit alţii[204], ca să le păzească în vremea lor, fiecare păstor în vremea lui. 2. Apoi, am văzut în vedenia mea toate păsările cerului coborând, ulii, vulturii, corbii; vulturii conduceau toate păsările, și au început să sfâșie oile acelea, să le scoată ochii și să le mănânce

---

203 A doua perioadă se încheie o dată cu căderea dominației persane, ce se petrece în douăzeci și trei de ore.

204 Aici avem trecerea în perioada elenă, adică de la Alexandru cel Mare până la instituirea împărăției mesianice (încă așteptată). Această perioadă are două părți: (1) douăzeci și trei de păstori ai domniei greco-egiptene asupra Palestinei, 330-200; (2) doisprezece păstori ai domniei greco-siriene din anul 200 până în 140 sau 130.

carnea[205]. 3. Și oile au început să se jelească tare, căci trupurile le erau mâncate de păsări, și eu priveam și plângeam în somnul meu împotriva păstorului care veghea oile acelea. 4. Și am văzut cum oile acelea au fost mâncate de câini1, vulturi și ulii, și nu am mai rămas din ele nici carne, nici piele și nici vână, fiind lăsate doar oasele care au căzut pe pământ, numărul oilor împuţinându-se mult. 5. Și am văzut că până atunci de păstorit se ocupaseră douăzeci și trei (de păstori), care și-au dus până la capăt vremurile lor de cincizeci și opt de ori.

XC. A *patra perioadă: de la stăpânirea greco-siriană la răzvrătirea macabeană*

Dar, iată, oile albe au născut miei, și ei au început să-și deschidă ochii, și să vadă, și să strige după or 1[206]. 7. Au strigat după ele, dar oile nu puteau auzi ce le spuneau, căci erau surde și ochii le erau foarte întunecaţi[207]. 8. Și am văzut în vedenie cum corbii au zburat peste miei și l-au luat pe unul dintre ei[208], şi sfâşiau oile şi le mâncau. 9. Şi am văzut cum le crescuseră mieilor coarne și cum corbii le dădeau jos coarnele acelea; și am văzut cum crescuse un corn mare la una dintre oile acelea1 și ochii li s-au deschis1 3.10. Și foaia aceea s-a uitat laf ele și a strigat după oi, și berbecii au văzut-o și au alergat la ea. 11. În vremea aceasta, vulturii, corbii și ulii continuau să sfâșie oile, să se năpustească asupra lor și să le mănânce; și oile rămâneau în continuare tăcute, dar berbecii se tânguiau și gemeau.

Și corbii aceia s-au luptat cu ea și căutau să-i dea jos cornul, dar nu au avut putere.

XC. 13 – 19. Ultimul atac al neamurilor asupra evreilor

---

205 Noua putere a lumii, cea a grecilor, este reprezentată prin- tr-o nouă ordine - păsările de pradă. „Ulii” sunt grecii sau macedonenii. „Corbii” sunt sirienii sub seleucizi (vv. 8, 9,12). „Vulturii”

206 Răscoala hasidimilor, care a avut loc înaintea tensiunilor macabeene. Vezi 1 Mac. 2:42, 3:13 și 1 En. xc. 9.

207 Hasidimii sau „mieii” strigă în zadar poporul.

208 Onias III, omorât de sirieni în 171 î.Hr., vezi 2 Mac. 4:33-35.

(aici versurile 13 – 15 și
Și am văzut când fpàstorii, șif vulturii, și ulii aceia au venit și fau strigat către corbiţ ca să rupă cornul berbecului aceluia, și ele s-au luptat cu el, și el s-a luptat cu ele și a strigat după ajutor[209].

16 – 18 sunt câte două)

Toţi vulturii, ulii şi corbii s-au strâns laolaltă, și lor li s-au alăturat toate oile câmpului; într-adevăr, s-au strâns cu toţii și s-au ajutat între ei ca să rupă cornul berbecului aceluia.

16.

Şi am văzut când oilor li s-a dat o sabie mare[210], și ele au pornit împotriva tuturor fiarelor câmpului ca să le omoare, și toate fiarele și păsările cerului fugeau din calea lor.

Și am văzut când acel om, care a însemnat numele păstorilor [și] a mers în faţa Domnului oilor, [a venit și l-a ajutat și i-a arătat totul; el a coborât în ajutorul acelui berbec].

Și am văzut cum Domnul oilor a venit asupra lor cu mânie, și toţi cei care l-au văzut au fugit, și ei toţi au căzut ţân umbra Saf, dinaintea feţei Sale.

Și l-am văzut pe omul acela care a scris cartea după porunca Domnului, când a deschis cartea despre nimicirea pe care au adus-o ultimii doisprezece păstori, și a arătat în faţa Domnului oilor că ei

f

au nimicit mai mult decât cei dinaintea lor.

Și am văzut cum Domnul oilor a venit asupra lor și a luat în mâna Sa toiagul mâniei Sale, și a lovit pământul.

XC. 20 – 27. Judecata îngerilor căzuţi, păstorii și apostaţii

Şi am văzut când s-a ridicat tronul în ţara»

---

209 cetat să îi reprezinte numai pe greco-egipteni ca în v. 2. Poate că aici ulii și vulturii sunt amoniții și moabiții.

210 Israeliții primesc sabia ca să se apere de oastea lui Gog și să se răzbune împotriva prigonitorilor păgâni; în xci. 12 sabia are o semnificație mult mai înaltă, cu ea judecându-se păcatele oamenilor.

minunată1, iar Domnul oilor s-a așezat pe el, iar **celălalt** a luat cărţile pecetluite și le-a deschis înaintea Domnului oilor. 21. Și Domnul i-a chemat pe primii șapte oameni albi1 și le-a poruncit ca ei să aducă înaintea Lui, începând cu prima stea care era călăuză, **toate** stelele ale căror părţi roșinoase erau asemănătoare cu părţile roșinoase ale cailor, și ei le-au adus pe toate înaintea Lui. 22. Și El i-a spus omului care scria înaintea Lui, și care era unul dintre cei șapte albi, astfel: „Apucă-i pe cei șaptezeci de păstori cărora le-am încredinţat oile și care au omorât, după propria lor putere, mai multe decât le-am poruncit”. 23. Și, iată, cu toţii erau legaţi, am văzut, și ei toţi stăteau înaintea Lui. 24. Și mai întâi au fost judecate stelele, și au fost judecate și găsite vinovate, și s-au dus spre locul de osândă și au fost aruncate în genunea plină de foc învăpăiat și de stâlpi de foc. 25. Cei șaptezeci de păstori au fost judecaţi și au fost găsiţi vinovaţi, și au fost aruncaţi în prăpastia de foc. 26. Și am văzut cum atunci s-a deschis în mijlocul pământului o prăpastie asemănătoare, plină de foc, și au fost aduse oile acelea oarbe, și au fost toate judecate și au fost găsite vinovate toate și azvârlite în prăpastia de foc, și au ars acolo; prăpastia se afla la dreapta casei1.27. Și am văzut cum ardeau oile acelea îşi cum le ardeau oaselef.

XC. 28 – 38. Noul Ierusalim, convertirea neamurilor care au supravieţuit, învierea celor drepţi, Mesia

28. Și am stat să văd până ce au schimbat casa aceea veche; și au dus toţi stâlpii, și toate grinzile și podoabele casei au fost și ele schimbate odată cu aceasta, și au dus-o și au așezat-o în partea de miazăzi a ţării. 29. Și am văzut cum Domnul oilor a adus o altă casă, mai mare și mai înaltă decât prima, și a așezat-o în locul celei care a fost schimbată: toţi stâlpii ei erau noi și podoabele ei erau noi și mai mari decât cele avute de prima, cea veche, pe care El a luat-o, și toate oile se aflau în ea.

30. Și am văzut toate oile care au rămas, și toate fiarele de pe pământ și toate păsările cerului se aplecau și aduceau laude oilor acelora, le adresau rugăciuni și le

ascultau cu fiecare **lucru** [lit „La fiecare cuvânt”]1 [211]– 31. Atunci cei trei care erau îmbrăcaţi în alb și care m-au luat de mână, [care m-au mai ridicat și înainte], și mâna berbecului acela1, care și el mă prinsese, m-au ridicat și m-au așezat în mijlocul oilor ţânainte să se petreacă judecataţ. 32. Și oile acelea erau toate albe, și lâna lor era bogată și curată1[212]. 33. Toate câte fuseseră nimicite și împrăștiate, toate fiarele câmpului, toate păsările cerului s-au adunat în casa aceea, şi Domnul oilor s-a veselit cu veselie mare, căci toate erau bune și se întorseseră la casa Sa. 34. Și am văzut cum au lăsat sabia aceea, care a fost dăruită oilor, și au adus-o înapoi în casă, și a fost pecetluită în faţa Domnului, și toate oile au fost primite în casa aceea, dar ea nu le putea cuprinde. 35. Și ochii lor erau deschiși şi ele au văzut binele, şi nu era niciuna între ele care să nu fi văzut. 36. Și am văzut că acea casă era întinsă și încăpătoare și foarte plină.

37. Și am văzut că s-a născut un taur alb, ce avea coarne mari și toate fiarele câmpului și toate păsările aerului se înspăimântau de el și se rugau lui fără încetare[213]. 38. Și am văzut cum toate seminţiile lor s-au schimbat și au devenit cu toţii tauri albi; și primul dintre ei a devenit **miel,** și **mielul** s-a făcut foarte mare și avea pe capul său niște coarne negre mari; și Domnul oilor s-a bucurat pentru acesta și pentru toţi boii2.39. Și am dormit

---

211 Convertirea neamurilor care au supraviețuit și supunerea acestora spontană în fața lui Israel. Cf. Is. 14:2; 66:12,19-21 etc. A se compara cu perspectiva ebraică de mai târziu, Weber *Jiid. Theol.* 384-387, 395.

212 „Albe” = drepte; lâna bogată și curată = dreptate într-o măsură mare. Cf. Is. 1:26; 4:3; 60:21.

213 Mesia se înalță din mijlocul comunității. El nu este înger, ci om, totuși superior drepților simbolizați de oi. Ca om, acesta corespunde lui Mesia prezis de profeți, nu celui al Pildelor (cel apocaliptic). Totuși, el nu are niciun rol, venind după judecată. Speranța în Mesia a murit practic în timpul vieții unui conducător precum Iuda. Mai târziu, unii l-au reînviat pe Mesia Vechiului Testament, Fiul lui David din Ps. lui Solomon (70-40 î.H.), alții au mers pe urmele ideii Fiului Omului evocat în Pilde (94-70 î.Hr.).

1 „Negre”. Pare a fi un cuvânt greșit.

Toți membrii împărăției se preschimbă, iar Mesia devine miel. Viața acestora este acum aparent fără sfârșit, având loc o întoarcere la starea primordială dreaptă din Eden, Adam fiind un taur alb.

în mijlocul lor și m-am trezit și am văzut totul. 40. Aceasta este vedenia ce am văzut-o câtă vreme am stat adormit, și m-am trezit și L-am binecuvântat și L-am proslăvit pe Domnul dreptăţii. 41. Și am plâns cu multe lacrimi pentru ceea ce văzusem, căci toate vor veni și se vor împlini, și mi s-au arătat toate faptele oamenilor, în ordinea în care au fost făcute. 42. În noaptea aceea mi-am amintit de primul vis și din pricina lui am plâns și am fost tulburat – căci văzusem acea vedenie.

SECŢIUNEA FINALĂ A CĂRŢII (XCII-CV)

XCII-XCI. 1 – 10, 18 – 19. Cartea lui Enoh despre prevenirea copiilor săi CAPITOLUL XCII

Cartea scrisă de Enoh – [cu adevărat, Enoh a scris această învăţătură deplină a înţelepciunii, cinstită de toţi oamenii, și care este judecătoare a întregului pământ] – pentru toţi copiii mei care vor trăi pe pământ. Și pentru toate neamurile viitoare care vor păstra pacea și neprihănirea.

Fie ca duhul vostru să nu fie tulburat de vremuri.

Căci Cel Mare și Sfânt a hotărât zile pentru toate lucrurile[214][215].

Și omul drept se va trezi din somn.

[Se va ridica] și va păși pe căile dreptăţii

Și căile sale vor fi cele ale bunătăţii și slavei veșnice.

El va fi bun cu cel drept și îi va da lui neprihănire veșnică.

Și El îi va da putere, pentru ca el să fie (înzestrat) cu bunătate şi sfinţenie.

? f

Și el va păși în lumina cea veșnică.

Și păcatul va pieri pe vecie în întuneric, şi de atunci nu va mai fi văzut.

XCI, 1 – 11.18 – 19. Povaţa dată de Enoh copiilor săi

---

214 Am rearanjat aceste capitole luând în considerare ceea ce aparent pare să fi fost ordinea lor inițială și am tratat „Apocalipsa săptămânilor”, adică xciii. 1-10, xci. 12-17, ca fiind un fragment mai vechi, introdus de autorul capitolelor xci-civ sau de către cel ce a realizat întreaga carte.

215 Vremurile, deși sunt rele, sunt rânduite de Dumnezeu.

CAPITOLUL XCI

„Și acum, fiul meu Matusalem, cheamă la mine pe toţi fraţii tăi
Și adună-i la mine pe toţi fiii mamei tale;
Căci cuvântul mă cheamă
Și duhul se revarsă asupra mea
Ca eu să-ţi arăt toate cele***?***
Ce să vi vor întâmpla pe veci”.

Atunci, Matusalem se duse și îi strigă la el pe toţi fraţii săi și pe toate rudele sale. 3. Și el se adresă tuturor copiilor dreptăţii și spuse:

„Ascultaţi, voi, copii ai lui Enoh, toate cuvintele tatălui vostru.
Și deschideţi urechile la vocea gurii mele;
Căci vă povăţuiesc și vă spun, iubiţii mei:
Să iubiţi calea dreptăţii și să nu vă îndepărtaţi de la ea.

Numele acestora sunt date în 2 En. i. 10, lui. 2: Regim, Riman, Uchan, Chermion, Gaidad.

Și să nu mergeţi pe calea dreptăţii cu inima îndoită.
Să nu vă însoţiţi cu cei cu inima prefăcută.
Ci mergeţi în dreptate, fiii mei.
Și veţi fi călăuziţi pe căile cele bune.
Și dreptatea va fi însoţitorul vostru.
Căci eu știu că silnicia va spori pe pământ.
Și o mare pedeapsă se va petrece pe pământ.
Și toată nelegiuirea va lua sfârșit;
Da, va fi smulsă din rădăcini.
Și toată alcătuirea ei va fi nimicită.
Și nelegiuirea se va ivi din nou pe pământ
Și toate faptele pline de răutate și silnicie.
Și fărădelegile vor stăpâni de două ori mai mult (decât acum).
Și atunci când păcatul, nelegiuirea, blasfemia
Și silnicia, oricare ar fi, vor spori.
Și când lepădarea de credinţă, fărădelegea și necurăţia vor spori.
O mare pedeapsă va coborî din cer asupra acestora.

Și Domnul cel sfânt va veni cu mânie și pedeapsă, ia să aducă judecata pe pământ.

în zilele acelea, silnicia va fi tăiată din rădăcini la fel și rădăcinile nelegiuirii și ale înșelăciunii, şi ele vor fi nimicite de sub cer.

Toţi idolii neamurilor vor fi părăsiţi, şi templele vor arde în foc

Și vor fi șterse de pe faţa pământului.

Aceștia (neamurile) vor fi aruncaţi în pedeapsa pârjolului

Și vor pieri pe veci prin judecată nemiloasă.

Cel drept1 se va trezi din somnul său

Și lui i se va da înţelepciune.

[11. Și atunci vor fi tăiate rădăcinile nelegiuirii și păcătoșii vor fi nimiciţi de sabie… vor fi tăiate de la hulitorii de peste tot, iar cei care aduc silnicie și cei care hulesc vor pieri de sabie.]

Și acum vă spun, fiii mei, și vă arăt

Căile dreptăţii și căile silniciei, într-adevăr, vi le voi arăta încă o dată la voi să știţi ce va urma.

Acum, deschideţi-vă urechile, fiii mei.

Și mergeţi pe căile dreptăţii.

Nu pe cele ale silniciei;

Căci toţi cei care merg pe căile nelegiuirii vor pieri pentru totdeauna" 1[216].

XCIII. XCI. 12 – 17. Apocalipsa săptămânilor

CAPITOLUL XCIII

Apoi, Enoh ţa datţ și a început să povestească după cărţi. Și Enoh a spus:

„Despre copiii dreptăţii și aleșii lumii şi despre

---

216 Pentru „căi" cf. xciv. 1,2,4. Aceasta este una dintre cele mai vechi referiri necanonice la cele două Căi. Vezi Test. Ash. 1:3, 5; 2 En. xxx. 15. Forma populară a celor două Căi a fost sugerată de 1er. 21:8, „Așa zice Domnul: Iată, vă pun înainte calea vieții și calea morții"; de Deut. 30:15, „Iată, eu azi ți-am pus înainte viața și moartea, binele și răul"; Sir. 15.17, „înaintea oamenilor este viața și moartea și oricare le va plăcea li se va da"; 17:6, „Cu știința înțelegerii i-a umplut pe oameni și le-a arătat și bune și rele". în NT poate fi găsită o paralelă la Mat. 7:13,14,2 Pet. 2:2.

răsadul dreptăţii eu voi vorbi, Cu adevărat, eu, Enoh, vă voi spune vouă, fiii mei, Luând aminte la ce mi-a apărut în vedenia cerească şi am aflat prin cuvintele sfinţilor îngeri, şi am învăţat din tablele cereşti”.

Și Enoh a început să povestească după cărţi și a spus:

„M-am născut al șaptelea din prima săptămână1, Când judecata și dreptatea încă mai erau.

Și după mine va ieși la iveală, în a doua săptămână, o mare nelegiuire1[217].

Și înșelăciunea va ieși și ea;

Și atunci va fi primul sfârșit.

Și atunci va fi salvat un om;

Și după ce se va sfârși, nelegiuirea va spori.

Și se va face o lege pentru cei păcătoși.

Apoi, în săptămâna a treia, la sfârșitul ei.

Va fi ales un om ca răsad al judecăţii drepte.

Și **urmașii săi** vor deveni răsadul dreptăţii pe vecie.

Apoi, în săptămâna a patra, la sfârșitul ei.

Se vor vedea vedenii[218] cu sfinţii și drepţii.

Și va fi pentru ei o lege a tuturor seminţiilor și lor le va fi făcută o locuinţă.

Apoi, în săptămâna a cincea, la sfârșitul ei, Locuinţa slavei și stăpânirii va fi înălţată pe vecie.

1. Apoi, în săptămâna a șasea, toţi cei care trăiesc atunci vor orbi.

Și inimile lor se vor lepăda de înţelepciune în chip nelegiuit.

Şi atunci un om se va ridica;

Și casa stăpânirii va fi arsă cu foc

Și toată seminţia rădăcinii alese va fi împrăștiată.

Apoi, în săptămâna a șasea, se va naște un neam lipsit de credinţă.

Și nenumărate vor fi faptele sale.

Și toate faptele sale vor fi fără de credinţă.

---

217 Această sporire a nelegiuirii trebuie să fi aparţinut zilelor lui lared, ca în vi. 6 și cvi. 13.; potopul și legământul cu Noe se petrec în această săptămână.

218 „Vedenii”. Manifestări divine în favoarea Israelului aflat în Egipt.

La sfârșitul acesteia vor fi aleși

Drepții aleși ai răsadului veșnic ai dreptății.

Pentru a primi învățătură de șapte ori mai mare cu privire la toată creația Sa.

[11. Căci cine dintre toți copiii oamenilor poate să audă vocea Celui Sfânt fără să se tulbure? Și cine îi poate cugeta gândurile? Și cine se află acolo care să poată privi toate lucrările cerului? 12. Și cum să fie cineva care să poată privi cerul, și cine este acolo care să înțeleagă lucrurile din cer și care să vadă un suflet sau un duh și care să mărturisească despre acestea, sau să urce și să vadă toate de acolo și să poată face ca ele1? 13. Și cine dintre toți oamenii poate ști care este lățimea și lungimea pământului, și căruia i s-a arătat mărimea la toate acestea? 14. Este cineva care să știe lungimea cerului și cât de mare este înălțimea lui, pe ce se sprijină, cât de mare este numărul stelelor și unde se odihnesc toți luminătorii? 1[219]]

XCI. 12 – 17. Ultimele trei săptămâni[220] CAPITOLUL XCI

Apoi va urma o alta, săptămâna a opta, a dreptății.

Și i se va da o sabie pentru ca judecata cea dreaptă să coboare asupra prigonitorilor.

Și păcătoșii vor fi dați în mâinile celor drepți[221].

La sfârșitul acesteia, aceștia vor dobândi locuințe prin dreptatea lor.

Și va fi ridicată o locuință pentru Marele împărat, în vecii vecilor.

14 *d.* Și toată omenirea va merge pe calea neprihănirii.

14 *a.* Apoi, în săptămâna a noua, judecata dreaptă va fi văzută de toată lumea.

---

219 Aceste versuri (11-14) sunt, în contextul de față, nelalocul lor, potrivindu-se mai degrabă „Cărții luminătorilor cerești”, Ixxii-lxxix, Ixxxii.

220 Aceste versuri (12-17), ce povestesc despre ultimele trei săptămâni din istoria omenirii, sunt reașezate la locul lor, după xciii. 1-10, care relatează primele șapte săptămâni.

221 A opta săptămână cuprinde instituirea împărăției mesianice și primul act al judecății finale - perioada săbiei (xc. 19), când păcătoșii sunt dați pe mâinile drepților.

Și toate lucrările nelegiuiţilor vor fi șterse de pe pământ.

b. Și lumea va fi mânată spre pieire.

Apoi, în a șaptea parte a săptămânii a zecea.

Va fi o mare judecată veșnică, în care El va aduce răzbunare asupra îngerilor.

Și primul cer se va îndepărta și va dispărea

Și va apărea un cer nou.

Și toate puterile din ceruri vor da lumină înșeptită.

Apoi vor fi săptămâni nenumărate în toţi vecii, şi totul va fi drept și bun

Și păcatul nu va mai fi pomenit în veci.

XCIV. Povăţuirea celor drepţi CAPITOLUL XCIV

Și acum vă zic vouă, fiii mei, să iubiţi dreptatea și să-i mergeţi alături;

Căci trebuie primite căile dreptăţii.

Iar căile fărădelegii trebuie de îndată nimicite și şterse1.

J

Şi unor oameni dintr-un neam li se vor arăta că

de silniciei și ale morţii.

Și ei se vor ţine departe de ele

Și nu le vor urma.

Și acum vă spun vouă, cei drepţi:

Nu căleaţi pe căile fărădelegilor și nici pe căile morţii.

Și nu vă apropiaţi de ele, ca nu cumva voi să fiţi nimiciţi.

Ci căutaţi și alegeţi pentru voi dreptatea și viaţa aleasă.

Și căleaţi pe căile păcii.

Și veţi trăi și veţi izbândi.

Ţineţi cu tărie cuvintele mele în cugetările inimilor voastre.

Și nu lăsaţi ca ele să fie alungate din inimile voastre;

„Căile fărădelegii… șterse”. Cf. Ps. 1: 6. Legat de cele „două Căi” vezi xei. 19 (nota).

Căci eu știu că păcătoșii îi vor ispiti pe oameni să aducă rău înţelepciunii.

Ca ea să nu mai aibă (nicăieri) niciun loc, şi nicio ispitire să nu mai înceteze.

XCIV 6 – 11. Suferinţele păcătoșilor

Vai de cei care aduc nedreptate și prigoană şi pun ca temei înșelăciunea;

Căci ei vor fi de îndată trântiţi la pământ şi pacea nu o vor găsi.

Vai de cei care îşi ridică locuinţele în păcat;

Căci ei vor fi aruncaţi de pe temeliile lor.

Și de sabie vor cădea.

[Și cei care adună aur și argint vor pieri degrabă în judecată].

Vai vouă, cei îmbogăţiţi, căci v-aţi pus credinţa în bogăţiile voastre.

Și de la bogăţiile voastre veţi fi îndepărtaţi.

Căci voi nu v-aţi amintit de Prea-înaltul în zilele cât aţi fost bogaţi.

Voi aţi adus ocară și nelegiuire.

Și v-aţi pregătit pentru ziua vărsării de sânge, Pentru ziua când va coborî întunericul şi ziua ma*f*rii judecăţi.

Așa vă spun eu vouă:

Cel ce v-a creat vă va trânti la pământ.

Și pentru căderea voastră nu va exista milă.

Și cel ce v-a creat pe voi se va bucura de nimicirea voastră.

Și drepţii voștri vor fi, în acele zile, Ocară păcătoșilor și a nelegiuiţilor.

XCV. Mâhnirea lui Enoh; noi suferinţe pregătite pentru păcătoși CAPITOLUL XCV

Oh, dacă ochii mei ar fi [un nor] de apă

Ca eu să plâng pentru voi.

Și să vărs lacrimile mele precum un nor fdejapă, la să-mi potolesc tulburarea din inimă!

fline v-a îngăduit vouă să faceţi nedreptăţi și nelegiuiri?

Căci astfel judecata vă va ajunge, păcătoșilor!

Voi, cei drepţi, să nu vă temeţi de păcătoși;

Căci Domnul îi va da în mâinile voastre.

Pentru ca voi să îi judecaţi după cum vă este voia.

Vai vouă, care strigaţi blesteme ce nu pot fi desfăcute;
Nu veţi cunoaşte tămăduirea din pricina păcatelor voastre.
Vai vouă, care faceţi rău aproapelui vostru;
Căci veţi fi răsplătiţi după faptele voastre.
Vai vouă, martori mincinoși.
Și vouă, care aduceţi nedreptate.
Căci de îndată veţi pieri cu toţii.
Vai vouă, păcătoșilor, căci voi îi prigoniţi pe cei drepţi;
Și veţi fi prigoniţi pentru fărădelegile voastre.
Și jugul lor va fi greu pentru voi.
XCVI. Motive de nădejde pentru cei drepţi; nenorociri pentru nelegiuiţi
CAPITOLUL XCVI
Nu vă pierdeţi nădejdea, voi care sunteţi drepţi; căci păcătoșii vor pieri din faţa voastră de îndată.
Și îi veţi stăpâni după cum vă va fi voia.
[2. Și în ziua nenorocirii păcătoșilor.
Copiii voștri se vor înălţa precum vulturii.
Și cuibul vostru va fi mai sus decât cuibul vulturului;
Vă veţi înălţa și veţi coborî în măruntaiele pământului.
Și în despicăturile stâncilor pe veci, precum iepurii de casă, pentru a scăpa de nelegiuiţi.
Și sirenele vor plânge și vor suspina din pricina voastră.]
Dar voi care aţi suferit să nu vă temeţi;
Căci veţi fi tămăduiţi.
Și o lumină puternică vă va lumina
1 Ar putea fi vorba de satiri sau sirene – versiunea etiopiană traduce cu același cuvânt termenul *trupijvec* în Is. 13: 21, 1 er. 27: (1.) 39.
Și veţi auzi din cer un glas de pace.
Vai vouă, păcătoșilor, că bogăţiile vă vor face să treceţi drept sfinţi1.
Dar inimile voastre vor arăta că sunteţi păcătoși.
Și acest lucru va sta mărturie împotriva voastră la pomenirea faptelor (voastre).

Vai vouă, care mâncaţi cel mai bun grâu

Și beţi **vin în vase mari.**

Și îl împovăraţi pe cel sărac cu puterea voastră.

Vai vouă, care beţi apă din **fiecare fântână.**

Căci de îndată veţi fi slăbiţi și mistuiţi.

Căci voi aţi uitat de izvorul vieţii.

Vai vouă, care înfăptuiţi fărădelegi, înșelăciuni și blestemăţii:

Căci va veni o pomenire a relelor voastre.

Vai vouă, puternicilor.

Care cu puterea voastră îi năpăstuiţi pe cei drepţi;

Căci vine ziua nimicirii voastre.

În acele zile, cei drepţi se vor bucura de zile numeroase și bune1 – în ziua judecăţii voastre.

XCVII. Pedepsele pregătite pentru păcătoși și pentru posesorii de bogăţii nelegiuite CAPITOLUL XCVII

Aveţi credinţă, drepţilor! căci păcătoșii vor fi făcuţi de rușine

Și vor pieri în ziua nelegiuirii.

Aflaţi (păcătoșilor) că Prea-înaltul nu uită fărădelegile voastre

Și că îngerii cerului se bucură de nimicirea voastră.

Ce veţi face voi, păcătoșilor.

Și unde veţi fugi în ziua judecăţii, Când veţi auzi rugăciunea celor drepţi?

Cu adevărat, veţi fi asemenea lor, împotriva acest cuvânt va sta mărturie: „Voi i-aţi însoţit pe păcătoși”[222].

în acele zile, rugăciunea celor drepţi va ajunge la Domnul.

Și zilele judecăţii voastre vor sosi.

Și toate vorbele nelegiuirii voastre vor fi citite în faţa Celui Mare și Sfânt.

Și chipurile voastre se vor umple de rușine, şi El va respinge orice faptă nedreaptă.

Vai vouă, păcătoșilor, care trăiţi în mijlocul mării și pe pământul uscat.

Și a căror aducere aminte este nenorocire împotriva

222 A se observa ideea fariseică a separării de cei nelegiuiți.

voastră.

Vai vouă, care adunaţi argint și aur în chip nelegiuit și spuneţi:

„Am devenit bogaţi în avuţii și stăpânim bunuri;

Și am dobândit tot ce am voit.

Și acum să facem ce ne-am pus în minte:

Căci noi am strâns argint.

9 d şi avem mulţi lucrătorii la casele noastre.

se şi hambarele noastre sunt pline (ochi) ca de apă”.

Cu adevărat, asemenea apei vor curge minciunile voastre;

Căci bogăţiile voastre nu vor dura.

Ci degrabă vă vor părăsi;

Căci le-aţi adunat pe căi necinstite

Și veţi cunoaşte un mare blestem.

XCVIII. Îngăduinţa de sine a păcătoșilor; păcatul creat de om; toate păcatele însemnate în cer; nenorocirile păcătoșilor

CAPITOLUL XCVIII

Eu vă jur vouă acum, înţelepţilor și smintiţilor, Că veţi fi supuși la multe încercări pe pământ.

1. Căci voi, bărbaţilor, veţi purta mai multe podoabe decât o femeie.

Şi mai multe straie colorate decât o fecioară: în împărăţie, în fală și putere, în argint, în aur și purpură, în măreţie și bucate, aceștia vor da peste margini asemenea apei.

De aceea vor duce lipsă de învăţătură și înţelepciune.

Și vor pieri împreună cu averile lor;

Și cu toată fala și măreţia lor.

Și în rușine, vărsare de sânge și mare sărăcie, Duhurile lor vor fi aruncate în cuptorul aprins.

V-am jurat vouă, păcătoșilor, că, așa cum un munte nu a devenit rob.

Și un deal nu a devenit roaba* unei femei.

Tot așa nici păcatul nu a fost trimis pe pământ.

Ci omul singur l-a creat.

Și mare e blestemul pentru cei care îl înfăptuiesc.

Femeii nu i s-a dat să fie stearpă.

Dar, din faptele propriilor ei mâini, moare fără urmași.

V-am jurat vouă, păcătoșilor, pe Cel Mare și Sfânt.

Că toate faptele voastre rele sunt văzute în cer.

Și că niciunul dintre păcatele chinurilor aduse de voi nu sunt acoperite și ascunse.

2. Și să nu gândiţi în duhul vostru sau să spuneţi în inima voastră că nu știţi și nu vedeţi că fiecare păcat este însemnat în cer, în fiecare zi, în prezenţa Celui Prea-înalt. 8. De acum încolo veţi ști că toate chinurile aduse de voi sunt însemnate în fiecare zi, până la ziua judecăţii voastre.

Vai vouă, smintirilor, căci prin smintirea voastră vom pieri și noi, căci voi nu daţi ascultare înţelepţi, și astfel nu veţi avea parte de o soartă bună. 10. Aflaţi toate lucrurile acestea, ca să fiţi pregătiţi pentru ziua nimicirii; și nu vă așteptaţi că veţi trăi, păcătoșilor, căci veţi pieri; căci voi nu veţi cunoaşte răscumpărarea; fiţi pregătiţi pentru ziua marii judecăţi, pentru ziua nenorocirii și a rușinii duhurilor voastre.

Vai vouă, cei cu inima împietrită, care aduceţi nelegiuire și vă hrăniţi cu sânge[223]:

De unde aveţi voi lucrurile bune de mâncat și de băut de care vă săturaţi? Din toate lucrurile bune pe care Domnul Prea-înalt le-a lăsat din belșug pe pământ; de aceea, voi nu veţi avea pace. 12. Vai vouă, care iubiţi faptele nedrepte: de unde nădăjduiţi să aveţi o soartă bună? Aflaţi că veţi fi daţi pe mâinile celor drepţi, și ei vă vor tăia gramajii și vă vor omorî, și milă nu veţi cunoaşte de la ei. 13. Vai vouă, care vă bucuraţi de suferinţele celor drepţi, căci voi nu veţi avea niciun mormânt. 14. Vai vouă, care nu preţuiri cuvintele celor drepţi, căci voi nu veţi mai avea nădejde că veţi trăi. 15. Vai vouă, care scrieţi cuvinte mincinoase și păcătoase, căci voi scrieţi minciunile voastre pentru ca oamenii să le audă și să se poarte cu nelegiuire faţă de aproapele (lor) 1.16. De aceea, ei nu vor avea liniște, ci vor muri de moarte neașteptată.

223 „Vă hrăniți cu sânge”, o încălcare gravă a legii mozaice - GS.

XCIX. Nenorocirile ce îi așteaptă pe cei fără credinţă; starea rea a păcătoșilor în zilele de pe urmă; alte nenorociri

CAPITOLUL XCIX

Vai vouă, care sunteţi lipsiţi de credinţă, şi de cei care îi preamăresc pe aceștia:

Veţi pieri cu toţii, și nu veţi avea viaţă liniștită1[224].

Vai vouă, care stricaţi cuvintele neprihănirii şi care încălcaţi legea veșnică.

Și vă schimbaţi în ce nu eraţi [în păcătoși][225];

Veţi fi călcaţi în picioare pe pământ.

în zilele acelea, voi, cei drepţi, să aduceţi rugăciuni în amintire

Și să le puneţi ca mărturie în faţa îngerilor.

Ca ei să poată pune păcatul nelegiuiţilor ca pomenire în faţa Celui Prea-înalt.

în zilele acelea popoarele vor începe să se agite şi în ziua nimicirii neamurile se vor ridica.

în zilele acelea femeile însărcinate vor naște și îşi vor lepăda pruncii.

Și îi vor părăsi, pentru ca pruncii să moară din vina lor;

Cu adevărat, îşi vor părăsi copiii (care încă) sug la ţâţă și nu se vor întoarce la ei.

Și nu vor avea milă pentru cei iubiţi.

Și vă jur din nou, păcătoșilor, că păcatul este ţinut pentru o zi a vărsării de sânge ce nu se va sfârși.

Iar cei care se închină la pietre și la chipuri cioplite din aur, din argint, din lemn, [din piatră][226] și din lut, și cei care se închină la duhuri necurate și la demoni, și la tot soiul de idoli din neștiinţă nu vor primi niciun fel de ajutor de la aceștia.

Și ei vor ajunge fără credinţă din pricina smintirii inimilor lor.

Și ochii lor vor fi orbiţi de frica din inimile lor

---

224 Sunt denunțați aici admiratorii literaturii elene. Cf. xciv. 5, xcviii. 15.

225 O glosă.

226 Preluare din Tertullian.

Și de vedeniile din visele lor.
Așa îşi vor pierde ei credinţa și se vor înfricoșa, Căci ei și-au făurit toată lucrarea în minciună
Și s-au închinat unei pietre;
De aceea, ei vor pieri pe loc.
Dar, în zilele acelea, binecuvântaţi sunt cei care primesc cuvintele înţelepciunii și le înţeleg.
Și vor rămâne pe căile date de Cel Prea-înalt, și vor merge pe calea dreptăţii Sale.
Și nu îşi vor pierde credinţa ca cei necredincioși;
Căci ei vor fi mântuiţi.
Vai vouă, care aduceţi răul aproapelui vostru, Căci veţi fi uciși în Sheol.
1. Vai vouă, care faceţi măsuri înșelătoare și mincinoase.
Și (vouă) care aduceţi amărăciune pe pământ, Căci veţi fi mistuiţi cu totul.
Vai vouă, care vă ridicaţi casele prin sudoarea amarnică a altora.
Toate materialele din care sunt construite sunt cărămizi și pietre ale păcatului;
Vă spun vouă că nu veţi avea liniște.
Vai celor care dispreţuiesc măsura1 și moștenirea veșnică a strămoșilor lor.
Și ale căror suflete merg în urma idolilor;
Căci ei nu vor avea odihnă.
Vai celor care provoacă nedreptăţi și durere.
Și îşi omoară aproapele până în ziua marii judecăţi.
Căci El vă va lipsi de măreţie
Și va aduce nenorocire în inimile voastre.
Și va porni mânia Sa cumplită.
Și vă va nimici pe voi toţi cu sabia;
Și toţi sfinţii și cei drepţi îşi vor aminti de păcatele voastre.
C. Păcătoșii se omoară între ei; f[227]
judecata îngerilor căzuţi; păzirea celor drepţi;
alte nenorociri pentru păcătoși

227 Aristobul l-a ucis pe fratele său Antigonos (Josephus, *Ant.* xiii. 11.1,2).

CAPITOLUL C

Și în zilele acelea părinţii împreună cu fiii lor vor fi loviţi
Și fraţii laolaltă vor cădea pradă morţii.
Până când râurile vor curge cu sângele lor.
Căci omul nu-și va opri braţul să-și omoare fiii, ca și pe fiii fiilor săi.
Și păcătosul nu se va teme să-l ucidă pe fratele său cinstit1;
Aceștia se vor omorî între ei de la răsărit și până la apus.
Calul va merge afundat până la piept în sângele păcătoșilor.
Și carul se va scufunda până la vârf.
în zilele acelea, îngerii vor coborî în locurile tainice
Și îi vor strânge laolaltă pe toţi cei care au păcătuit.
Iar Prea-înaltul se va ridica în ziua aceea a judecăţii
Spre a îndeplini marea judecată a păcătoșilor.
Și El va da păzitori celor drepţi și sfinţi dintre îngerii cei sfinţi.
Ca ei să îi păzească ca pe lumina ochilor.
Până când El va pune capăt întregii nelegiuiri și întregului păcat.
Și chiar dacă cei drepţi sunt cufundaţi într-un somn lung1[228], nu au de ce să se teamă.
Și (atunci) copiii pământului îi vor vedea pe cei drepţi (ocrotiţi).
Și vor înţelege toate cuvintele din această carte.
Și vor pricepe că bogăţiile lor nu vor putea să îi mântuiască.
Vai vouă, păcătoșilor, în ziua marii suferinţei, **Voi, care** îi tulburaţi pe cei drepţi și îi ardeţi cu foc[229].
Veţi fi răsplătiţi pe potriva faptelor voastre.

---

228 Autorul părții xci-civ nu se așteptă ca învierea să se petreacă la începutul împărăției mesianice temporale, care urma să vină la începutul săptămânii a opta. „Somnul lung” pare să dureze până la sfârșitul săptămânii a zecea, iar învierea celor drepți din xci-civ urmează judecății finale.

229 Se știe că acest lucru s-a petrecut sub domnia lui Antiohus Epifanes; cf. 2 Mac. 6:18-7:24. Mulți critici consideră acea istorisire ca fiind totuși lipsită de fundament istoric - GS.

Vai vouă, cei cu inima îndărătnică.
Ce vegheaţi să aduceţi nelegiuire;
De aceea, veţi fi cuprinși de frică
Și nimeni nu vă va sta în ajutor.
Vai vouă, păcătoșilor, pentru cuvintele gurii voastre
Și pentru faptele nelegiuite ale mâinilor voastre ce din necredinţa voastră s-au născut.
Veţi fi mistuiţi în văpăi ce ard mai rău decât focul.
Aflaţi că El îi va întreba pe îngeri despre faptele voastre, va întreba soarele, luna și stelele despre păcatele voastre, căci voi aţi făcut judecată asupra1 celor drepţi pe pământ. 11. Și va chema să aducă mărturie fiecare nor, fiecare ceaţă, fiecare ploaie; căci ele vor fi oprite să coboare asupra voastră din pricina voastră, și ele vor păstra păcatele voastre. 12. Și acum daţi daruri ploii, ca ea să nu se oprească în a coborî peste voi, și picăturilor de rouă daţi-le aur și argint ca să coboare și ele. 13. Promoroaca și zăpada împreună cu frigul lor, și toate furtunile de zăpadă cu toate nenorocirile lor se vor năpusti asupra voastră, și în acele zile nu veţi putea să le staţi în cale.

„A face judecată asupra” = 7 roie? re *Kpâaiv neră* (așa fiind în *gmqt)* – un ebraism.

EI. Frica de Dumnezeu; întreaga natură se teme de El, dar nu și păcătoșii CAPITOLUL CI

Priviţi cerul, voi, copii ai cerului, și fiecare lucrare a Celui Prea-înalt, și înfricoșaţi-vă de El și nu făptuiţi răul în prezenţa Sa. 2. Dacă închide El stăvilarele cerului și oprește ploaia și rouă să coboare pe pământ din pricina voastră, ce veţi face atunci? 3. Și dacă își trimite furia asupra voastră din pricina faptelor voastre, voi nu puteţi să îl implorați, căci voi vorbiţi în cuvinte trufașe și lipsite de respect faţă de judecata Sa; de aceea, voi nu veţi cunoaşte liniștea. 4. Și nu vedeţi voi cum corăbiile sunt aruncate de valuri, sunt mișcate de vânturi și sunt gata să fie cuprinse de nenorocire? 5. Și cum cârmacii1 se tem că vor pierde în mare averile lor, și au o presimţire rea în inimă că marea îi va înghiţi și că vor pieri acolo? 6. Or, marea întreagă și

toate apele ei, și toate valurile ei, nu sunt ele făcute de Prea-înaltul, și nu a dat El limită purtărilor ei și nu a încercuit-o peste tot cu nisip? 7. La mustrarea Sa, ea se înfricoșează și se usucă, și toţi peștii mor împreună cu tot ce e acolo; dar voi, păcătoșilor de pe pământ, nu vă înfricoșaţi de El. 8. Nu este El făcătorul cerului şi ***J? f*** al pământului și a tot ce există? Care a dat cunoaştere și înţelepciune tuturor făpturile de pe pământ și de pe mare? 9. Oare cârmacii de pe corăbii nu se tem de mare? Și totuși păcătoșii nu se tem de Prea-înaltul.

CIL Spaimele zilei judecăţii;

destinele potrivnice ale drepţilor de pe pământ

CAPITOLUL Cil

în zilele acelea, când El va aduce un foc cumplit asupra voastră.

Voi unde veţi fugi, și unde veţi găsi scăpare?

Și când El va coborî Cuvântul Său asupra voastră Nu vă veţi umple de spaimă și înfrigurare?

Toţi luminătorii se vor înspăimânta.

Și întreg pământul se va înfricoșa și se va cutremura.

Toţi j-îngerii îşi vor îndeplini poruncilef

Și vor căuta să se ascundă de prezenţa Slavei celei mari.

Și copiii pământului se vor cutremura;

Și voi, păcătoșilor, veţi fi blestemaţi în vecii vecilor.

Și liniște nu veţi mai găsi.

Nu vă temeţi, voi, suflete ale celor drepţi, și bucuraţi-vă că aţi murit în dreptate.

Și nu vă mâhniţi dacă sufletul vostru a coborât la Sheol plin de durere.

Și că, în viaţa voastră, trupului vostru nu i-a mers potrivit bunătăţii voastre.

Dar **să aşteptaţi** ziua **judecăţii** păcătoșilor

Și ziua osândirii și a pedepselor.

Când veţi muri, păcătoșii vor zice despre voi: „Așa cum murim noi, mor și cei drepţi.

Cu ce se aleg ei din faptele lor?

Iată, asemenea nouă, și ei mor în durere și întuneric*[230].

Ce au ei mai mult decât noi?

De acum înainte, noi suntem egali.

Ce vor primi ei și ce vor vedea pe vecie?

Iată, și ei la rândul lor au murit.

Și de acum înainte nu vor mai vedea lumină în veci".

Vouă vă spun, păcătoșilor, că voi vă mulţumiţi să mâncaţi și să beţi, să jefuiţi și să păcătuiţi, să lăsaţi pe fratele vostru despuiat, să strângeţi avuţii și să aveţi zile bune. 10. Aţi văzut cum îşi găsesc sfârşitul cei drepţi și cum până la moartea lor nu a fost niciun fel silnicie2? 11. „Și totuși ei au pierit și sunt ca și cum n-ar fi fost niciodată, și duhurile lor au coborât la Sheol în nenorocire".

CUI. Destinele diferite ale drepţilor și ale păcătoșilor; noi obiecţii ale păcătoșilor

CAPITOLUL CUI

Vă jur, drepţilor, pe slava Celui Mare, Cinstit și Puternic în stăpânire și pe măreţia Sa vă jur eu vouă:

Cunosc taina aceasta şi am citit tablele cerești, Am văzut cărţile sfinte

Și am găsit scris acolo despre ei:

Că lor li s-a pregătit tot binele și toată bucuria și slava.

Și a fost scris pentru duhurile celor care au murit în dreptate.

Și un mare bine va fi dat vouă ca răsplată pentru truda voastră.

Și soarta voastră este cu mult peste soarta celor vii.

Și duhurile voastre, ale celor care aţi murit în dreptate, vor trăi și se vor bucura.

Și duhurile voastre nu vor pieri, și nici amintirea voastră din fata Celui Mare

Și de la toate neamurile lumii, de unde nu vă veţi mai teme de insulta lor.

Vai vouă, păcătoșilor, când veţi muri, Dacă muriţi în păcat.

---

230 Deosebirea dintre cei drepți și cei nelegiuiri nu este una exterioară, ci una religioasă și etică. Viața păcătosului este condusă numai de țeluri materiale și temporale.

Și cei care sunt asemenea vouă spun despre voi: „Binecuvântaţi sunt păcătoșii, căci ei și-au văzut toate zilele.
Și au murit în belșug și bogăţie.
Și nu au avut parte de nenorocire și vărsare de sânge în viaţa lor;
Și au murit cu mare cinste.
Și nu au fost judecaţi câtă vreme au trăit”.
Aflaţi că suflete lor vor fi făcute să coboare în Sheol1
Și vor cunoaşte mare chin și suferinţă.
Duhurile voastre vor intra înlănţuite în întuneric și un foc învăpăiat, unde o judecată amarnică le va aștepta;
Marea judecată va fi a tuturor neamurilor din lume.
Vai vouă, căci liniștea nu o veţi găsi.
Să nu ziceţi despre cei drepţi și buni care trăiesc1[231]:
„În zilele noastre tulburi noi am trudit din greu și am avut parte de toate necazurile.
Și am dat de mult rău și am fost mistuiţi, Ne-am împuţinat și duhul nostru s-a micșorat.
Am fost nimiciţi și nu am găsit pe nimeni care să ne ajute chiar și cu o vorbă[232];
Am fost chinuiţi [și nimiciţii, și zi de zi ne așteptam să ne pierdem vieţile1.
Noi am nădăjduit că vom fi capul și am devenit coada;
Am trudit din greu și nu am găsit mulţumire în osteneala noastră;
Și am ajuns hrană pentru cei păcătoși și nelegiuiţi, şi ei ne-au pus nouă jugul cel greu.
Ei au avut stăpânire asupra noastră și ne-au urât îşi ne-au lovit;
Și în faţa celor care ne uraujnoi ne-am plecat frunţile.
Dar nu am cunoscut îndurare de la ei.
Am vrut să fugim de la ei ca să ne găsim liniștea.
Dar nu am găsit niciun loc în care să fugim și să ne păzim de ei.
Și ne-am plâns la stăpâni de nenorocirea noastră.

231 Versurile 9-15-0 descriere ironică a destinului celor drepți.
232' Cf. Deut. 28:13, 30, 31,44.

Și ne-am ridicat glasul împotriva celor care ne prigoneau.

Dar ei nu au ascultat strigătele noastre

Și nu au plecat urechea la glasul nostru.

Și ei au dat ajutor celor care ne jefuiau și ne urgiseau și celor care ne împuţinau; și ei au ascuns asuprirea lor și nu ne-au ferit de jugul celor care ne sfâșiau, și ne împrăștiau, și ne omorau, și au ascuns crimele lor și nu-și aminteau că au ridicat mâinile împotriva noastră.

CIV. Asigurările date celor drepţi; avertizările date păcătoșilor și celor care răstălmăcesc cuvintele dreptăţii

CAPITOLUL CIV

1. Vă jur vouă că, în cer, îngerii îşi amintesc de dreptatea voastră în faţa slavei Celui Mare, și numele voastre sunt scrise în faţa slavei Celui Mare. 2. Să fiţi plini de nădejde, căci înainte aţi îndurat rușinea prin durere și nenorocire; dar acum voi veţi străluci precum luminile de pe cer, veţi străluci și veţi fi văzuţi, și porţile cerului se vor deschide pentru voi1[233]. 3. Și când veţi striga, să strigaţi după judecată, și ea se va împlini pentru voi; căci toată nenorocirea voastră va coborî asupra stăpânitorilor și asupra tuturor celor care i-au ajutat pe cei ce v-au jefuit. 4. Să fiţi plini de nădejde, căci veţi avea bucuria ce o au și îngerii cerului. 5. Ce s-ar cuveni să faceţi voi? Nu va trebui să vă ascundeţi în ziua marii judecăţi și nu veţi fi găsiţi păcătoși, și judecata veșnică va fi departe de voi în toate timpurile.

Și, acum, nu vă temeţi, drepţilor, când îi vedeţi pe păcătoși fiind tot mai puternici și izbândind în ceea ce fac; să nu îi însoţiţi pe aceștia, ci ţineţi-vă departe de silnicia lor, căci voi veţi ajunge însoţitorii oștirilor cerești[234]. 7. Și chiar dacă voi, păcătoșii, spuneţi: „Toate păcatele noastre nu vor fi căutate și scrise”, totuși aceștia vor scrie păcatele

---

233 Pentru „porțile deschise” cf. Apoc. 21:25. Nu există nicio speranță într-un pământ nou. Cf. xci. 16.

234 Observați caracterul fariseic de întâietate. Cf. xci. 3, 4. Speranța celor drepți nu poate fi realizată decât în cer. împărăția mesianică este trecută în plan secund.

voastre în fiecare zi. 8. Și acum vă arăt că lumina și întunericul, ziua și noaptea vă văd vouă toate păcatele. 9. Nu mai fiţi cu inima păcătoasă și nu mai minţiţi și nu mai răstălmăciţi cuvintele dreptăţii, și nici nu mai preschimbaţi în minciuni cuvintele Celui Mare și Sfânt, și nici pe idolii voștri să nu-i mai ascultaţi; căci toată minciuna voastră și toate nelegiuirile voastre nu sunt ale dreptăţii, ci ale păcatului.

1. Și eu cunosc taina aceasta, că păcătoșii vor strica și vor schimba cuvintele dreptăţii în multe feluri, și vor vorbi cuvinte nelegiuite, vor minţi, vor aduce înșelăciuni și vor scrie cărţi despre cuvintele lor. 11. Și când ei scriu întocmai toate cuvintele mele în graiurile lor, și nu schimbă sau micșorează ceva din cuvintele mele, ci le scriu întocmai – toate acestea le spun întâi despre ei. 12. Mai știu o altă taină, că drepţilor și înţelepţilor li se vor da cărţi ca să le aducă bucurie, neprihănire și înţelepciune. 13. Și lor li se vor da cărţile, și ei vor crede în ele și se vor bucura de ele, și atunci toţi drepţii care au învăţat de acolo căile dreptăţii vor fi răsplătiţi”.

CV. Dumnezeu și Mesia care vor sălăşlui cu omul 1

CAPITOLUL CV

în zilele acelea, Domnul le-a poruncit să strângă pe copiii pământului și să le mărturisească din înţelepciunea lor: Arătaţi-o lor (pe aceasta), căci voi sunteţi călăuzele lor și răsplata de pe tot pământul. 2. Căci Eu și fiul Meu1 3 ne vom uni cu ei pe veci pe căile dreptăţii din vieţile lor; și voi veţi avea pace, bucuraţi-vă, copii ai dreptăţii. Amin.

Fragment din Cartea lui Noe (CVI-CVIP)

CAPITOLUL CU

1. După mai multe zile, fiul meu Matusalem a luat o nevastă pentru fiul său Lameh, și ea a rămas grea cu el și i-a adus pe lume un fiu. 2. Fiul său era alb ca zăpada și roșu precum floarea de trandafir, iar părul de pe capul său îşi buclele sale lungi erau albe ca lâna, și ochii săi erau frumoșiţ. Când acesta și-a deschis ochii, a dat lumină în toată casa precum soarele, și toată casa strălucea cu putere. 3. Și (copilul) se ridică în braţele moașei, deschise

gura și tvorbi cuj-Domnul dreptăţii. 4. Atunci Lameh, tatăl său, s-a speriat de el și a fugit, ducându-se la tatăl său, Matusalem. 5. Acestuia i-a spus: „Am zămislit un fiu neobișnuit, ce nu are asemănare cu omul, ci cu fiii Dumnezeului din cer; firea lui e diferită și nu seamănă cu a noastră, ochii săi sunt precum razele soarelui, cu un chip strălucitor. 6. Și îmi pare mie că nu se trage de la mine, ci de la îngeri, și cred eu că în timpul vieţii lui se va petrece o minune pe pământ. 7. Și acum, părinte al meu, am venit la tine să te rog să mergi la Enoh, tatăl nostru, și să afli adevărul de la el, căci el îşi are lăcașul între îngeri”.
Când Matusalem a auzit cuvintele rostite de fiul său, a venit la mine, la marginile pământului, căci el auzise că eu mă aflam acolo; și el a strigat cu putere și eu i-am auzit glasul și m-am dus către el. Și eu i-am spus: „Iată, am sosit, fiule, **din ce pricină** ai venit tu la mine?”
8. Și el mi-a răspuns: „Din pricina unei mari neliniști am venit eu la tine și din pricina unei vedenii tulburătoare pe care am avut-o. 10. Acum, părinte al meu, ascultă-mă: fiului meu Lameh i s-a născut un fiu ce nu cunoaşte seamăn, firea sa nu este ca aceea a unui om și culoarea trupului său’ este mai albă decât zăpada și mai roșie decât floarea de trandafir, iar părul de pe capul său este mai alb decât lâna, ochii săi sunt precum razele soarelui1[235], iar când îşi deschide ochii luminează toată casa. 11. Și (copilul) s-a ridicat în braţele moașei și a deschis gura, binecuvântându-L pe Domnul cerului[236]. 12. Și Lameh, tatăl său, s-a temut și a venit la mine, și nu credea că pruncul vine de la el, ci că se asemăna cu îngerii cerului; și, iată, am venit la tine, ca tu să-mi faci cunoscut adevărul”. 13. Și eu, Enoh, i-am răspuns: „Domnul va face un lucru nou pe pământ, și pe acesta l-am văzut deja într-o vedenie, și îţi fac ţie cunoscut că în timpurile tatălui meu, lared, unii

235 „culoarea... floarea de trandafir, ochii... soarelui”. împrumut din Apoc. lui Petru.

236 Aici doar în Enoh. Dar este de observat formularea latină la acest text = „dominum viventem in saecula”. De asemenea, cf. v. 1.

dintre **îngerii** cerului au călcat cuvântul Domnului[237].14. Și, iată, au păcătuit și au călcat legea[238], și s-au împreunat cu femeile și au păcătuit cu ele și le-au luat de neveste pe unele dintre ele, și au avut copii cu ele. 17. Și vor face pe pământ uriași, nu după duh, ci după trup, și va fi o mare pedeapsă pe pământ, și pământul va fi curăţat de toată stricăciunea. 15. Va fi o mare nimicire pe tot pământul, și va fi potop și o mare nenorocire vreme de un an. 16. Și fiul care ţi s-a născut va rămâne pe pământ, și cei trei copii ai săi vor scăpa împreună cu el; când toţi oamenii de pe pământ vor muri, [el împreună cu fiii săi vor scăpa]. 18. Și acum să faci cunoscut fiului tău Lameh că cel născut este cu adevărat fiul său, și să îl numească Noe; căci el îţi va fi lăsat ţie, și el împreună cu fiii săi vor fi feriţi de nimicirea ce va veni pe pământ din pricina păcatului și a nelegiuirii ce vor avea loc în zilele sale. 19. După aceea va fi și mai multă nelegiuire pe pământ decât a fost înainte; eu cunosc tainele sfinţilor, căci El, Domnul, mi le-a arătat și mi-a vorbit despre ele și le-am citit în tablele cerești.

CAPITOLUL CVII

1. Și am văzut scris pe acestea că neam după neam va păcătui, până când va apărea un neam drept, și păcatul va fi nimicit și va dispărea de pe faţa pământului, și tot binele va coborî asupra acestuia.

Acum, fiul meu, du-te și fă cunoscut fiului tău Lameh că fiul său, care s-a născut, este cu adevărat fiul său și că (aceasta) nu este o minciună". 3. Și când Matusalem a auzit cuvintele tatălui său Enoh – căci el i-a arătat totul pe ascuns –, el s-a întors și (le-a) arătat lui și l-a numit pe fiul acela Noe, căci el va alina pământul după marele prăpăd.

Un adaos la Cartea lui Enoh (CVIII)

CAPITOLUL CVIII1

1. O altă carte pe care Enoh a scris-o pentru fiul său Matusalem și pentru cei care îi vor fi urmași și vor respecta legea în zilele de pe urmă. 2. Voi, care aţi făptuit

237 „îngerii cerului au călcat cuvântul Domnului". K-9 = „au călcat cuvântul Domnului meu, din rânduiala (ordinea, regula) cerului - IE.

238 Legea ființelor spirituale. Cf. xv.

binele, veţi aștepta zilele ce aduc sfârșitul celor care făptuiesc răul și sfârșitul puterii nelegiuiţilor. 3. Și așteptaţi până când păcatul va dispărea, căci numele acestora va fi șters din cartea vieţii și din sfintele cărţi1[239], sămânţa lor va fi nimicită pe vecie, duhurile lor vor fi ucise[240], și ei vor striga și se vor tângui într-un loc[241] ca o pustietate fără noimă[242], și **în foc vor arde ei;** căci pământ nu este acolo. 4. Și am văzut acolo ceva ca un nor nevăzut, căci era atât de adânc încât nu puteam privi peste el, și am văzut flăcările unui foc strălucitor și ceva ca niște munţi aprinși învârtindu-se și mișcându-se în toate părţile. 5. Și l-am întrebat pe unul dintre sfinţii îngeri care se afla cu mine: „Ce este lucrul acesta luminos? Căci nu este cerul, ci numai flăcările unui foc strălucitor și strigăt de jale și de durere”. 6. Și el a zis către mine: „Locul acesta pe care-l vezi – aici sunt aruncate duhurile păcătoșilor și ale celor care au hulit, ale celor care au făptuit nelegiuiri, ale celor care au stricat tot ceea ce Domnul a grăit prin gura profeţilor – (chiar) și lucrurile care vor urma. 7. Căci unele sunt scrise și însemnate sus în cer, ca îngerii să le poată citi și să știe ce li se va întâmpla păcătoșilor, și duhurilor smerite, și celor care și-au chinuit trupurile și au fost răsplătiţi de Dumnezeu; celor care au fost batjocoriţi de oamenii răi: 8. Care L-au iubit pe Dumnezeu și nu au iubit nici aurul și nici argintul și niciunul dintre lucrurile bune

239 „Sfintele cărți”. Acestea conțin numele celor care intră în împărăție. Cf. ciii. 2, 3.

240 Cf. xxii. 13; xcix. 11. Nu este vorba de o distrugere totală din moment ce victimele încă „vor striga și se vor tângui”.

241 Iadul plin de flăcări aflat dincolo de marginile pământului este locul de pedeapsă pentru îngeri în xviii. 12-16; xxi. 1-7.

242 „Fără noimă”. Etiop. = *àôparoç,* traducerea dată de LXX termenului inn în Gen. 1:2.

[1] Se face referire la tablele cerești. Cf. xlvii. 3. Aceste însemnări se mai numesc și cărțile sfinților, căci scopul lor este de a le permite îngerilor să cunoască lucruri ce țin de viitor; cf. ciii. 2. Vezi și Ase. Is. 7:27.

[1] Altfel spus „îi voi îmbrăca în lumină strălucitoare”. Cf. Mat. 7:15. Cf. 2 En. xxii. 8-10, veșmintele celor binecuvântați sunt făcute din slava lui Dumnezeu. în 1 En. Ixii. 16, acestea sunt „veșminte de viață”. în realitate, acestea sunt trupurile spirituale ale celor binecuvântați. Cf. Apoc. 3:4, 5,18 etc.; 4 Ez. 2:39, 45; Ase. Is. 4:16, 7:22, 8:14.

de pe pământ, ci ei și-au dăruit trupurile chinurilor. 9. Care, de când s-au născut, nu au dus dorul hranei pământești, au privit totul ca pe o adiere trecătoare, au trăit după cuviinţă, și Domnul i-a pus mult la încercare și duhurile lor au fost găsite curate, ca ei să binecuvânteze numele Lui. 10. Și toate bine cuvântările pentru aceștia eu le-am trecut în cărţi. Și El i-a răsplătit pe ei, căci au iubit cerul mai mult decât viaţa lor de pe pământ; [și Domnul a zis:] chiar dacă erau călcaţi de piciorul oamenilor răi și erau asupriţi și batjocoriţi, ei au binecuvântat numele Meu. 11. Și acum voi chema duhurile celor buni care sunt din seminţia luminii și îi voi schimba pe cei născuţi în întuneric, care, în timp ce erau în trupuri, nu au fost răsplătiţi cu cinstea ce credinţa lor o merita. 12. Și îi voi face cu lumină strălucitoare pe cei care au iubit numele Meu sfânt, și îi voi așeza pe tronul cinstei lor. 13. Și ei vor străluci la nesfârșit; căci dreptatea este judecata lui Dumnezeu, iar credincioșilor El le va da credinţă în sălașul căilor bune. 14. Și ei vor vedea cum cei născuţi în întuneric vor coborî și mai mult în întuneric, iar cei drepţi vor străluci. 15. Și păcătoșii vor scoate strigăte deznădăjduite și îi vor vedea cum strălucesc, și ei vor pleca cu adevărat acolo unde zilele și anotimpurile sunt hărăzite lor”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament, 2 vol., ed. R.H. Charles, Oxford, 1913.

The Book of Enoch, tr. E.H. Charles, 1917.

The Book of Enoch, tr. Rev. George H. Schodde, Andover, 1882. (GS)

Black, M., *Apocalypsis Henochi Graece,* Leiden, 1970.

The Last Chapters of Enoch în Greek, tr. C. Bonner & H.C. Youtie, (studii și documente, viii) Londra, 1937.

The Books of Enoch: Aramaic Fragments of Qumran Cave 4, tr. J.T. Milik & M. Black, Oxford, 1976.

The Ethiopie Book of Enoch: A New Edition in the Light of the Aramaic Dead Sea Fragments, tr. Michael A. Knibb, Oxford: Clarendon Press, 1978.

Libri Enoch Versie Acthiopica, R. Laurence, Oxoniae, 1838.

Ephraim Isaac, *New light Upon the Book of Enoch from Newly-Found Ethiopie Mss., JAOS*103.2, 1983 (El);

Există două etape în dezvoltarea acestei idei. (1) în *1 Enoh* xiviii. 9, liv. 1, 2, Ixii. 12, 13, xe. 26, 27, evreii care au renunţat la credinţă sunt pedepsiţi acolo pe veci cu trupul și cu duhul. În xxxvii-lxx, după un timp, nelegiuiţii urmează să fie îndepărtaţi. (2) Este doar un loc pentru pedeapsa spirituală, pentru evreii care au renunţat la credinţă xei-civ. În NT (de ex., Mat. 5: 29, 30), Gheena este pentru păcătoși în general. Iudaismul târziu privea Gheena ca pe un purgatoriu al evreilor fără credinţă și ca locul pierzaniei veșnice pentru neamuri. Weber, *Jüd. Theol.* 341 *sqq.*

1 Aparent, îngerul care păzea intrarea în Paradis.

Cf. perspectiva saduchee din cu. 6, 7.